CRNA GORA
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
Broj: 03-035/23-17/9
Podgorica, 20. februar 2023. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA I PRAVILNOSTI POSLOVANJA UPRAVE ZA GAZDOVANJE ŠUMAMA I LOVIŠTIMA RANIJE UPRAVE ZA ŠUME CRNE GORE ZA 2021. GODINU

-Konačni izvještaj-

Podgorica, februar 2023. godine

SADRŽAJ

I MIŠLJENJE I PREPORUKE **4**
II OPŠTI DIO **24**
1. PRAVNI OSNOV ZA VRŠENJE REVIZIJE **24**
2. CILJ I VRSTA REVIZIJE **25**
3.PREDMET I OBUHVAT REVIZIJE **26**
4. DJELATNOST I ORGANIZACIJA SUBJEKTA REVIZIJE **26**
4.1. DJELATNOST SUBJEKTA REVIZIJE **26**
4.2. ORGANIZACIJA SUBJEKTA REVIZIJE **27**
5. RAČUNOVODSTVENI SISTEM **28**
6. INFORMACIONI SISTEM ZA ŠUME I ŠUMARSTVO (ŠUMARSKI INFORMACIONI SISTEM) **29**
III METODE REVIZIJE I KONTROLA KVALITETA VRŠENJA REVIZIJE **32**
3.1. METODE REVIZIJE **32**
IV PROGRAM REVIZIJE **32**
4.1. PRIPREMA I PLANIRANJE BUDŽETA **32**
4.1.1. FINANSIRANJE RADA UPRAVE **33**
4.1.2. PLANIRANJE BUDŽETA UPRAVE ZA ŠUME **33**
4.1.3. IZVRŠENJE BUDŽETA UPRAVE ZA ŠUME **35**
4.2.1 Izvještaj o novčanim tokovima III 41
4.2.2 IZVJEŠTAJ O NEIZMIRENIM OBAVEZAMA **42**
V PRIMICI UPRAVE U 2021. GODINI **44**
5.1. PRIHODI BUDŽETA OD ŠUMARSTVA **44**
5.2.1. PRIHODI PO OSNOVU NAKNADA OD KORIŠĆENJA ŠUMA **45**
5.2.2. DUGOVI KONCESIONARA ZA ŠUME **46**
5.2.3. POSEBNA NAKNADA, TAKSE I OSTALI PRIHODI U 2021. GODINI **48**
VI IZDACI UPRAVE ZA 2021. GODINU **49**
6.1.1 BRUTO ZARADE I DOPRINOSI NA TERET POSLODACA (411) **49**
6.1.2 OSTALA LIČNA PRIMANJA (412) **54**
6.1.3 RASHODI ZA MATERIJAL (413) **56**
6.1.4. RASHODI ZA USLUGE (414) **58**

6.1.5. RASHODI ZA TEKUĆE ODRŽAVANJE (POZICIJA 415) **66**
6.1.6. RENTA (417) **67**
6.1.7. OSTALI IZDACI (POZICIJA 419) **68**
6.1.8. TRANSFERI INSTITUCIJAMA, POJEDINCIMA NEVLADINOM I JAVNOM SEKTORU (431) **72**
6.1.9. KAPITALNI IZDACI (441) **73**
6.1.10. OTPLATA OBAVEZA IZ PRETHODNOG PERIODA (463) **77**
VII SISTEM UNUTRAŠNJIH FINANSIJSKIH KONTROLA I UNUTRAŠNJA REVIZIJA **78**
VIII IMOVINA **85**
IX JAVNE NABAVKE **93**
X SREDSTVA NA RAČUNIMA I BLAGAJNIČKO POSLOVANJE **99**
10.1. SREDSTVA NA RAČUNIMA **99**
10.2. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI **99**
10.3. BLAGAJNA **99**
XI SUDSKI SPOROVI **100**
XII ZAKONSKA REGULATIVA **107**

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu odluke broj: 03-035/22-1834/2 od 06. septembra 2022. godine i Godišnjeg plana revizije DRI, izvršila je reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima, propisima i drugim aktima. Uprave za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore ranije Uprave za šume Crne Gore za 2021. godinu.
Nakon sprovedenih radnji državnih revizora i podnijetih zapisnika, Kolegijum, u sastavu član Senata DRI i rukovodilac Kolegijuma Zoran Jelić i član Senata DRI i član Kolegijuma dr Milan Dabović, na sjednici održanoj 17. februara 2023. godine, usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja i pravilnosti poslovanja Uprave za šume Crne Gore za 2021. godinu

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije za finansijske izvještaje
Rukovodstvo subjekta revizije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje podataka u finansijskim izvještajima, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Uprave za šume za 2021. godinu u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (ISSAI i EUROSAI).
Revizijom pribavljeni revizorski dokaz su dovoljni i odgovarajući i da daju osnovu za izraženo revizorsko mišljenje.

FINANSIJSKOM REVIZIJOM Godišneg finansijskog izvještaja Uprave za šume za 2021. godinu utvrđeno je da su finansijski izvještaji pripremljeni u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja, ali da nalazi revizije ukazuju na nesaglasna postupanja subjekta revizije sa zakonskim i podzakonskim aktima i propisima navedenim u kriterijuma za vršenje ove revizije, te u skladu sa tim, nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje** cijeneći sljedeće nalaze

- **Nalaz**

Ulaganja u popravku i održavanje šumskih saobraćajnica i objekata je takvo da je u 2021. godini zahtijevano 10.000,00€, planirano 3.000,00€, a utrošeno 0,00€.

Preporuka

F1 **Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da planirana i zahtijevana sredstva za održavanje i adaptaciju šumskih saobraćajnica i šumskih objekata-mostova koristi za namjenu za koju su planirana i zatražena.**

- **Nalaz**

Državni revizori su utvrdili nelogičnosti tipa negativnog salda na kontima klase 1 i sl. U postupku revizije je traženo pojašnjenje od odgovornog lica i dobijen je odgovor da se najveći dio spornih salda odnosi na period kada je Uprava za šume funkcionisala kao zasebna potrošačka jedinica i imala sopstveni žiro račun i računovodstvenog nezatvaranja pojedinih konta u glavnoj knjizi.

Uvidom u finansijske izvještaje Uprave za šume za 2021. godinu, kao i bazu Trezora je utvrđeno da su u finansijskim izvještajima svi primici i izdaci istinito i objektivno iskazani, to je u cilju unaprjeđenja finansijskih evidencija i izvještavanja potrebno da Uprava za gazdovanje šumama i lovištima izvrši usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u svojim poslovnim knjigama na računima za iskazivanje imovine, obaveza i kapitala.

Preporuka:

F2 **Uprava treba da izvrši usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanje u glavnoj knjizi u cilju istinitog i objektivnog iskazivanja stanja na računima nefinansijske i finansijske imovine, obaveza, kapitala.**

REVIZIJOM PRAVILNOSTI je utvrđeno da Uprava za šume Crne Gore nije za 2021.godinu finansijske transakcije i poslovne aktivnosti u svim materijalnim aspektima uskladila sa: Zakonom o šumama (Sl. list Crne Gore“ ,broj 74/10....; 108/20), Zakonom o koncesijama (Sl. list Crne Gore“ ,broj 08/09....; 73/19) Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list Crne Gore broj, 020/14, 056/14, 070/17, 004/18, 055/18, 066/19, 070/21), Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2021 godinu (“Službeni list Crne Gore” br. 070/21) , Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. list Crne Gore“ broj 65/01...67/19), Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ((“Sl. list Crne Gore”, br. 075/18), Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (“Sl. list Crne Gore broj 02/18...08/21“), Zakonom o javnim nabakama („Sl. list Crne Gore broj 74/19“), Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list Crne Gore broj 013/17 … , 145/21 “), Zakonom o obligacionim odnosima (Sl. list Crne Gore ,broj 47/08, 4/11 i 22/17), Zakonom o državnoj imovini (“Sl. list Crne Gore”, br.021/09 i 040/11) i Uredbom o načinu vodjenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini (“Sl. list Crne Gore”, br.13/10), Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžeta opština („Sl. list CG“, br.072/16, 106/20 i 080/21, Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na

dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade programa i planova gazdovanja šumama i načinu obilježavanja granica u šumi ("Službeni list Crne Gore", br. 057/16), Upustvom o radu Državnog trezora (Sl. list Crne Gore ,broj 53/14...96/21) i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Polazeći od konstatovanih propusta u revizorskom izvještaju, nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje**, polazeći od sljedećeg:

- **Nalaz**

Integralni šumarski informacioni sistem Crne Gore još nije u potpunosti u funkciji. Projekat se fazno implementira tokom nekoliko godina, zbog svoje kompleksnosti. Jedan od benefita Šumarskog informacionog sistema je u uspostavljanju boljeg sistema kontrole koji treba da obezbijedi praćenje drveta od žilišta do pilane preko čipovanja stabala. Implementiranjem određenih modula u Šumarski informacioni sistem značajno bi se umanjili troškovi radne snage za doznaku (od 150.000 do 200.000€) kroz uvođenje čipovanja, elektronskog premjera i sl. (Češki model – vršena prezentacija u Upravi) i stvorio osnov za formiranje posebnog odsjeka za praćenje i kontrolu.

Preporuka

P1 Potrebno je da Uprava u saradnji sa nadležnim Ministarstvom pristupi izmjeni, poboljšanju i nadogradnji postojećeg informacionog sistema, shodno Zakonu o šumama, kroz razvijanje posebnih modula kako bi se obezbijedilo praćenje i kontrola korišćenja, uzgoja i zaštite šuma.

- **Nalaz**

Budžet Uprave za šume je u 2021.godini sadržao jedan program sa tri potprograma, koji nemaju određene indikatore učinka ili uspješnosti- indikatori učinka ili uspješnosti nijesu procenti potrošenosti sredstava za izvršenje programa. Programski budžet u pravom smislu treba da sadrži indikatore učinka ili uspješnosti, kojima može da se vidljivo prikaže efikasnost i učinkovitost trošenja državnog novca tj. da se vide kvantifikovani postignuti efekti. Kod Uprave za šume vidi se koliko je planirani i potrošeni budžet za aktivnosti, ali se ne vide jasno efekti ulaganja sredstava za određenu namjenu. Ovo predstavlja simulaciju programskog budžeta.

Preporuka

P2 Preporučuje se da Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore prilikom planiranja budžeta postupa u skladu sa Odlukom Vlade o načinu pripreme i sadržaju programskog budžeta potrošačkih jedinica ("Službeni list Crne Gore", br. 075/17 od 09.11.2017, 117/20 od 07.12.2020) i instrukcijama Ministarstva finansija tako što će prilikom planiranja budžeta za programe i potprograme Uprave odredjivati i primjenjivati indikatore učinka ili uspješnosti.

- **Nalaz**

Pošumljavanje u 2021. godini ostvareno je dijelom Akcijom "21. Mart –svjetski dan šuma" dijelom putem Javnih nabavki angažovanjem izvođača radova sa sadnim materijalom iz rasadnika Uprave za šume, kao i u sopstvenoj režiji. U 2021. godini ukupno je zasađeno samo 146.005 komada sadnica.

Preporuka

P3 Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da planira pošumljavanje znatno većih površina i značajnija sredstva za **pošumljavanje (za proizvodnju sadnica, za radnu snagu za pripremu terena za sađenje, čuvanje i obnavljanje zasada) i da odobrena sredstva upotrebljava namjenski i ekonomično.**

- **Nalaz**

U 2021. godini u državnim šumama bilo je 72 požara na površini od 2.376,95 ha. U privatnim šumama bilo je 81 požar na površini od 14.725,05 ha. Ukupno je u 2021.godini izgorelo 17.102,00 hektara šumske površine.
Zadnjih 5 godina izgorelo je 47.541,00 ha šuma ili 475 km2 površine Crne Gore (13.812,00 km^2) ili 3,4% teritorije Crne Gore ili oko 7% teritorije pod šumama. Ovo su pokazatelji ugroženosti prirode i životne sredine Crne Gore od požara koji su u najvećem broju slučajeva posledica nemara i nesavjesnog ponašanja ljudi.

Preporuka

P4 Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da donese Pravilnik o mjerama i aktivnostima za zaštitu šuma od požara i organizuje službu za zaštitu šuma od požara i da je adekvatno kadrovski popuni (vatrogasci i osmatrači požara) i tehnički opremi (cistijerne, traktori, buldožeri, sjekači i dr.).

- **Nalaz**

U skladu sa članom 9 Zakona o šumama način i metodologija vršenja nacionalne inventure šuma utvrđuju se propisom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Konstatuje se da Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nije donijelo propis o vršenju nacionalne inventure šuma.

Preporuke

P5 **Preporučuje se da Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u skladu sa članom 9 Zakona o šumama donese propis o načinu i metodologiji vršenja nacionalne inventure šuma i inicira nacionalnu inventuru šuma u što skorijem vremenu.**

P6 **Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da uz podršku Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede planira sredstva i intenzivira pripreme za nacionalnu inventuru šuma koja treba da se vrši svakih 10 (deset) godina u skladu sa članom 9 Zakona o šumama.**

- **Nalaz**

Konstatuje se da informacioni sistem za šume i šumarstvo Crne Gore nije izgrađen, iako je ta a obaveza propisana članom 25 Zakona o šumama. Bliža sadržina podataka koji se unose u informacioni sistem i način održavanja i korišćenja informacionog sistema utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo poljoprivrede, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za informaciono društvo.

Preporuka

P7 **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kao Zakonom o šumama (član25) zadužen nosilac posla i Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore, treba što prije da intenziviraju aktivnosti na izgradnji Informacionog sistema za šume i šumarstvo Crne Gore u cilju kvalitetnijeg gazdovanja šumama.**

- **Nalaz**

U periodu 2014-2021. godine, planirana budžetska sredstva za izradu plana gazdovanja šumama su u kontinuitetu manja od potrebnih, što je uzrokovalo kašnjenjem u izradi istih. Trenutno je važnost plana gazdovanja šumama istekla za četrnaest gazdinskih jedinica. Za oko 45% površine Crne Gore planovi gazdovanja šumama nikada nijesu izrađivani i nameće se neophodnost povećanja budžetskih sredstava po ovom osnovu.

Preporuka

P8 **Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da planira potrebna sredstva za izradu planova gazdovanja šumama za četrnaest gazdinskih jedinica kojima je istekla važnost plana gazdovanja šumama.**

- **Nalaz**

Revizijom je utvrđeno da je Uprava sačinjavala i podnosila IOPPD obrasce Upravi prihoda i carina CG elektronski u skladu sa članom 47 tačka 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. list RCG"“ br. 65/01...04/07 i „Sl. list CG"“ br. 86/09, ..., 146/21), s tim što iste nije dostavljala u rokovima preciziranim tačkom 3, član 47 istog Zakona i članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje tj. do 15-og u mjesecu za prethodni obračunski period (mjesec).

Preporuka:

P9 Uprava treba da sačinjava IOPPD obrasce u skladu sa članom 47 tačka 3 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, i iste podnosi nadležnom poreskom organu do 15-tog u mjesecu za prethodni obračunski period shodno članu 47 tačka 3 i članu 5 Pravilnika kako bi izbjegla plaćanje novčanih kazni, pravnog lica i odgovornog lica u pravnom licu, predviđenih članom 53a, tačka 1 i 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

- **Nalaz**

Uvidom u pojedinačna rješenja i izdatke isplaćene po ovom osnovu je utvrđeno da su imenovanim licima mjesečno isplaćivane naknade u iznosu od 126,00€ do 190,00€. Revizijom je utvrđeno da na isplaćene naknade nisu plaćene poreske obaveze saglasno članu 5a stav 2, tačka 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01, …, 004/07, "Službeni list Crne Gore", br. 086/09, …, 146/21).

Preporuka

P10 Uprava treba da prilikom isplata troškova odvojenog života od porodice vrši obračun, obustavu i uplatu poreza i prireza na iznose preko 100€ mjesečno saglasno odredbama člana 5a stav 2, tačka 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

- **Nalaz**

Utvrđeno je da je subjekat revizije plaćao pojedine račune sa neodgovarajućih budžetskih pozicija.

Preporuka

P11 Preporučuje se subjektu revizije da izdatke za službena putovanja (dnevnice, naknade putnih troškova, naknade troškova za smještaj i naknade troškova prevoza) obračunava i isplaćuje striktno u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru (shodno članu 5 i članu 7), a da iste evidentira na pripadajućim

kontima shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

- **Nalaz**

Plaćanje računa broj 16/2021 od 02. decembra 2021. godine, privrednom društvu IN-TURIST Pljevlja, u iznosu od 300,00€ za potrebe prevoza članova košarkaškog kluba „Pljevla“ na zvanične utakmice u organizaciji KSCG predstavlja nenamjensku potrošnju jer izdatak ne pripada subjektu revizije i isti nije u funkciji obavljanja djelatnosti potrošačke jedinice.Na osnovu toga nije mogao biti plaćen sa navedene pozicije 4145 – usluge prevoza. Navedeni račun je zaprimljen u 20:13 časova 02. decembra 2021. godine, a zaveden je kod subjekta revizije narednog dana 03. decembra 2021. godine pod brojem 05-430/21-4220/1, dok molba broj:123/21 KK „Pljevlja“ od 03. decembra 2021. godine, za plaćanje iznosa od 300,00€ za potrebe prevoza članova košarkaškog kluba „Pljevlja“ na zvanične utakmice u organizaciji KSCG, nije zavedena od strane subjekta revizije već u gornjem lijevom uglu iste postoji prazan otisak prijemnog štambilja subjekta revizije.

Preporuka

P12 Preporučuje se subjektu revizije da izdatke koji su po svom karakteru predstavljaju pomoć isplaćuje sa pozicije 431 (Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru), isključivo nakon donošenja odgovarajućeg upravnog akta stariješine organa.

- **Nalaz**

Zahtjevom za plaćanje broj 40213012, je plaćen nefiskalni račun br. 18/21 advokata M.J. od 30. decembra 2021. Godine zaveden pod brojem 05-430/22-395/1 od 09. februara 2022. godine na iznos od 1.210,00€.

Preporuka

P13 Subjekat revizije, kao samostalni organ uprave, dužan je da se pridržava važećih normi iz oblasti poreske i budžetske administracije, što znači da osnov za plaćanje pruženih usluga, radova ili isporučenih dobara, može biti isključivo fiskalni račun.

- **Nalaz**

U prilogu Ugovora o konsultanskim uslugama nije dostavljen dokaz o radno – pravnom statusu lica sa kojima su zaključeni ugovori niti dokazi o referencama navedenih lica iz kojih bi se moglo utvrditi da ista lica posjeduju ranija iskustva u pružanju konsultanskih usluga. Ugovori

su zaključeni za poslove iz redovne aktivnosti subjekta revizije i za poslove za koje već postoje sistematizovana radna mjesta.

Preporuka

P14 Potrebno je da subjekt revizije prilikom obračuna i isplate naknada za konsultantske usluge pribavi dokaz o radno-pravnom statusu angažovanog lica i da u skladu sa Zakonom izvrši obračun, obustavu i uplatu poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za socijalno osguranje, kao i da iste iskaže u IOPPD obrascu koji se dostavlja Poreskoj upravi.

- **Nalaz**

U postupku revizije finansijske dokumentacije za izdatke za predmetnu poziciju konstatovana je nenamjenska potrošnja za cjelokupni iznos (1.227,28€), prikazan na poziciji 4148 - izdaci za usluge stručnog usavršavanja.

Plaćanje hotelskih računa br. 200, 243, 289, 346, 352, 368 za period avgust-oktobar 2021. godine dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima u zbirnom iznosu od 404,00€, za 6 noćenja sa pansionskim doručkom za P. S. i 7 noćenja sa pansionskim doručkom za B. J. ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4148 – rashod za usluge stručnog usavršavanja.

Uplata hotelskih računa br. 21-308-000092, 099, 123, 150, 147, 180 za period april-avgust 2021. dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima u zbirnom iznosu od 323,28€, za usluge konzumiranja hrane i pića, ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4148 – rashod za usluge stručnog usavršavanja.

Fizičkom licu, D. M. je isplaćen iznos od 500€, za kako stoji u obraćanju imenovanog lica, u aktu koji je zaveden pod brojem 05-430/21-4200/1 od 02. decembra 2021. godine, za: „preuzetih 50 primjeraka knjige „Gorostasi crnogorskih šuma“. U prilogu dokumentacije, koja je revizorima stavljena na uvid, ne postoji akt starješine organa kojim se odobrava ovakvo plaćanje, kao ni dokaz (potvrda, priznanica ili sl.) da je zaista navedeno lice predalo navedenu publikaciju subjektu revizije. Nabavka publikacija kao što su knjige - ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4148 – rashodi za usluge stručnog usavršavanja.

Preporuka

P15 Preporučuje se subjektu revizije da izdatke za službena putovanja (dnevnice, naknade putnih troškova, naknade troškova za smještaj i naknade troškova prevoza) obračunava i isplaćuje striktno u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru (shodno članu 5 i članu 7), a da iste evidentira na pripadajuća konta izdataka shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

- **Nalaz**

Isplata troškova za odvojeni život u iznosu od 252,00€ po rješenju br. 04-110/21-4480/1 od 20. decembra 2021. godine za N.M. – raspoređenog na radno mjesto Šef PJ Mojkovac počevši od 05. novembra 2021. godine, kao i isplata troškova za odvojeni život u iznosu od 330,00€ po rješenju br. 04-110/21-4501/1 od 20. decembra 2021. godine za Ž.T. – raspoređenog na radno mjesto – samostalni savjetnik II – za uređivanje, uzgoj, zaštitu, korišćenje i doznaku u PJ Petnjica počevši od 01. oktobra 2021. godine, ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4149 – Ostale usluge.

Plaćanje hotelskih računa br. 264, 236 i 244 iz mjeseca maja 2021. dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima u zbirnom iznosu od 150,00€, za 5 noćenja sa pansionskim doručkom za B.J. ne predstavlja trošak ove budžetske pozicije.

Preporuke

P16 **Preporučuje se subjektu revizije da izdatke za službena putovanja (dnevnice, naknade putnih troškova, naknade troškova za smještaj i naknade troškova prevoza) obračunava i isplaćuje striktno u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru (shodno članu 5 i članu 7), a da iste evidentira na pripadajućim kontima izdataka shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.**

P17 **Subjektu revizije se preporučuje da izdatke vezane za radno-pravni status zaposlenih, kao sto je naknada troškova za odvojeni život, plaća i evidentira na za to odgovarajućoj poziciji 4122 -Naknada za stanovanje i odvojen život.**

- **Nalaz**

Konstatuje se da su svi ugovori o djelu zaključeni sa opisom poslova koji spadaju u osnovnu djelatnost poslodavca, (dominantno na poslovima čuvara šuma – lugar, mjesečni iznos naknade – 240€). Radi se o poslovima koji su sistematizovani u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizacijin radnih mjesta Uprave za šume. Državni revizori konstatuju da zaključivanje ugovora o djelu za vršenje poslova iz opisa sistematizovanih radnih mjesta nije u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima kojim je propisano da poslove kojima se ostvaruje Ustavom, zakonom i drugim propisima utvrđena nadležnost tog organa vrše državni službenici, tj. lica koja su zasnovala radni odnos u tom organu. Zakonom je dalje propisano da je državni službenik lice koje u državnom organu vrši informatičke, materijalno-finansijske, računovodstvene i druge poslove administrativne prirode, a da su namještenici lica koja su zasnovala radni odnos u državnom organu radi vršenja pomoćnih i drugih poslova.

Ugovor o djelu, kao oblik rada van radnog odnosa, regulisan je Zakonom o obligacionim odnosima, u skladu sa kojim poslodavac može sa određenim licem zaključiti ugovor o djelu, a koji

za predmet imaju samostalnu izradu ili opravku određene stvari, samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla.

Obzirom da se ugovorom o djelu, ne može zasnovati radni odnos, isti se zaključuju radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca, tj. ne mogu se zaključivati za radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta. Način zasnivanja radnog odnosa u organima državne uprave regulisan je Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

U dokumentaciji koja je dostavljena državnim revizorima nije bilo izvještaja o radu ni u jednom od kontrolisanih ugovora, što nije u skladu sa citiranim čl. 669 Zakona o obligacionim odnosima.

Ovakvo činjenično stanje ima kao posledicu izražavanje rezerve da je obezbijeđena kontrola/nadzor nad izvršenjem poslova; nije obezbijeđeno izvještavanje o obavljenom poslu, a shodno tome ni mogućnost utvrđivanja da li su obavljeni poslovi za koje je zaključen ugovor.

U postupku revizije je utvrđeno da subjekt revizije angažuje veći broj izvršilaca po ugovorima o djelu puno radno vrijeme i duži vremenski period, čak i po nekoliko godina, pa se može zaključiti da subjekt revizije ne pravi razliku između zapošljavanja i angažovanja lica po ugovoru o djelu. Na osnvu naprijed navedenog se konstatuje da ovakav način angažovanja lica dovodi do negativnih posledica koje se ogledaju u pravnoj i socijalnoj nesigurnosti, što u konačnom može da dovede do sudskog epiloga.

Revizijom je utvrđeno da u kod subjekta revizije, nije uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola sprovođenja zaključenih ugovora. Nijesu definisana jedinstvena pravila i procedure u pogledu angažovanja (izbora) lica putem ugovora, visine naknade, trajanja ugovora, izvještavanja o obavljenom poslu, potrebnih stručnih kvalifikacija i sl. tako da nije obezbijeđeno da će se ugovoreni poslovi obaviti na najbolji način i po najboljoj cijeni.

Preporuke

P18 Potrebno je da Uprava, u skladu sa definisanim potrebama, donose Plan angažovanja lica po ugovorima o djelu, kojim bi se definisale aktivnosti, poslovi, broj izvršilaca i očekivani efekti predmetnih ugovora kao i da se istim obezbijedi izvještavanje o sprovedenim aktivnostima po zaključenim ugovorima kao i nadzor i kontrola. Takođe, potrebno je da Uprava za šume, posebno iz razloga što vrši poslove samostalnog državnog organa, razmotri mogućnost da u komunikaciji sa Ministarstvom finansija reguliše radni status određenog broja lica, pogotovo onih koji su duži vremenski period angažovani po ugovorima o djelu, kako bi u konačnom postupala u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

P19 Prilikom zaključivanja ugovora o djelu subjekat revizije bi trebao da pribavi dokaz o radno – pravnom statusu angažovanih lica i da shodno važećoj zakonskoj regulativi vrši obračun, obustavu i plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje. Obračunate i plaćene poreske obaveze potrebno je iskazati u IOPPD obrascima pod posebnim šiframa (47, 48 i 79).

P20 Prilikom planiranja budžeta kako Uprave za šume, tako i ostalih državnih organa i organa državne uprave potrebno je da Ministarstvo finansija analizira mogućnost da smanji planirana sredstava na poziciji 4191, a poveća planirana sredstva na poziciji 411 - bruto zarada, čime bi se stvorio osnov za rješavanje pravnog statusa ovih lica.

- **Nalaz**

Po osnovu Ugovora o pružanju projektnih usluga na unapređenju IT programa broj 01-430/21-662/1 od 17. februara 2021. godine, Uprava za šume je angažovala M.C. iz Pljevalja (JMB 080997290010), da za potrebe Službe za finansije i Službe za korišćenje šuma – Program evidencije i praćenja realizacije i naplate sredstava po osnovu ogrijeva, maloprodaje i privatnih šuma, obavi projektnu uslugu unapeđenja informacionog programa. Ugovor je zaključen na period od 17. februara 2021. godine do 05. marta 2021. godine. Ugovorena naknada projektantu iznosi 250,00€. Subjekat revizije je na istu obračunao i platio 16,81€ porez na dohodak fizičkih lica i 2,19€ prirez porezu.

U dokumentaciji prezentovanoj revizoru na uvid, ne postoji izvještaj ili drugi dokaz da je projektni zadatak izvršen.

Preporuka

P21 Preporučuje se subjektu revizije da izdatke po osnovu ugovora o pružanju projektnih usluga, evidentira na odgovarajući konto (poziciju 4147) shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

- **Nalaz**

Subjekt revizije je nabavku opreme u iznosu od 10.322,30€ platio sa pozicije izrada i održavanju softvera. Plaćeni iznos od 10.322,30€ nije pravilno evidentiran, tj. nije evidentiran na za to odgovarajućoj poziciji.

Preporuka

P22 Preporučuje se subjektu revizije da izdatke za nabavku kompjuterske opreme, evidentira na odgovarajući konto (poziciju 4415) shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

- **Nalaz**

U postupku revizije je utvrđeno da su sa pozicije kapitalnih izdataka plaćeni izdaci u iznosu od 159.469,83€ na ime angažovanja radne snage za doznaku stabala, gašenje (osmatranje) požara, rad u rasadniku tj. uzgoju, uklanjanju štetočina i sl.

Po ovom osnovu su isplaćene naknade licima u neto iznosu od 149.009,99€, obračunat i plaćen porez na dohodak fizičkih lica u iznosu od 9.139,57€ i prirez porezu 1.320,27€.

Izdaci iskazani u iznosu od 159.469,83€ na ime angažovanja lica shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština ("Službeni list Crne Gore", br. 072/16, …, 080/21 od 23.07.2021) nijesu trebali biti plaćeni sa pozicije 4414, obzirom da se na istoj evidentiraju izdaci za uređenje zemljišta koji se odnose na povećanje upotrebne vrijednosti zemljišta, izgradnju prilaznih puteva, pošumljavanje i sl. Navedene isplate je trebalo vršiti sa pozicije 4191 – izdaci po osnovu isplata ugovora o djelu.

Preporuka

P23 Uprava treba da isplaćuje naknade po osnovu ugovora o djelu koji treba da budu zaključeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom isključivo sa pozicija predviđenih Pravilnikom za tu namjenu.

- **Nalaz**

Polazeći od nadležnosti definisanih članom 34 Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 118/20, …, 085/21) navedeni poslovi spadaju u osnovnu nadležnost Uprave, dakle o poslovima koji su morali biti sistematizovani u opisima poslova radnih mjesta iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave. Zakonom o državnim službenicima i namještenicima je propisano da poslove kojima se ostvaruje Ustavom, zakonom i drugim propisima utvrđena nadležnost tog organa vrše državni službenici, tj. lica koja su zasnovala radni odnos u tom organu. Zakonom je dalje propisano da je državni službenik lice koje u državnom organu vrši informatičke, materijalno-finansijske, računovodstvene i druge poslove administrativne prirode, a da su namještenici lica koja su zasnovala radni odnos u državnom organu radi vršenja pomoćnih i drugih poslova.

Preporuka

P24 Poslove iz svoje nadležnosti Uprava treba da vrši angažovanjem državnih službenika i namještenika a izuzetno angažovanjem lica zaključivanjem ugovora o djelu shodno potrebama Obaveza izvršilaca je da dostave izvještaje o sprovedenim aktivnostima po zaključenim ugovorima, i obezbjeđenje nadzora i kontrole. Posebno treba voditi računa da se ugovorima o djelu mogu angažovati lica za obavljanje poslova koji nisu iz opisa poslova državnih službenika i namještenika tj. same Uprave.

- **Nalaz**

Uvidom u evidenciju Glavne knjige Trezora utvrđeno je da su sa pozicije 4191 – izdaci po osnovu isplata ugovora o djelu isplaćeni izdaci u iznosu od 225.145,72€. Takođe, revizijom je utvrđeno da su sa pozicije kapitalnih izdataka isplaćeni izdaci u iznosu od 159.469,83€ na ime angažovanja radne snage za doznaku stabala, gašenje (osmatranje) požara, rad u rasadniku tj. uzgoju, uklanjanju štetočina, koji su shodno Pravilniku trebali biti isplaćeni sa pozicije 4191, što ukupno predstavlja izdatak u iznosu od 384.615,55€.

Preporuka

P25 Shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština izdaci u iznosu od 159.469,83€ na ime angažovanja radne snage za doznaku stabala, gašenje (osmatranje) požara, rad u rasadniku tj. uzgoju, uklanjanju štetočina trebali su biti plaćeni sa pozicije 4191.

- **Nalaz**

Državni revizori nijesu dobili na uvid zahtjeve za plaćanje sa pratećom dokumentacijom od subjekta revizije sa obrazloženjem da se ista nalazi kod Ministarstva finansija i da se u Upravi za gazdovanje šumama i lovištima nalazi samo izvod plaćanja iz Državnog trezora. U izvodu plaćanja se za svaku transakciju navode brojevi rješenjâ o izvršenju koja su donijeli javni izvršitelji.

U Glavnoj knjizi Uprave za šume su knjižena zaduženja u ukupnom iznosu 221.908,88€ sa opisom "sudska rješenja" za svaku transakciju.

Članom 7 Zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu ("Sl. list CG" br. 70/21) propisano je da se sredstva namjenjena isplati prinudnih sudskih rješenja planiraju u budžetu Ministarstva finansija na poziciji 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda, a da će se tokom godine vršiti preusmjeravanje na istu poziciju budžetskog korisnika kod koga je nastao navedeni trošak. Međutim, iako je u bazi Državnog trezora "ZGIGA – Rashodi" i INT III obrascu Uprave za šume evidentirano izvršenje na poziciji 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda u iznosu 221.908,88€, nije vršeno preusmjeravanje sredstava na istu poziciju Uprave za šume.

Preporuke

P26 Shodno članu 7 Zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu ("Sl. list CG" br. 70/21) Vlada CG je trebala da u toku godine izvrši preusmjeravanje sa pozicije 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda u okviru budžeta Ministarstva finansija na istu poziciju u okviru budžeta Uprave za šume.

P27 Preporučuje se subjektu revizije da blagovremeno vrši plaćanja po osnovu izvršnih isprava (izvršna sudska presuda, poravnanje i sl.) kako bi se izbjegli troškovi i naknade izvršenja.

P28 Shodno članu 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Sl. list CG" br. 75/18) Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore je dužna da uspostavi dokumentovanje svih transakcija i poslova vezanih za aktivnost subjekta.

- **Nalaz**

Revizijom je utvrđeno da većina internih akata Uprave nije upodobljena sa zakonskim propisima koji su na snazi.

Preporuka

P29 Neophodno je upodobiti postojeća akta sa novim zakonskim propisima, staviti van snage akta koja su prestala da važe shodno novim propisima i koristiti naziv Uprave shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave.

- **Nalaz**

Na osnovu Strateškog plana Odjeljenja za unutrašnju reviziju donosi se Godišnji plan Odjeljenja za unutrašnju reviziju a na osnovu Godišnjeg plana Odjeljenja za unutrašnju reviziju donose se pojedinačni planovi. Državnim revizorima nije stavljen na uvid Godišnji plan Odjeljenja za unutrašnju reviziju za 2021. godinu već za 2022. godinu.

U 2021. godini jedinica za unutrašnju reviziju Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nije izvršila ni jednu unutrašnju reviziju Uprave za šume.

Obzirom da Uprava za šume ima sistematizovana radna mjesta za 440 izvršilaca, popunjeno sa 364 izvršioca na neodređeno vrijeme i jednog službenika u svojstvu vršioca dužnosti direktora, 17 Područnih jedinica i vozni park od 67 službenih vozila, potrebno je da Uprava za šume formira svoju jedinicu za unutrašnju reviziju.

Preporuka

P30 Preporučuje se da Uprava za šume, shodno članu 49 stav 1 tačka 1 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list Crne Gore", br.075/18), unutrašnju reviziju u Upravi uspostavi organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru Uprave koja je neposredno odgovorna rukovodiocu subjekta.

- **Nalaz**

Uvidom u Knjigu internih procedura Uprave za šume utvrđeno je da Uprava za šume nije donijela Internu procedure o načinu vođenja evidencije pokretne i nepokretne imovine.

Preporuka

P31 Shodno Zakonu o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Sl. list CG", br. 075/18) i članom 6 stav 1 alineja 2 Pravilnika o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrole ("Sl.list CG", br.37/10) treba donijeti Internu Proceduru o načinu vođenja evidencije pokretne i nepokretne imovine.

- **Nalaz**

Direktor Uprave za šume donio je Odluku o obrazovanju Komisije za popis stvari u državnoj imovini sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine broj 05-430/22-133/1 dana 21. januara 2022. godine. U Odluci je navedeno da komisije po Područnim jedinicama izvrše popis stvari u državnoj svojini na dan 31. decembar 2021. godine.

Preporuke

P32 Odluku o obrazovanju Komisije za popis stvari u državnoj imovini sa stanjem na dan 31. decembar 2021. Godine mora biti donešena prije otpočinjanja popisa imovine i obaveza i to najkasnije do 31. decembra za godinu za koju se vrši popis.

P33 Na osnovu člana 18 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", broj 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) potrebno je donijeti pojedinačna rješenja za sve članove Centralne popisne komisije i članove komisija po Područnim jedinicama.

- **Nalaz**

Samostalni savjetnik I u Službi za računovodstvo i javne nabavke i Samostalni referent u Službi za računovodstvo i javne nabavke nijesu mogle biti članovi Centralne popisne komisije shodno članu 5 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem („Sl. list CG", br. 34/09).

Preporuka

P34 Shodno članu 5 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem („Sl list CG", broj 34/09) Komisiju za popis čine lica koja ne rukuju imovinom, odnosno koja nijesu zadužena za imovinu koja se popisuje kao i lica koja ne vode evidenciju imovine.

- **Nalaz**

Uprava za šume je dostavila propisane obrasce za popis pokretnih i nepokretnih stvari Upravi za katastar i državnu imovinu dana 18. marta 2022. godine, dopis broj:05-430/22-771/2.

Preporuka

P35 Preporučuje se Upravi za šume da Upravi za katastar i državnu imovinu blagovremeno tj. do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu dostavi podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima Upravi za katastar i državnu imovinu shodno članu 50 stav 2 Zakona o državnoj imovini („Sl.list CG“, br.21/09 i 40/11).

- **Nalaz**

Tokom terenskog rada utvrđeno je da nije vršen obračun amortizacije materijalne i nematerijalne imovine na obrascu OA u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl.list CG“, br.32/03).

Preporuka

P36 Preporučuje se Upravi za šume da obračun amortizacije materijalne i nematerijalne imovine vrši na obrascu OA u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl.list CG“, br.32/03).

- **Nalaz**

Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila Uprave za šume broj:374/2 doneseno je 19. januara 2018. godine.
Šef Područne jedinice Pljevlja u Upravi za šume nije postupao shodno Uredbi o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, nije popunjavao (Obrazac PN)- Putni nalog za službeno vozilo kao i (Obrazac OK) -Nalog za kontrolu upotrebe službenih i drugih vozila i potrošnje goriva.
Državnim revizorima tokom terenskog rada nije dostavljeno posebno ovlašćenje sa podacima o vozilu i ko isto zadužuje.

Preporuke

P37 Preporučuje se da odgovorno lice Uprave za šume upodobi Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila Uprave za šume 374/7-2 od 19. januara 2018. godine sa novim zakonskim propisima.

P38 Shodno članu 6 Uredbe o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, starješina organa dužan je da odredi lice koje je odgovorno za korišćenje službenog vozila i izda ovlašćenje za korišćenje sa podacima o vozilu i ko zadužuje vozilo.

P39 Prilikom korišćenja službenog vozila potrebno je da se izdaju putni nalozi za vozila (Obrazac PN) i nalozi za kontrolu (Obrazac OK) u skladu sa članom 17 Uredbe o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore.

- **Nalaz**

Interno pravilo za korišćenje mobilnih telefona na teret Uprave za šume broj:374/7-0 od 19. januara 2018. godine nije usaglašeno sa važećim zakonskim propisima.
Državnim revizorima nije stavljena na uvid Odluka o limitu u potrošnji telefonskih impulsa kao ni spisak zaposlenih koji imaju pravo na plaćeni imit u potrošnji telefonskih impulsa potpisan od strane direktora Uprave za šume, koji bi trebao da bude dio Odluke.
Ugovor sa operaterom o pružanju usluga mobilne telefonije za potrebe Uprave za šume nije stavljen na uvid.Na osnovu člana 74 stav 3 Zakona o javnim nabavkama („Sl. list CG“, br. 74/19), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 25. juna 2020. godine, donijela Uredbu o načinu planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki („Sl. list Crne Gore“, br. 069/20).Nakon sprovođenja postupka centralizovane javne nabavke Uprava za imovinu zaključuje ugovor o centralizovanoj javnoj nabavci. Uprava za imovinu je dužna da Upravi za šume dostavi primjerak potpisanog ugovora o centralizovanoj javnoj nabavci sa mobilnim operaterom što navedena uprava nije učinila.

Preporuke

P40 Interno pravilo za korišćenje mobilnih telefona na teret Uprave za šume broj:374/7-0 od 19. januara 2018. godine, koji je dio Knjige internih procedura, potrebno je inovirati shodno novim zakonskim propisima.

P41 Direktor Uprave za šume je dužan da donese Odluku o utvrđivanju limita u potrošnji telefonskih impulsa.

P42 Preporučuje se da odgovorno lice sačini spisak zaposlenih Uprave korisnika službenih mobilnih telefona i spisak ostalih zaposlenih korisnika plaćanog limita od strane Uprave za šume, koji je potpisan od strane direktora Uprave za šume.

P43 Shodno Uredbu o načinu planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki („Sl. list Crne Gore“, br. 069/20), nakon sprovođenja postupka centralizovane javne nabavke Uprava za imovinu treba da zaključi ugovor o centralizovanoj javnoj

nabavci i da Upravi za šume dostavi primjerak potpisanog ugovora o centralizovanoj javnoj nabavci sa mobilnim operaterom.

P44 Preporučuje se Upravi za šume da Upravi za katastar i državnu imovinu blagovremeno tj. do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu dostavi podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima shodno članu 50 stav 2 Zakona o državnoj imovini („Sl.list CG“, br.21/09 i 40/11).

- **Nalaz**

Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore je imenovala službenicu za javne nabavke – samostalnu savjetnicu I koja nema položen stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki.

Preporuka

P45 Shodno članu 47 Zakona o javnim nabavkama, službenik za javne nabavke mora imati sertifikat o položenom stručnom ispitu za rad na poslovima javnih nabavki ("Sl. list CG", br. 74/2019). Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore je dužna da imenuje službenika za javne nabavke koji ima sertifikat o položenom stručnom ispitu za rad na poslovima javnih nabavki.

- **Nalaz**

U tenderskoj dokumentaciji je određena stručno tehnička sposobnost u kojoj se između ostalog traži da ponuđač za servis u Pljevljima mora imati minimum kadrovskih kapaciteta i to: tri auto mehaničara ili mašinska tehničara, jedan autoelektričar ili elektro tehničar, jedan auto limar ili metalo strugar, jedan majstor vulkanizer.
Minimalni kriterijumi tehničke opremljenosti servisa u gore navedenim centrima su: 1. minimum 1/jedna linija za reglažu vozila 2. minimum 3/tri dizalice-boksa/kanala za rad na vozilima
Ponuđači su dužni dostaviti pismenu izjavu da imaju svoju ili organizovanu mrežu auto servisa sa kojim imaju ugovor o poslovno tehničkoj saradnji, u sledećim opštinama u kojima Uprava za šume ima svoje Područne jedinice: 1. Pljevlja 2. Rožaje 3. Berane 4. Nikšić 5. Bijelo Polje 6. Mojkovac ili Kolašin 7. Podgorica 8. Žabljak.
Navedeni uslovi su važili za sve partije.
U opisu partija naručilac nije naveo da su za Partiju 3 potrebne usluge auto limara i usluge reglaže vozila. Za Partiju 1 nije navedeno da su potrebne usluge reglaže vozila. Stoga uslov da ponuđač mora imati zaposlenog minimum jednog auto limara i minimum jednu liniju za reglažu vozila nije logički povezan sa opisom Partije 3 niti se uslov minimum jedna linija za reglažu vozila može smatrati opravdanom za Partiju 1. Time je onemogućeno potencijalno učešće i drugih ponuđača za partije 1 i 3 koji bi mogli svojim kapacitetima omogućiti realizaciju potrebne nabavke.

Preporuka

P46 Subjekat revizije je u obavezi da tendersku dokumentaciju sačini poštujući načelo obezbjeđivanja konkurencije i da se kao kriterijumi stručnih i kadrovskih kapaciteta

odrede samo oni koji su realno potrebni za izvršenje ugovora shodno članu 106 Zakona o javnim nabavkama.

- **Nalaz**

Putem dva postupka jednostavnih nabavki izvršena je nabavka materijala za ogrijev – peleta ukupne vrijednosti 7.244,91€ bez PDV-a, odnosno 8.766,34€ sa PDV-om.
Nabavke su sprovedene direktnim izborom predmeta nabavke određenog ponuđača uz prihvatanje predračuna odnosno računa- otpremnice i to: predračun broj (05) 00100-7 od 21. decembra 2021. godine i račun – otpremnica broj (05) 01152-5 od 28. septembra. 2021. godine.

Preporuka

P47 Subjekat revizije je dužan da, u skladu sa članovima 1 i 4 Pravilnika o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki ("Sl. list CG", br. 061/20, 065/20, 071/20,074/20 i 102/20), jednostavne nabavka roba procijenjene vrijednosti od 5.000,00€ do 20.000,00€ (na godišnjem nivou), sprovodi sa objavljivanjem zahtjeva za dostavljanje ponuda na portalu javnih nabavki, odnosno preko elektronskog sistema javnih nabavki.

- **Nalaz**

Upravu za gazdovanje šumama i lovištima, shodno članu 53 Zakonu o državnoj imovini („Sl list CG“, broj 21/09 i 40/11) pred sudovima i drugim državnim organima zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore jer je Uprava za šume organ uprave i nema svojstvo pravnog lica. Uprava za šume često nije u posjedu svih informacija o svim sporovima pokrenutim protiv Uprave a često izostaje dostava presuda.
Zaštitinik imovinsko pravnih interesa, prilikom podnošenja tužbe tužioca po raznim osnovima protiv subjekta revizije, traži pripremanje odgovora na tužbu i iznošenje činjenično- pravnih navoda subjekta revizije, a kasnije isti pred nadležnim sudovima zastupa interese Uprave za gazdovanje šumama i lovištima.
Po izjavi odgovornih lica, subjekt revizije nema sve predmetne spise sudskih sporova iz više godina, već se iste nalaze u sudu.

Preporuke

P48 Preporučuje se subjektu revizije da, u cilju racionalizacije vođenja postupka, uspostavi još tješnjiju saradnju sa Zaštitnikom imovinsko pravnih interesa Crne Gore vezano za vođenje sudskih postupaka, kao i da se uspostavi sveobuhvatnija koorespodencija oko prikupljanja dokaza i dostavljanja spisa predmeta neopdodnih za efikasno vođenje sudskih postupaka.

P49 Preporučuje se Upravi da izvši detaljnu analizu efektivnosti vođenja postupaka protiv fizičkih i pravnih lica po svim osnovima i da u cilju racionalizacije sudskih troškova i smanjenja izdataka razmotri mogućnost na alternativno rješavanje sporova sve u cilju skraćenja postupka ako je očigledno da će epilog po utuženju po pravosnažnosti sudske presude ići na štetu subjekta revizije ili dovesti do odugovlačenja postupka koje će stvoriti nesrazmjerne sudske troškove.

P50 Subjekt revizije treba da vrši planiranje izdataka za sudske sporove na osnovu realnih projekcija u skladu sa evidencijama o sporovima koji se vode protiv subjekta revizije radi uspostavljanja budžetske ravnoteže kao i da vrši isplatu po pravosnažnim rješenjima u zakonskom roku.

Na osnovu člana 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- **da se sa sadržajem Izvještaja o reviziji upozna ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u Vladi Crne Gore radi preduzimanja mjera iz svoje nadležnosti u korist jačanja odgovornosti upravljanja javnim finansijama i pravnim procedurama u radu Uprave;**
- **da se sa sadržajem Izvještaja o reviziji upozna direktor Uprave za gazdovanje lovištima i šumama Crne Gore radi preduzimanja mjera iz svoje nadležnosti u korist jačanja odgovornosti upravljanja javnim finansijama i zakonskim procedurama u Upravi;**
- **da se sa sadržajem Izvještaja o reviziji Uprave za 2021. godinu upozna Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje;**
- **da se sa sadržajem Izvještaja o reviziji Uprave za 2021. godinu upozna Vrhovno državno tužilaštvo u skladu sa članom 3 Protokola o saradnji Vrhovnog državnog tužilaštva i Državne revizorske institucije;**
- **da se sa sadržajem Izvještaja o reviziji Uprave za 2021. godinu upozna Nacionalni savjet za borbu protiv korupcije;**
- **da se sa sadržajem Izvještaja o reviziji Uprave za šume za 2021. godinu upozna Zaštitinik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore.**
- **da Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore u roku od 30 dana dostavi DRI plan aktivnosti za realizaciju datih preporuka koji treba da sadrži mjere, nosioce aktivnosti i rokove. Uprava će u roku od 6 (šest) mjeseci dostaviti Državnoj revizorskoj instituciji Izvještaj o sprovedenim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.**

Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore je odgovorna za implementaciju preporuka DRI. DRI će radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i sprečavanja njihovog ponavljanja izvršiti provjeru dostavljenog Izvještaja o sprovedenim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.

rukovodilac Kolegijuma
Zoran Jelić, član Senata DRI

II OPŠTI DIO

UVOD

Detaljnim planom revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja i pravilnosti poslovanja Uprave za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore ranije Uprave za šume Crne Gore za 2021. godinu utvrđeni su postupci i aktivnosti koje treba sprovesti u procesu vršenja revizije.

Razlog zbog kojeg je ova revizija uključena u Godišnji plan revizija za 2022. godinu je što do sada nije vršena opšta revizija, obim finansijskih sredstava kojima raspolaže navedena uprava i činjenica da bi efikakasnost ove institucije trebala da reuzultira značajnim finansijskim sredstvima u korist državnog budžeta i uređenim stanjem u oblasti gazdovanja šumama i lovištima Crne Gore.

Tadašnjoj Upravi za šume je Zakonom o budžetu za 2021. godinu planiran budžet („Sl. list CG“, br. 70/21) u iznosu od 5.118.608,89€ kroz program 16 005-Šumarstvo i lov i Potprograme 16 005 003-Djelovanje Uprave za šume a kroz aktivnosti 16 006 003 001-Upravljanje u administraciji Uprave za šume u iznosu od 3.894.798,89€ i Aktivnost 16 005 003 002-Uređenje, zaštita i korišćenje šume u iznosu od 1.223.810,00€. Izvršenje budžeta iznosilo je 4.516.657,87€ što čini 88,24% planiranog budžeta.

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije Uprave sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 („Sl. list CG“ br. 01/07);
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4 („Sl. list RCG“ br. 28/04, 27/06, 78/06 i „Sl. list CG“ br. 17/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije za 2022. godinu,
- Odluci o vršenju revizije broj: 03-035/22-1834/2 od 06. septembra 2022. godine koju je donio Kolegijum u sastavu: rukovodilac Kolegijuma Zoran Jelić, član Senata DRI i dr Milan Dabović član Senata DRI i član Kolegijuma.

Revizija je izvršena u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 3/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“, br. 07/15);
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizija;
- Međunarodnim standardima za vrhovne revizorske institucije (ISSAI- nivo III).

2. Cilj i vrsta revizije

Predmet revizije su finansijski izvještaji Uprave za 2021. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima. Odabrana područja koja su predmet revizije su određena na osnovu **ekonomske klasifikacije izdataka za programe planirane Zakonom o budžetu za 2021. godinu, i to:**

41103 16008 Uređenje,zaštita i korišćenje šuma gdje je izvršenje u 2021. godini 1.911.867,85€
41103 16005003001 Upravljanje u administraciji Uprave gdje je izvršenje 2.006.384,74€
41103 16005003002 Uređenje zaštita i korišćenje šuma gdje je izvršenje 598.423,28€

4.516.675,87€

Cilj revizije je davanje mišljenja o istinitosti i vjerodostojnosti Godišnjeg finansijskog izvještaja i pravilnosti (zakonitosti) poslovanja, odnosno:

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su finansijski izvještaji, u svim materijalnim aspektima sastavljeni u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, odnosno da li su u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima, usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su indetifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Ukupni **izdaci tekućeg budžeta** Uprave za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore iznose **4.516.675,87€** U skladu sa metodologijom, za finansijsku reviziju je određena **ukupna materijalnost za finansijske izvještaje kao cjelinu** na nivou 0,84**%** ukupnih izdataka subjekta revizije, odnosno **37.940,08€.**

Materijalnost za izvođenje revizije je određena, u odnosu na nivo oslanjanja na unutrašnje kontrole, odnosno procijenjen je **srednji nivo** kontrolnog rizika, na nivou od 34% od ukupne materijalnosti.

Veličina uzorka je **59,15%.**

Revizijom je obuhvaćen i rad unutrašnje revizije, sistem unutrašnjih finansijskih kontrola, evidentiranje finansijskih transakcija, postupanje i raspolaganje sa državnom imovinom i primjena Zakona o javnim nabavkama, stanje neizmirenih obaveza na dan 31. decembar 2021. godine i kretanja iznosa neizmirenih obaveza u prethodnom periodu.

Državna revizorska institucija je izvršila **finansijsku reviziju,** odnosno sveobuhvatan uvid u finansijsko poslovanje subjekta revizije i **reviziju pravilnosti**, što podrazumijeva usklađenost poslovnih transakcija sa zakonskom i podzakonskom regulativom.

3.Predmet i obuhvat revizije

Predmet revizije je bio Godišnji finansijski izvještaj Uprave za 2021. godinu i usklađenost finansijskog poslovanja sa važećim zakonskim i drugim propisima. Uprava je, u skladu sa članom 2, 3, i 5. Pravilnika o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, u obavezi da Ministarstvu finansija dostavi godišnje finansijske izvještaje u propisanom roku na obrazcima:

Obrazac 3 - Izvještaj o novčanim tokovima III
Obrazac 5 – Izvještaj o neizmirenim obavezama

Obrazac 8 – Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine
Obrazac 9 – Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve.

Uprava je u propisanom roku Ministarstvu finansija (dana 31. januara 2022. godine – akt broj 05-430/22-304/1 od istog datuma) dostavila Finansijske izvještaje za 2021. godinu.

Revizijom je obuhvaćena kontrola gotovinskih tokova, zakonitost trošenja sredstava, istinitost iskazanih podataka i stepen njihovog objelodanjivanja, kao i funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola. Obuhvat, odnosno obim provjere, određen je u zavisnosti od utvrđenog stepena materijalnosti (značajnosti) i utvrđenog rizika revizije.

Odabrana područja koja su bila predmet revizije su određena na osnovu ekonomske klasifikacije izdataka za programe planirane Zakonom o budžetu za 2021. godinu i to:

41103 16008 Uređenje,zaštita i korišćenje šuma
41103 16005003001 Upravljanje u administraciji Uprave
41103 16005003002 Uređenje zaštita i korišćenje šuma.

4. Djelatnost i organizacija subjekta revizije

4.1. Djelatnost subjekta revizije

Uprava za šume je organ državne uprave, koji je osnovan na osnovu Uredbe o osnivanju Direkcije šuma Crne Gore ("Sl. list RCG", br. 43/01), koja je donesena na sjednici Vlade od 03. avgusta 2001.godine.

Uprava vrši poslove državne uprave u skladu sa Zakonom o državnoj upravi ("Službeni list Crne Gore", br. 078/18 od 04. decembra 2018. godine), drugim zakonima i podzakonskim aktima.

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 49/22, 52/22, 56/22, 82/22)[1], član 36, definisane su osnovne nadležnosti Uprave za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore.

Shodno članu 36 navedene uredbe Uprava vrši poslove koji se odnose na: obezbjeđivanje i unapređivanje stanja šuma; gazdovanje šumama; gazdovanje lovištima sa posebnom namjenom; mjere i radnje na njezi, obnavljanju, podizanju i melioraciji šuma (biološka reprodukcija), izdvajanje sjemenskih objekata; zdravstveni pregled i kontrolu proizvodnje reproduktivnog materijala šumskog drveća; obezbjeđivanje sjemena i sadnog materijala; mjere i radnje radi očuvanja prirodnih i radom stvorenih vrijednosti šuma, sprečavanja i otklanjanja štetnih posljedica svih biotskih i abiotskih faktora koji ugrožavaju te vrijednosti i sanacije postojećeg stanja; zaštitu šuma i šumskog zemljišta od protivpravnog prisvajanja i korišćenja, požara i dr.; vođenje izvještajno-prognostičke službe; planiranje gazdovanja šumama, koje se ostvaruje kroz izradu programa i planova gazdovanja šumama, izvođačkih projekata i programa i planova pošumljavanja goleti; doznaku stabala, premjer i žigosanje drveta i izdavanje uvjerenja o porijeklu šumskih sortimenata; davanje šuma u državnoj svojini na korišćenje putem ugovora, u skladu sa zakonom; monitoring sprovedenih mjera na gazdovanju šumama, vršenje stručnog nadzora i kontrolu kvaliteta izvedenih radova; vođenje evidencije i baze podataka za šumarstvo; planiranje

gazdovanja lovištima sa posebnom namjenom; preduzimanje aktivnosti u cilju unaprjeđenja korišćenja šuma i poboljšanja uslova za stanište divljači; preduzimanje aktivnosti u cilju zaštite divljači i njene životne sredine, kao i mjera za očuvanje i poboljšanje životnih uslova divljači; sprovođenje mjera zaštite lovištva sa posebnom namjenom i divljači; izdavanje uvjerenja o porijeklu divljači iz lovišta sa posebnom namjenom; vođenje evidencija o lovištima sa posebnom namjenom; stručno usavršavanje, saradnju i koordinaciju sa odgovarajućim međunarodnim organizacijama i institucijama u okviru utvrđenih ovlašćenja; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

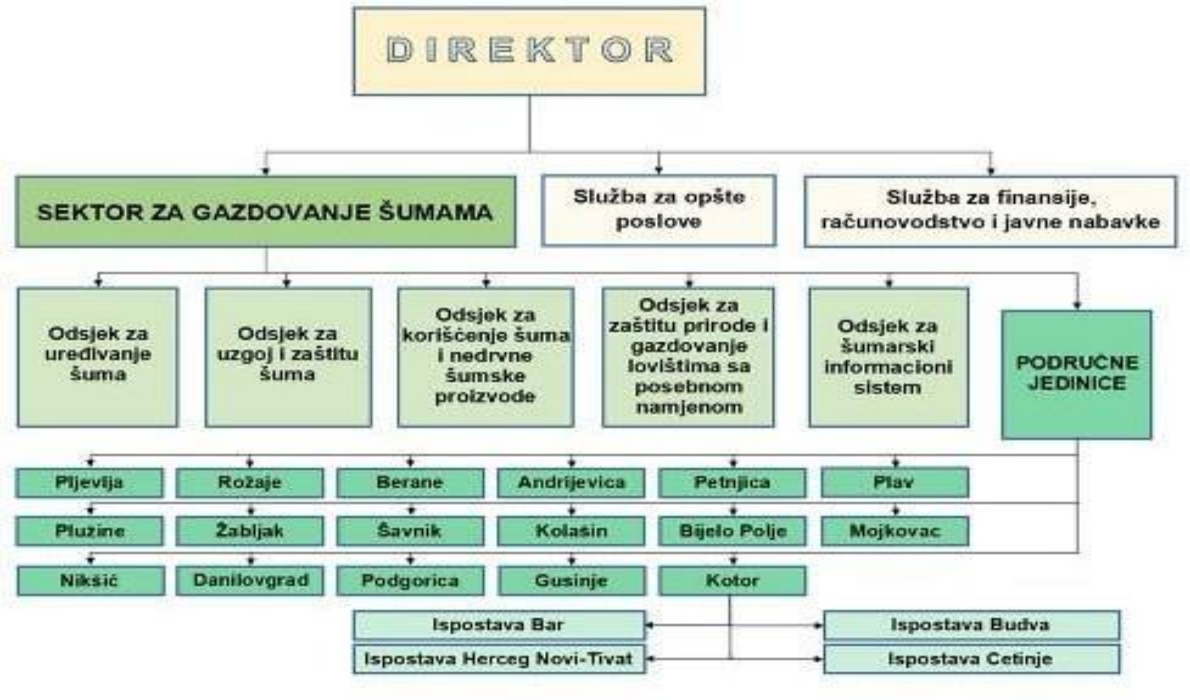
4.2. Organizacija subjekta revizije

Uprava je od januara 2019. godine u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore", broj 87/18,02/19) dobila status samostalnog državnog organa koji organizaciono ima 17 područnih jedinica sa sjedištem Uprave u Pljevljima.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji koji je donijet u septembru 2021. godine u Upravi je sistematizovano 440 radnih mjesta a u godini za koju se vrši revizija poslove je obavljalo 364 izvršioca, od čega 362 zaposlena lica na neodređeno vrijeme i 2 lica određena za vršioce dužnosti za radna mjesta direktor i pomoćnik direktora. U 2021. godini, po podacima iz Uprave, 60 lica je za obavljanje poslova iz domena redovne djelatnosti bilo angažovano po osnovu ugovora dok je 10 službenika i namještenika Upravu napustilo iz zakonom utvrđenih razloga.

[1] Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 082/22 od 29.07.2022) Uprava za šume postaje Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore.

Tabela 1 Organizaciona šema Uprave

5. Računovodstveni sistem

Evidentiranje poslovnih događaja temelji se na zakonskim propisima i računovodstvenim standardima primjenom gotovinskog načela u evidentiranju primitaka i izdataka, kao i primjenom modifikovanog načela u evidentiranju imovine, obaveza i potraživanja.

Kartonom deponovanih potpisa Uprave je utvrđeno da je u periodu od 29. januara 2019. godine do 15. marta. 2021. godine lice za odobravanje N.K. a za ovjeravanje V.B. U periodu od 15. marta 2021. godine službenik za odobravanje je B.J. a za ovjeravanje V.B. U periodu od 13. oktobra 2021. godine lice za odobravanje je S.P. dok je službenik za ovjeravanje V.B.

Računovodstveni poslovi u subjektu revizije se obavljaju u Službi za finansije, računovodstvo i javne nabavke u okviru koje su sistematizovana 6 radnih mjesta sa 12 izvršioca i to:
- načelnik, 1 izvršilac
- samostalni savjetnik I, 1 izvršilac
- samostalni savjetnik za javne nabavke I, 1 izvršilac
- samostalni savjetnik II, 3 izvršoca
- viši savjetnik, 2 izvršoca
- samostalni referent 3+1 izvršioca.

Uprava je povezana na softver SAP – informacioni sistem Trezora.

U subjektu revizije je obezbjeđeno čuvanje računovodstvene dokumentacije na osnovu koje se sprovodi evidencija (zahtjevi za plaćanje, fakture, ugovori i dr.).

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada organa i zakonitošću upravnih akata i drugih upravnih aktivnosti Uprave vrši Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Revizijom je utvrđeno da su u Službi popunjena sva radna mjesta izuzev tri radna mjesta i to. radnog mjesta **samostalni savjetnik II** (jedan izvršilac) i radno mjesto **viši savjetnik** (dva izvršioca
U Upravi je obezbijeđeno vođenje poslovnih promjena u okviru sopstvene glavne knjige u okviru klasa 0-nefinansijska imovina, 1-finasijska imovina, 2-obaveze, 3-kapital, 4-izdaci 7-primici.

6. Informacioni sistem za šume i šumarstvo (Šumarski informacioni sistem)

Zakon o šumama ("Službeni list Crne Gore", br. 074/10, 040/11 i 047/15) je u članu 25 precizirano da se radi obezbjeđenja neophodnih podataka i informacija o šumama, šumskim zemljištima i goletima uspostavlja informacioni sistem za šume i šumarstvo Crne Gore.

Informacioni sistem vodi Ministarstvo u elektronskoj formi.

U informacioni sistem naročito se upisuju podaci o stanju i promjenama u ekosistemu šuma, podaci prikupljeni inventurom šuma, mreži šumske infrastrukture, izvršenim radovima u šumama i vlasnicima i korisnicima šuma.

Pristup informacionom sistemu imaju Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za informaciono društvo.

Bliža sadržina podataka koji se unose u informacioni sistem i način održavanja i korišćenja informacionog sistema utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za informaciono društvo.

Saglasno odredbama člana 66, stav 1, tačka 8 Zakona je precizirano da "Nadležni organ uprave obavlja upravne i sa njima povezane stručne poslove u šumarstvu, koji se odnose na: **uspostavljanje, vođenje i održavanje informacionog sistema o šumama.**

Informacioni sistem, shodno članu 93 Zakona će se uspostaviti **u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona[2].**

Na osnovu svega navedenog obavljen je razgovor kako sa zaposlenima u sektoru informatike i dobijeni sledeći podaci:

Uprava za šume je tokom 2009. godine počela izgradnju informacionog Sistema tokom koje je napravljena mreža u Upravi, nabavljeni serveri, računari, računovodstveni i kadrovski program od

[2] Zakon je objavljen u "Službeni list Crne Gore", br. 074/10 od 17.12.2010. godine.

MG Soft-a i sl. Osim komunikacionih resursa, komunikaciona infrastruktura obuhvata i sistem zaštite podataka na nivou računarske mreže.

Organizaciona struktura Uprave za šume obuhvata centralnu lokaciju u Pljevljima i udaljene lokacije po Područnim jedinicama (17) i ispostavama (4).

IPA projekat ‘’Podrška za izgradnju kapaciteta u sektoru šumarstva" je sa svojom implementacijom započeo u februaru 2011. godine. U okviru projekta pod rezultatom 3. je bilo predvidjeno da se uspostavi sistem monitoringa i upravljanja informacijama u skladu sa propisima i standardima EU.

Na osnovu toga je u poslednjem kvartalu 2013. godine izvršena implementacija Šumarskog informacionog sistema, na način kako je predviđeno projektom. Pozitivnu ocjenu toga je dao i supervizor ovog projekta.

Implementaciju ŠIS-a, od pripreme tenderske dokumentacije, preko sprovodjenja tendera i formiranje Radne grupe za praćenje i superviziju projekta informacionih sistema u šumarstvu (rješenjem ministra od 31. jula 2013. godine) je sprovodilo MPRR i kancelarija FODEMO projekta, uz učešće predstavnika Uprave za šume.

Osnovni preduslov za upostavljanje ŠIS-a predstavlja nabavka osnovnih hardverskih i softverskih resursa, kao i obuka za korišćenje istih. S obzirom na princip faznog vremenskog i prostornog uvođenja sistema, tokom prve faze, odnosno pilot projekta, predviđala se implementacija sistema u centrali Uprave za šume, područnim jedinicama Pljevlja i Rožaje. Preduslov za implementaciju sistema predstavlja mrežno povezivanje lokacija i samih prostorija.

Uprava za šume Crne Gore i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja su napravili objedinjene prioritete u razvoju specijalizovanih šumarskih aplikacija, te prema tim prioritetima neophodno je tokom pilot projekta razviti/unaprediti sledeće aplikacije:

- Aplikacija za nacionalnu inventuru šuma;
- Aplikacija za sastojinsku inventuru i planiranje gazdovanja šumama (Osnova);[3]
- Aplikacija gazdovanja šumama sa modulima doznaka stabala za seču, izvođački planovi i evidencija izvršenih radova;
- Aplikacija za privatne šume.
- Aplikacija za monitoring sušenja šuma;
- Aplikacija za monitoring kriterijuma i indikatora održivog gazdovanja šumama;
- Aplikacija za potrebe međunardnog izveštavanja.
- Aplikaciju zaštite šuma.

[3] sastojina je dio šume sa karakterističnim staništem i načinom nastanka, strukturom drveća po vrstama, starosti, razvojnim stadijumima i visinama, kao i načinom uzgoja, po čemu se jasno razlikuje od drugih sastojina

Osim specijalizovanih šumarskih aplikacija, neophodno je bilo uspostaviti i GIS sistem koristeći WebGIS/Geoportal, desktop GIS i mobilne GIS softvere. To podrazumijeva:

- uspostavljanje specijalizovane web aplikacije u formi Geoportala, sa opcijama pretrage i pregleda podataka, kreiranja mapa od servisa i štampanja istih, uz intenzivno korišćenje eksternih servisa podataka;
- organizovanje sistema prikupljanja, obrade, skladištenja, analize i prezentovanja prostornih i povezanih alfanumeričkih podataka putem desktop GIS softvera;
- organizovanje sistema prikupljanja, obrade i skladištenja prostornih i povezanih alfanumeričkih podataka putem mobilnog GIS softvera;
- povezivanje prostornih podataka sa podacima grupa podataka specijalizovanih šumarskih aplikacija.

S obzirom da su šume javno dobro, neophodno je uspostaviti i sistem prezentovanja podataka za širu javnost. To se može postići putem Geoportala, gde se dostupnost informacija reguliše putem korisničkih naloga. Uspostavljanje sistema korisničkih naloga omogućava regulisanje dostupnosti podacima i servisima na osnovu grupe kojoj korisnik pripada.

Tokom pilot projekta je izvršena nabavka hardverskih i softverskih resursa i izvršena obuka korisnika sistema.
Krajem 2020. godine, došlo je do kvara na jednom od uzajamno povezanih šest HDD-a u serveru. Nakon njegove zamjene, 04. januara 2021. godine, operativni sistem se podigao. Odsjek za ŠIS dana 11. januara 2021. godine prilikom redovne kontrole servera utvrdio da je server ŠIS Uprave za šume napadnut. Fajlovi i datoteke na kompjuterima su zaključane i traži se novac za otključavanje. O svemu ovome je obaviješten Direktor Uprave za i on je uputio dopis nadležnom Ministarstvu.
Na osnovu odgovora Ministarstva Uprava se obratila Nacionalnom CIRT timu dva puta, međutim od njih nije dobijen nikakav odgovor.

Nalaz

Integralni šumarski informacioni sistem Crne Gore još nije u potpunosti u funkciji. Projekat se fazno implementira tokom nekoliko godina, zbog svoje kompleksnosti. Jedan od benefita Šumarskog informacionog sistema je u uspostavljanju boljeg sistema kontrole koji treba da obezbijedi praćenje drveta od žilišta do pilane preko čipovanja stabala. Implementiranjem određenih modula u Šumarski informacioni sistem značajno bi se umanjili troškovi radne snage za doznaku (od 150.000 do 200.000€) kroz uvođenje čipovanja, elektronskog premjera i sl. (Češki model – vršena prezentacija u Upravi) i stvorio osnov za formiranje posebnog odsjeka za praćenje i kontrolu.

Preporuka

- **Potrebno je da Uprava u saradnji sa nadležnim Ministarstvom pristupi rekonstrukciji, sanaciji i nadogradnji postojećeg informacionog sistema, shodno Zakonu o šumama, kroz razvijanje posebnih modula kako bi se obezbijedilo praćenje i kontrola korišćenja, uzgoja i zaštite šuma.**

III METODE REVIZIJE I KONTROLA KVALITETA VRŠENJA REVIZIJE

3.1. Metode revizije

Revizija je sprovedena na bazi provjere uzoraka, korišćenjem analitičkih postupaka, suštinskih testova, intervjua, pregledanjem, posmatranjem, ispitivanjem, konfirmacijama kao i drugim relevantnim postupcima kojima se potkrepljuju iznosi i informacije objelodanjene u finansijskim izvještajima. Određivanje rizika, stepena materijalnosti i uzorka izvršeno je primjenom metodologije u skladu s ISSAI standardima za preliminarno utvrđivanje rizika, materijalnosti i uzorka i na osnovu profesionalnog prosuđivanja državnih revizora.

Dokazi revizora, na osnovu kojih su donijeti zaključci, sastoje se od izvornih dokumenata iz evidencije Uprave kao i dodatnih informacija iz drugih izvora. Metoda intervjua je korišćena samo kao smjernica ka utvrđivanju činjeničnog stanja koje mora biti potvrđeno izvornom dokumentacijom.

U procesu vršenja revizije korišćeni su različiti postupci u odnosu na poziciju finansijskog izvještaja i predmet revizije koji se ispituju.

Revizija je se izvršena testovima pojedinačnih transakcija, testovima kontrole, ispitivanjem evidencija i dokumentacije, računskom kontrolom, analitičkim postupcima i fizičkom provjerom.

IV PROGRAM REVIZIJE

4.1. Priprema i planiranje budžeta

Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke Uprave je zadužena da se, pored ostalog, bavi planiranjem i izvršenjem budžeta.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave u članu 6. propisano je da se u Službi za finansije, računovodstvo i javne nabavke pored ostalog vrše poslovi koji se odnose na: **pripremu projekcije potrebnih sredstava za finansiranje Uprave; izradu i realizaciju Budžeta Uprave; izradu finansijskog plana; obradu zahtjeva za budžetsku potrošnju i isplatu sredstava;** računovodstvene poslove; knjigovodstvenu evidenciju; javne nabavke; vođenje poslovnih knjiga, periodičnih obračuna i završnih računa; izradu finansijskih iskaza; blagajničko poslovanje; praćenje finansijske realizacije ugovora o korišćenju šuma od pripreme do naplate prihoda; obračun i naplatu prihoda po osnovu posebne naknade; praćenje naplate prihoda po osnovu taksi na ogrev, privatne šume, lovačkih dozvola i nezaštićenih biljnih vrsta; izradu finansijskih izvještaja o naplati prihoda; izradu finansijskih analiza i vođenje finansijskih statistika.

4.1.1. Finansiranje rada Uprave

Uprava za šume, sada Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore, je organ državne uprave i potrošačka jedinica budžeta Crne Gore čiji rad se u potpunosti finansira iz opštih prihoda budžeta.

Subjekt revizije obavlja djelatnost u skladu sa godišnjim programom gazdovanja šumama i godišnjim zakonom o budžetu Crne Gore.

Godišnji program gazdovanja šumama i finansijski plan donose se za period od jedne godine i to najkasnije do 31. decembra za narednu godinu.

4.1.2. Planiranje budžeta Uprave za šume

Uprava je 2018. godine donijela Internu proceduru za izradu predloga budžeta Uprave za šume. Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke Uprave obavezna je da vrši pripremu i planiranje budžeta poštujući stručno uputstvo Ministarstva finansija za pripremu budžeta potrošačkih jedinica i Smjernice makroekonomske i fiskalne politike kojima su određeni limiti potrošnje za narednu budžetsku godinu.

U postupku planiranja budžeta Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke izrađuje nacrt budžeta Uprave za šume za narednu godinu, koji direktor Uprave kao budžetski zahtjev, do kraja jula tekuće godine dostavlja Ministarstvu finansija na razmatranje i unošenje u Nacrt godišnjeg zakona o budžetu Crne Gore, koji Ministarstvo finansija potom dostavlja Vladi. Vlada usvaja Predlog godišnjeg zakona o budžetu Crne Gore za narednu godinu i dostavlja Skupštini na usvajanje.

Konstatuje se da je Uprava za šume u propisanom roku pripremila i dostavila Ministarstvu finansija u elektronskoj formi Zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava za 2021. godinu, kojim je za finansiranje aktivnosti Uprave za šume u 2021. godini zatražen iznos od 7.117.381,00€. Prethodno je Uprava budžetskim zahtjevom za 2020. godinu za svoj rad tražila 7.213.181,00€. Izvršenje budžeta Uprave u 2020. godini je bilo 4.612.493,80€ + sredstva za centralizovane javne nabavke Uprave kod Uprave za katastar i državnu imovinu u iznosu od 213.004,00€, što čini ukupno 4.825.498,00€. U odnosu na izvršenje za 2020. godinu Uprava je zahtjevom za 2021. godinu zatražila više za iznos od 2.291.883,00€.

Obzirom da budžet Crne Gore za 2021. godinu nije donešen na vrijeme (do kraja 2020. godine), uslijedilo je privremeno finansiranje rada Uprave za šume od 01. januara do 01. jula 2021. godine, tako što je Upravi za šume na osnovu člana 37 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti mjesečno odobravana 1/12 sredstava od stvarnih izdataka Uprave u prethodnoj 2020. fiskalnoj godini (izvršenje budžeta Uprave u 2020. godini bilo je 4.612.493,80€ - podatak je iz Predloga Zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2020. godinu) ili u mjesečnom iznosu od 384.374,48€. Limit potrošnje za Upravu za šume za period privremenog finansiranja iznosio je 2.306.246,88€.

Nalaz

Za period privremenog finansiranja od 01. januara do 01. jula 2021. godine za Upravu za šume je odobreno izvršenje plaćanja u iznosu od 1.911.867,85€ što je manje od Zakonom dozvoljenog limita (2.306.246,88€).

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 070/21 od 25.06.2021) Upravi je opredijeljeno 5.118.608,89€ + 152.084,82€ kod Uprave za katastar i državnu imovinu za objedinjene javne nabavke Uprave za šume odnosno ukupno 5.270.693,71€.

U toku 2021. godine vršeno je interno preusmjeravanje sredstava u Upravi za šume. Prema dostavljenim rješenjima o preusmjeravanjima sredstava Ministarstva finansija, utvrđeno je da je preusmjeravanje sredstava sa pozicije na poziciju u okviru budžeta Uprave za šume vršeno na osnovu rješenja Ministarstva finansija u iznosu od 83.500,00€. Uprava za šume je u 2021. godini imala izvršenje plaćanja 4.516.675,87€ + 173.075,20€ kod Uprave za katastar i državnu imovinu za izvršene objedinjene javne nabavke Uprave za šume, ukupno 4.689.751,07€, što je za 580.942,64€ manje od planiranog budžeta.

Preusmjeravanja sredstava su vršena u skladu sa članom 45 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Budžet Uprave za šume je u 2021.godini sadržao jedan program sa tri potprograma, koji nemaju određene indikatore učinka ili uspješnosti- indikatori učinka ili uspješnosti nijesu procenti potrošenosti sredstava za izvršenje programa. Programski budžet u pravom smislu treba da sadrži indikatore učinka ili uspješnosti, kojima može da se vidljivo prikaže efikasnost i učinkovitost trošenja državnog novca tj. da se vide kvantifikovani postignuti efekti. Kod Uprave za šume vidi se koliko je planirani i potrošeni budžet za aktivnosti, ali se ne vide jasno efekti ulaganja sredstava za određenu namjenu. Ovo predstavlja simulaciju programskog budžeta.

Preporuka

- **Preporučuje se da Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore prilikom planiranja budžeta postupa u skladu sa Odlukom Vlade o načinu pripreme i sadržaju programskog budžeta potrošačkih jedinica ("Službeni list Crne Gore", br. 075/17 od 09.11.2017, 117/20 od 07.12.2020) i instrukcijama Ministarstva finansija tako što će prilikom planiranja budžeta za programe i potprograme Uprave odredjivati i primjenjivati indikatore učinka ili uspješnosti.**

4.1.3. Izvršenje budžeta Uprave za šume

U skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu za rad Uprave za šume u 2021. godini opredijena sredstva su iznosila 5.270.693,71€ a izvršenje budžeta Uprave je iznosilo 4.689.751,07€. Ukupno potrošena sredstva za funkcionisanje Uprave za šume zajedno sa utrošenim sredstvima za objedinjene javne nabavke Uprave za šume u iznosu od 173.075,20€ koje se finansiraju preko Uprave za katastar i državnu imovinu, u 2021. godini iznose 4.689.751,07€. Izvršenje budžeta Uprave za šume je manje za 580.942,64€ od planiranih sredstava za 2021. godinu (budžetskim zahtjevom Uprave za šume za 2021. godinu zatraženo je 7.117.381,00€).

Ovlašćena lica Uprave za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore su izjavila da je zbog kašnjenja u donošenju Zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu i promjena direktora, došlo do kašnjenja u izvršenju pojedinih aktivnosti Uprave, te je stoga bilo umanjeno izvršenje budžeta.

Državni revizori su izvršili analizu Godišnjeg programa gazdovanja za 2021.godinu, Izvještaja o radu Uprave za šume za 2021. godinu i zakonskih obaveza Uprave za šume.

Analizirajući Izvještaje o radu za 2020. i 2021.godinu i upoređujući sa obavezama Uprave za šume definisane Zakonom o šumama, vidi se **da važne aktivnosti Uprave nijesu realizovane.**

U Izvještaju o radu za 2020.godinu stoji da je realizacija šumsko-uzgojnih radova predvidjenih Programom gazdovanja šumama za 2020. godinu izostala je zbog nedostaka finansijskih sredstava.

U Izvještaju o radu za 2021.godinu može se vidjeti da je za važne aktivnosti kao što je zaštita i uzgoj šuma na Programu Uređenje, zaštita i korišćenje šuma, planirano 1.054.150,73€ a utrošeno 598.423,28€. Iz izvještaja ne vidi na šta su konkretno utrošena ta sredstva jer Program Uprave za šume nema indikatore učinka.

<u>Štete od požara-zapaljene šumske površine</u>

U Izvještaju o radu za 2021.godinu izneseni su podaci o požarima u šumama u zadnjih deset godina.

U 2011. godini u požarima je izgorelo 9.005,5 hektara šume.

U 2017. godini u državnim šumama bilo je 115 požara na površini od 13.577,86 ha. U privatnim šumama bilo je 39 požara na površini od 7.638,00 ha. Ukupno je u 2017. godini izgorelo 21.215,86 hektara šumske površine.

U 2018. godini u državnim šumama bilo je 16 požara na površini od 2.116,53 ha. Uništeno je 6.200 komada sadnica, pošumljenih u 2015. i 2018.godini. U privatnim šumama bilo je 2 požara na površini od 1.300,00 ha.

U 2019. godini u državnim šumama bilo je 69 požara na površini od 1.089,40 ha. Uništeno je 68.260 komada sadnica u tri područne jedinice, pošumljenih u 2018. i 2019.godini. U privatnim šumama bilo je 13 požara na površini od 80,70 ha.

U 2020. godini u državnim šumama bilo je 146 požara na površini od 1.497,59 ha. U privatnim šumama bilo je 74 požara na površini od 2.146,09 ha.

U 2021. godini u državnim šumama bilo je 72 požara na površini od 2.376,95 ha. U privatnim šumama bilo je 81 požar na površini od 14.725,05 ha. Ukupno je u 2021.godini izgorelo 17.102,00 hektara šumske površine.

Zadnjih 5 godina izgorelo je 47.541,00 ha šuma ili 475 km2 površine Crne Gore (13.812,00 km^2) ili 3,4% teritorije Crne Gore ili oko 7% teritorije pod šumama. Ovo su pokazatelji ugroženosti prirode i životne sredine Crne Gore od požara koji su u najvećem broju slučajeva posledica nemara i nesavjesnog ponašanja ljudi.

Pošumljavanje

Radovi na pošumljavanju u 2020.godini su izvršeni u područnoj jedinici Pljevlja, Žabljak, Nikšić, Bijelo Polje, Mojkovac i Plužine, tj. u svim planiranim područnim jedinicama u skladu sa Ugovorom zasađeno je 413.850 komada sadnica, na površini od 137,95 ha.

Pošumljavanje u 2021. godini ostvareno je dijelom Akcijom "21. Mart –svjetski dan šuma" dijelom putem Javnih nabavki angažovanjem izvođača radova sa sadnim materijalom iz rasadnika Uprave za šume, kao i u sopstvenoj režiji. U 2021. godini ukupno je zasađeno samo 146.005 komada sadnica.

Pregled godišnjeg broja zasađenih sadnica u periodu 2010-2021. godina

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
2.270.024	1.745.298	1.087.685	843.006	901.957	1.051.870	489.120	457.320	899.917	781.136	447.690	146.005

Grafikon prethodne tabele koji oslikava trend pada pošumljavanja:

Ulaganja sredstava u pošumljavanje je iz godine u godinu manje a devastacija šuma krčenjem i požarima je sve veća.

Preporuke

- **Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da planira pošumljavanje znatno većih površina i značajnija sredstva** za **pošumljavanje (za proizvodnju sadnica, za radnu snagu za pripremu terena za sađenje, čuvanje i obnavljanje zasada) i da odobrena sredstva upotrebljava namjenski i ekonomično.**

- **Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da donese Pravilnik o mjerama i aktivnostima za zaštitu šuma od požara i organizuje službu za zaštitu šuma od požara i da je adekvatno kadrovski popuni (vatrogasci i osmatrači požara) i tehnički opremi (cistijerne, traktori, buldožeri, sjekači i dr.).**

Nalaz

Prva nacionalna inventura šuma Crne Gore je urađena 2010. godine i nije ponovo rađena, iako je prošlo 12 godina. Članom 9 Zakona o šumama propisano je da Nacionalnu inventuru šuma vrši nadležni organ uprave, po pravilu, svakih 10 godina.

Nacionalna inventura šuma je veoma značajan posao kojim se obuhvataju šume i šumska zemljišta na teritoriji Crne Gore u odnosu na površine, tipove i strukturu šuma, drvne zalihe, prirast, izvršene sječe, biološku raznovrstnost i drugi podaci o šumama u skladu sa međunarodnim standardima. Nacionalna inventura šuma obavlja se radi izrade strateških planskih dokumenata u šumarstvu i razmjene informacija u skladu sa zakonom.

Prema rezultatima prve Nacionalne inventure šuma 2010. godine, šume zauzimaju 60% teritorije Crna Gore, a neobrasla šumska zemljišta dodatnih 9,7%. Ukupna drvna zaliha

svih šuma je 133 miliona kubnih metara drveta, od čega 104 miliona je u šumama koje su na raspolaganju za korišćenje jer su pristupačne i van zaštićenih područja ili drugih režima zaštite. Ukupni godišnji prirast u svim šumama iznosi 3,2 miliona kubika, a u privrednim šumama prirast iznosi 2,6 miliona kubika. Oko polovina šuma u Crnoj Gori je u državnom, a polovina u privatnom vlasništvu.

U međuvremenu su nastale mnoge promjene na terenu: pojačana eksploatacija, bespravne sječe, požari, bolest sušenja šuma, bujice, poplave i erozija šumskog zemljišta. Nova nacionalna inventura šuma bi prikazala prave podataka o stanju i promjenama na šumama i šumskom zemljištu u Crnoj Gori.

U skladu sa članom 9 Zakona o šumama način i metodologija vršenja nacionalne inventure šuma utvrđuju se propisom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Konstatuje se da Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nije donijelo propis o vršenju nacionalne inventure šuma.

Preporuke

- **Preporučuje se da Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u skladu sa članom 9 Zakona o šumama donese propis o načinu i metodologiji vršenja nacionalne inventure šuma i inicira nacionalnu inventuru šuma u što skorijem vremenu.**

- **Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da uz podršku Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede planira sredstva i intenzivira pripreme za nacionalnu inventuru šuma koja treba da se vrši svakih 10 (deset) godina u skladu sa članom 9 Zakona o šumama.**

<u>Informacioni sistem za šume i šumarstvo Crne Gore</u>

Revizijom je itvrđeno da je za izradu informacionog sistema za šume i šumarstvo nadležno Ministarstvo poljoprivrede i da je kreiranje informacionog sistema započelo prije 10 godina uz stručnu pomoć iz EU. U Upravi za šume je izrađen informacioni sistem za računovodstvo koji dobro funkcioniše i trebao je da bude dio informacionog sistema za šume i šumarstvo. Sistem je tokom instaliranja sajber napadom blokiran za korišćenje-zaključan. U informacioni sistem naročito treba da se unose podaci o stanju i promjenama u ekosistemu šuma, podaci prikupljeni inventurom šuma, mreži šumske infrastrukture, planovima, izvršenim radovima u šumama i vlasnicima i korisnicima šuma.

Nalaz

Konstatuje se da informacioni sistem za šume i šumarstvo Crne Gore nije izgrađen, iako je ta a obaveza propisana članom 25 Zakona o šumama. Bliža sadržina podataka koji se unose u informacioni sistem i način održavanja i korišćenja informacionog sistema utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo poljoprivrede, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za informaciono društvo.

Preporuka

- **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kao Zakonom o šumama (član 25) zadužen nosilac posla i Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore, treba što prije da intenziviraju aktivnosti na izgradnji Informacionog sistema za šume i šumarstvo Crne Gore u cilju kvalitetnijeg gazdovanja šumama.**

Nalaz

U periodu 2014-2021. godine, planirana budžetska sredstva za izradu plana gazdovanja šumama su u kontinuitetu manja od potrebnih, što je uzrokovalo kašnjenjem u izradi istih. Trenutno je važnost plana gazdovanja šumama istekla za četrnaest gazdinskih jedinica. Za oko 45% površine Crne Gore planovi gazdovanja šumama nikada nijesu izrađivani i nameće se neophodnost povećanja budžetskih sredstava po ovom osnovu.

Preporuka

- **Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da planira potrebna sredstva za izradu planova gazdovanja šumama za četrnaest gazdinskih jedinica kojima je istekla važnost plana gazdovanja šumama.**

<u>Postojeće održavanje šumskih saobraćajnica i šumskih objekata-mostova</u>

Nalaz

Ulaganja u popravku i održavanje šumskih saobraćajnica i objekata je takvo da je u 2021. godini zahtijevano 10.000,00€, planirano 3.000,00€, a utrošeno 0,00€.

Preporuka

- **Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore treba da planirana i zahtijevana sredstva za održavanje i adaptaciju šumskih saobraćajnica i šumskih objekata-mostova koristi za namjenu za koju su planirana i zatražena.**

Godišnji finansijski izvještaji Uprave za šume za 2021. godinu

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Uprave za 2021. godinu i usklađenost finansijskog poslovanja sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Uprava je, u skladu sa članom 2, 3, i 5. Pravilnika o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, u obavezi da Ministarstvu finansija dostavi godišnje finansijske izvještaje u propisanom roku na obrazcima:

Obrazac 3 - Izvještaj o novčanim tokovima III
Obrazac 5 – Izvještaj o neizmirenim obavezama

Potrošačke jedinice za neutrošena sredstva na računima kod poslovnih banaka, koja su evidentirana u glavnoj knjizi trezora kao izdatak, dostavljaju uz godišnje finansijske izvještaje i izjavu o načinu utroška tih sredstava nakon isteka fiskalne godine na **Obrascu 8 - Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine.**

Potrošačke jedinice za utrošena sredstva tekuće budžetske rezerve dostavljaju uz godišnje finansijske izvještaje i izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve na **Obrascu 9 - Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve.**

Revizijom je utvrđeno da je Uprava u propisanom roku Ministarstvu finansija (dana 31. januara 2022. godine – akt broj 05-430/22-304/1 od istog datuma) dostavila Finansijske izvještaje za 2021. godinu.

Pored izvještaja predviđenih Pravilnikom, Uprava je Ministarstvu dostavila i potvrdu stanja na računu kod banke – CKB banka broj računa 2321011-1-02345196, shodno Uputstvu o radu Državnog trezora -Obrazac 6. Početno stanje na dan 01. januar 2021. godine na istom je iskazano u iznosu od 8,10€ a krajnje na dan 31.decembar 2021. godine 18,76€[4], što je dokumentovano izvodima sa istog.

[4] Uvidom u analitičku karticu CKB banke je utvrđeno da je ukupan dugovni promet na navedenom računu u 2021. godini iznosio 68.183,58€ dok je potražni promet iskazan u iznosu od 68.202,34€. Krajnje stanje na navedenom računu je iskazano u iznosu od 18,76€, što odgovara podatku iskazanom u obrascu 6.

4.2.1 Izvještaj o novčanim tokovima III

Uprava je sačinila Izvještaj o novčanim tokovima III i isti dostavila Ministarstvu finansija (dana 31. januara 2022. godine – akt broj 05-430/22-304/1 od istog datuma).

Organizacioni kod:41103-2441

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA III

Obrazac 3

Godina **2021**

Period **01.01.-31.12.2021.**

(u €)

redni broj	NOVČANI TOK-EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Plan	Izvršenje	
			Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4	5
1	**PRIMICI**	**5.083.704,03**	**4.612.493,80**	**4.516.675.87**
1.1	Opšti prihodi			
1.2	Namjenski prihodi			
1.3	Sopstveni prihodi			
1.4	Donacije			
1.5	Pozajmice i krediti			
I	**Ukupno primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)**	**5.083.704,03**	**4.612.493,80**	**4.516.675.87**
2	**IZDACI**			
2.1	Tekući izdaci	**3.864.797,89**	**3.492.291,44**	**3.543.778.84**
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	3.209.952,43	2.945.919,10	3.018.265.78
2.1.2	Ostala lična primanja	28.700,00	21.699,73	20.175.58
2.1.3	Rashodi za materijal	232.000,00	143.764,88	171.230.12
2.1.4	Rashodi za usluge	62.398,82	22.660,51	28.316.82
2.1.5	Tekuće održavanje	39.000,00	32.218,70	30.357.67
2.1.6	Kamate	1,00	0,00	0,00
2.1.7	Renta	20.000,00	19.957,17	19.097.67
2.1.8	Subvencije			
2.1.9	Ostali izdaci	272.745,64	306.071,35	256.335.20
2.2.	Transferi za socijalnu zaštitu	**30.000,00**	**24.410,01**	**27.905.60**
2.2.1	Prava iz oblasti socijalne zaštite			
2.2.2	Sredstva za tehnološke viškove			
2.2.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja			
2.2.4	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite			
2.2.5	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja			
2.3.	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru			
2.4.	Kapitalni izdaci	**1.178.810,00**	**801.339,71**	**723.082.55**
2.5.	Pozajmice i krediti			
2.6.	Otplata dugova	**10.096,14**	**294.452,64**	**221.908.88**
2.7.	Rezerve			
II	**Ukupno izdaci (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4 + 2.5 +2.6 +2.7)**	**5.083.704,03**	**4.612.493,80**	**4.516.675.87**

U Pljevljima 31.01.2022. godine

Lice odgovorno za sastavljanje izvještaja

STARJEŠINA ORGANA

4.2.2 Izvještaj o neizmirenim obavezama

Saglasno odredbama člana 2, tačka 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list Crne Gore", br. 020/14, …, 145/21 od 31.12.2021) neizmirene obaveze iz prethodnog perioda su **budžetske obaveze koje nijesu plaćene na dan dospijeća plaćanja** i čija obaveza je nastala na osnovu zakona i u skladu sa zakonom i ugovorom.

Na osnovu podataka iskazanih u GFI Uprave za 2021. godinu nije bilo neizmirenih obaveza na dan 31.12.2021. godine. Uvidom u modifikovani obrazac o obavezama potrošačkih jedinica na dan 31.12.2021. godine br. 05-430/22-568/1 od 25.02.2022. godine, nije bilo obaveza na dan 31.12.2021. godine dok su obaveze formirane u 2021. godini dospjele za plaćanje nakon 31.12.2021. godine iskazane u iznosu od 4.951,74€.

Organizacioni kod: 41103 **Obrazac 5**

IZVJEŠTAJ O NEIZMIRENIM OBAVEZAMA Godina **2021**

(u €)

redni broj	OPIS	Stanje obaveza na dan 31.12.prethodne godine	Stanje obaveza na kraju izvještajnog perioda (31.12.2021 godine)
1	2	3	4
1	Obaveze za tekuće izdatke (1.1+1.2+1.3)	0,00	0,00
1.1	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca	0,00	0,00
1.2	Obaveze za ostala lična primanja	0,00	0,00
1.3	Obaveze za ostale tekuće izdatke	0,00	0,00
2	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu	0,00	0,00
3	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i kreditima	0,00	0,00
4	Obaveze za kapitalne izdatke	0,00	0,00
5	Obaveze po pozajmicama i kreditima	0,00	0,00
6	Obaveze po osnovu otplate dugova	0,00	0,00
7	Obaveze iz rezervi	0,00	0,00
8	Stanje obaveza na kraju perioda (1+2+3+4+5+6+7)	0,00	0,00

U Pljevljima 20.01.2022. godine

Lice odgovorno za sastavljanje izvještaja

Ovlašćeno lice

Revizijom je izvršen uvid u zaključni list Uprave za šume za period od 01.01. do 31.12.2021. godine i utvrđeno da je stanje obaveza u istom iskazano u iznosu od **6.181.051,39€.**

Nalaz

Državni revizori su utvrdili nelogičnosti tipa negativnog salda na kontima klase 1[5] i sl. U postupku revizije je traženo pojašnjenje od odgovornog lica i dobijen je odgovor da se najveći dio spornih salda odnosi na period kada je Uprava za šume funkcionisala kao zasebna potrošačka jedinica i imala sopstveni žiro račun i računovodstvenog nezatvaranja pojedinih konta u glavnoj knjizi.

Klasa	Opis	Saldo
0	Nefinansijska imovina	4,421,617.18
1	Finansijska imovina	-49,263,820.27
2	Obaveze	-6,181,051.39
3	Kapital	51,023,254.48
4	Izdaci	0.00
7	Primici	0.00
Ukupno		**0.00**

Uvidom u finansijske izvještaje Uprave za šume za 2021. godinu, kao i bazu Trezora je utvrđeno da su u finansijskim izvještajima svi primici i izdaci istinito i objektivno iskazani, to je u cilju unaprjeđenja finansijskih evidencija i izvještavanja potrebno da Uprava za gazdovanje šumama i lovištima izvrši usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u svojim poslovnim knjigama na računima za iskazivanje imovine, obaveza i kapitala.

Preporuka

- **Uprava treba da izvrši usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u glavnoj knjizi u cilju istinitog i objektivnog iskazivanja stanja na računima nefinansijske i finansijske imovine, obaveza, kapitala.**

[5] Negativan saldo se u najvećem iznosu javlja kao posledica konstantnog uvećanja salda na kontu 1111000 – račun Trezora, obzirom da se stanje na istim na kraju godine ne zatvara. Stanje na istom je na kraju 2021. godine iskazano u iznosu od 74.374.656,44€ i isto se odnosi na početno stanje prenijeto iz prethodne godine u iznosu od 69.857.980, 5 7€ i salda iskazanog u tekućoj godini u iznosu budžetski opredijeljena sredstva u 2021. godini od 4.516.675,87€.

V PRIMICI UPRAVE U 2021. GODINI

Primici Uprave su u Izvještaju o novčanim tokovima III iskazani u ukupnom iznosu od 5.083.704,03€ i isti se odnose na opšte prihode.

5.1. Prihodi budžeta od šumarstva

Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore ima veoma značajne aktivnosti u postupku kontrole izvršenja ugovora o koncesijama naročito u dijelu u eksploatacije, obračuna i naplate prihoda po osnovu naknada za korišćenje šuma, naknade za doznaku stabala, premjer i žigosanje drvnih sortimenata, taksa za ogrijev i drvne sortimente za seoska domaćinstva.

Uprava za šume je kao organ državne uprave koji vrši uređivanje i zaštitu šuma zadužena da u skladu sa Zakonom o šumama i Zakonom o koncesijama, daje koncesije za korišćenja šuma, obračunava naknadu za korišćenje šuma - koncesionu naknadu i rješenima za obračunatu naknadu za korišćenje šuma zadužuje koncesionare u skladu sa ugovorom. Naplatu prihoda po osnovu naknade za korišćenje šuma vrši Uprava prihoda i carina.

U Izvještaju o radu Uprave za šume za 2021. godinu prikazani su ukupno ostvareni prihodi Uprave po svim osnovama zaključno sa 31. decembrom 2020. godine, **u iznosu od 6.130.633,06€.**

Pregled prihoda u nadležnosti Uprave za šume u 2021. godini

Uplatni računi	PRIHODI PO VRSTAMA	EUR
820-41113-06	Naknada za korišćenje šuma	4.697.537,41
832-6185-72	Naknada za doznaku stabala, premjer i žig drvnih sortimena	259.447,96
832-6186-69	Taksa za ogrijev i drvne sortimente	494.419,63
832-6187-66	Naknada za vlasnike privatnih šuma	550.005,80
832-6188-63	Taksa za nezaštićene biljne vrste	91.735,22
832-6183-78	Naknada za izdavanje lovačke dozvole	5.650,00
832-6189-60	Ostali prihodi	31.487,80
UKUPNO		**6.130.283,82**

Prihodi budžeta Crne Gore i budžeta lokalne uprave od naknada koje se naplaćuju za korišćenje šuma ostvareni u 2021.godini po svim osnovima iznose 6.130.283,82€, a u 2020.godini isti su iznosili 8.208.508,06€.

Planirani budžet Uprave za šume zajedno sa objedinjenim javnim nabavkama koje se finansiraju preko Uprave za katastar i državnu imovinu, u izvještajnom periodu utvrđen je bio u iznosu od 5.280.788,85 €, a utrošena sredstva za poslovanje Uprave iznosila su **4.689.751,07€.** Ostvareni prihodi budžeta Crne Gore i lokalne samouprave od djelatnosti Uprave iznose **6.130.283,82€.** U 2021. godini je prihodovano je više sredstava u odnosu na odobreni budžet Uprave za iznos **1,440.532,75€.**

U odnosu na prethodne godišnje periode ovo je značajno povećanje prihoda budžeta Crne Gore u odnosu na rashode.

Pregled prihoda u nadležnosti Uprave za šume u periodu 2017 do 2021. godine

R/B	PRIHODI PO VRSTAMA	2017	2018	2019	2020	2021
1	Naknada za korišćenje šuma	5.454.126,07	5.225.297,19	5.544.217,39	6.320.972,31	4.697.537,41
2	Posebna naknada	353.713,85	467.090,27	504.986,96	458.270,02	259.447,96
3	Taksa za ogrijev i drvne sortimente seoskih domačinstava	579.559,65	638.716,04	692.471,02	973.547,91	494.419,63
4	Taksa za privatne šume	351.881,88	389.215,06	455.753,65	318.212,45	550.005,80
5	taksa za nezaštićene biljne vrste	401,40	443,93	0,00	69.782,39	91.735,22
6	Lovačke dozvole	3.635,00	5.367,50	4.431,25	5.293,25	5.650,00
7	Ostali prihodi	15.216,88	8.622,31	13.230,63	62.429,73	31.487,80
	UKUPNO	**6.758.534,73**	**6.734.752,30**	**7.215.090,90**	**8.208.508,06**	**6.130.283,82**

5.2.1. Prihodi po osnovu naknada od korišćenja šuma

Prihodi po osnovu naknada od korišćenja šuma su najznačajniji javni prihod od šumarstva.

U skladu sa čl. 28 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, prihod po osnovu naknada od korišćenja šuma se dijeli. Opštini se ustupa 70% prihoda od koncesionih i drugih naknada za korišćenje prirodnih bogatstava koja se nalaze na njenoj teritoriji a 30% ostaje budžetu Države.

Članom 83 Zakona o šumama propisano je da se u pogledu obračuna, naplate, kamate, prinudne naplate i rokova zastarjelosti za plaćanje naknada utvrđenih ovim zakonom, primjenjuje zakon kojim je uređena poreska administracija.

Članom 49 Zakona o koncesijama propisano je da naaplatu koncesione naknade vrše organi nadležni za naplatu javnih prihoda.

Državni revizori je su u Upravi izvršili kontrolu obračuna i evidencije naplate naknada prikazanih u tabeli i uvjerili se da je došlo do znatnog poboljšanja kvaliteta vršenja obračuna i naplate naknada u odnosu na period za koji je prethodno izvršena revizija obračuna i naplate naknada od šumarstva.

Konstatuje se da je uspostavljen integralni sistem obračuna, kontrole obračuna i vođenja analitičkih evidencija naknada za korišćenje šuma i drugih propisanih naknada, što nije bilo uređeno u vrijeme prethodne revizije obračuna i naplate koncesija u Upravi.

Državni revizori su u Upravi prihoda i carina izvršili su pregled i kontrolu dokumentacije o zaduženjima i plaćanjima koncesione naknade za koriščenje šuma.

U Upravi prihoda i carina izvršena je kontrola zaduženja po rješenjima Uprave za šume i uplate naknada za korišćenje šuma po subjektima u 2021 godini, na uplatni račun broj 820-41113-06 - Naknada za korišćenje šuma.

Konstatuje se da su u Upravi prihoda i carina ukupna zaduženja za naknade za korišćenje šuma u 2021. godini po subjektima na osnovu rješenja Uprave za šume iznosila **4.898.002,86€.** Naplaćeni prihod budžeta Crne Gore i lokalne samouprave od naknade za korišćenje šuma je iznosio **4.697.537,41€.**

5.2.2. Dugovi koncesionara za šume

Uvidom u knjigovodstvenu evidenciju Uprave za šume konstatuje se da su ukupne obaveze/dug svih korisnika šuma po osnovu naknade za korišćenje šuma, na dan 31. decembar 2021. godine, utvrđene na iznos od **8.786.019,75 €.** Ovaj podatak je provjeren kod Uprave prihoda i carina i identičan je.

Najveći dio duga odnosi se na dospjela potraživanja od koncesionara DOO''Vektra Jakić'' Pljevlja, po osnovu neplaćanja koncesione naknade po zaduženjima za period 2012-2017. godine, u iznosu od **6.424.062,71€.**

Revizijom koncesija je utvrđeno da je ovaj koncesionar 2007.godine dobio koncesiju na 30 godina za eksploataciju državnih šuma u opštini Pljevlja. Koncesionar od početka korišćenja koncesije nije pribavio bankarsku garanciju i nije plaćao koncesione naknade. Neplaćanje rate koncesione naknade u roku od 60 dana je zakonski osnov za raskid ugovora i oduzimanje koncesije (čl.53 Zakona o koncesijama).

Prethodnom revizijom obračuna i naplate koncesija je utvrđeno da je Uprava za šume umanjivala koncesionu naknadu DOO''Vektra Jakić''Pljevlja za iznos od 1.670.409,60€ u periodu 2007-2012.godine. Kontrolnom revizijom utvrđeno da je u 2013, 2014 i 2015.godini pogrešnim obračunima koncesione naknade umanjila javni prihod u iznosu od 1.128.727,47€.

Revizijom je utvrđeno da je u periodu od 2007. do 2015.godine Uprava za šume pogrešnim obračunima koncesione naknade DOO''Vektra Jakić''Pljevlja, umanjila javni prihod u ukupnom iznosu od 2.799.137,00€.

Konstatuje se da državni revizori nijesu dobili na uvid dokaze da je Uprava za šume izvršila ispravku pogrešnih obračuna koncesione naknade u periodu od 2007. do 2015.godine i zadužila koncesionara DOO'' Vektra Jakić'' Pljevlja za neosnovano umanjenu koncesionu naknadu u iznosu od 2.799.137,00€.

Za to vrijeme je koncesionar DOO''Vektra Jakić''Pljevlja nije plaćao ni umanjenu koncesionu naknadu i nesmetano je vršio eksploataciju. DRI je preporučila preispitivanje i raskid ugovora sa DOO''Vektra Jakić''Pljevlja i svim drugim koncesionarima koji ne plaćaju koncesionu naknadu i koji ne izvršavaju druge ugovorene obaveze. DRI je tada obaviještena od Uprave za šume da su pokrenuti postupci za oduzimanje koncesije od više koncesionara koji ne plaćaju koncesiju, ali nije postupljeno po preporuci kada je u pitanju DOO''Vektra Jakić''Pljevlja.

Državni revizori su utvrdili da je DOO''Vektra Jakić''Pljevlja u periodu od 2015.godine tri puta vršen reprogram duga. U periodu od 2015. do 2021.godine DOO''Vektra Jakić''nije vršila uplatu reprogramiranog duga.

Uprava za šume je aktom broj:04-007/21-532/2 od 09. februara 2021.godine prijavila Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore potraživanje za koncesionu naknadu za stečaj DOO''Vektra Jakić'', koje je na dan 20. januar 2021. godine iznosilo 6.424.072,00€ u neto iznosu.

Pored svega navedenog Uprava prihoda i carina Rješenjem broj:17/08-2-85/2-2022 od 29. avgusta 2022.godine usvaja zahtjev DOO''Vektra Jakić'' za reprogram poreskog potraživanja u iznosu od 8.303.193,65€, uz uslov da plati u roku od deset dana 10% osnovnog poreskog duga u iznosu od 830.319,37€. DOO''Vektra Jakić''Pljevlja do 18. novembra 2022.godine nije uplatilo pomenuti iznos od 10%. Uprava prihoda i carina nije državnim revizorima dala na uvid dokaz da je ovaj ugovor o reprogramu stavljen van snage zbog neispunjavanja uslova.

Značajan dio ukupnog duga se odnosi na potraživanja za koncesionu naknadu koja datiraju još iz vremena funkcionisanja akcionarskih društava u većinskom državnom vlasništvu, koja su kasnije bila predmet likvidacije ili pak privatizacije, kao što su: A.D."Korporacija Jakić" Pljevlja u iznosu 714.620,25€, kao i potraživanja od bivših korisnika šuma/koncesionara iz perioda 2008-2016.godine („Brezna"Plužine u stečaju 332.909,38€, DOO„Wood"Žabljak-376.162,23€, DOO„Alpet"Gusinje 183.783,22€, dio stranog društva„Karapidis bross CO-Spaik" Podgdorica-207.343,17€) koji se takođe nalaze u postupcima stečaja. Naplata i pokretanje mjera prinudne naplate potraživanja po osnovu naknade za korišćenje šuma je u nadležnosti Uprave prihoda i carina.

Ukupan dug korisnika šuma odnosi se na potraživanja Uprave za šume iz perioda 2006-2017. godine.

Državni revizori konststuju da su sva potraživanja po osnovu naknade za korišćenje šuma za 2021. godinu uredno obezbijeđena bankarskim garancijama.

Ukupno dospjela naknada za korišćenje šuma koncesionara sa dugoročnim ugovorima po zaduženjima Uprave za 2021. godinu, jednogodišnjih korisnika šuma i kupaca drvnih sortimenata, sanitara i zaplena, na dan 31. decembar 2021. godine, **iznosi 4.845.614,99 eura**.

Ukupno naplaćena naknada za korišćenje šuma na dan 31. decembar 2021.godine, po svim naprijed navedenim osnovama i naplaćenim potraživanjima iz predhodnih godina, **iznosi 4.697.537,41€**, odnosno:

1. naplaćena koncesiona naknada po ugovorima za koncesiono korišćenje šuma (dugoročni ugovori), po zaduženjima iz 2021. godine, iznosi **766.613,30€;**
2. naplaćena naknada za korišćenje šuma po ugovorima o prodaji drveta u dubećem stanju, po zaduženjima za 2021. godinu, iznosi **3.172.121,84€;**
3. naplaćena naknada za korišćenje šuma po ugovorima o aukcijskoj prodaji drveta, po zaduženjima za 2021.godinu, iznosi **482.910,00 €;**
4. naplaćena naknada za korišćenje šuma po obavezama iz prethodnih godina rješenjima o zaduženju donijetim u 2020 godini i 2021 godini - vanrednim rješenjima iznosi **97.490,80€** i

5. naplaćena naknada za korišćenje šuma iz prethodnih godina **178.401,47**€.

5.2.3. Posebna naknada, takse i ostali prihodi u 2021. godini

Posebna naknada, takse i dozvole se uplaćuju na uplatne račune Državnog trezora. Ove javne prihode obračunava i naplaćuje Uprava za šume, sada Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore. Posebna naknada je u 2021. godini obračunata i zadužena rješenjima u iznosu od 459.447,96€, a naplaćena je u iznosu od 259.447,96€ (podatak je iz baze Državnog trezora za 2021.godinu).

Taksa na ogrijev seoskih domaćinstava je uplaćena u iznosu od **494.419,63 €.**
Taksa za privatne šume je uplaćena u 2021. godini u iznosu od **550.005,80**€.
Taksa za nezaštićene biljne vrste uplaćena u 2021. godini u iznosu od **91.735,22**€
Taksa za lovačke dozvole je uplaćena u 2021. godini u iznosu od **5.650,00**€
Ostali prihodi su uplaćeni u 2021. godini u iznosu od **31.487,80**€
Konstatuje se da je ukupna razlika između zadužene i naplaćene naknade za korišćenje šuma za 2021.godinu, iznosila **200.465,45** € što predstavlja i ukupan dug korisnika šuma po osnovu posebne naknade po rješenjima o zaduženju za 2021 godinu. **Ova potraživanja su obezbijeđena garancijama i naplaćena su početkom 2022. godine.**
U 2021. godini ostvaren je prihod od šumarstva u iznosu od 6.130.283,82€ što je za **oko 25% manje** u odnosu na 2020. godinu, kada je ostvaren prihod od 8.208.508,06€.
U Upravi su navedeno objasnili kao posledicu kašnjenja u donošenju Zakona o budžetu pa samim tim kašnjenja u usvajanju Programa gazdovanja šumama. Javni pozivi za prodaju drveta u dubećem stanju raspisani su tek u avgustu dok su ugovori po osnovu istih sklopljeni u septembru.

Odnos prihoda od šumarstva i izdataka budžeta Uprave za šume

GODINA	PRIHODI	IZDACI	RAZLIKA
2012	3.470.284,23	5.403.592,35€	-1.933.308,00
2013	4.320.331,75	5.166.223,29	-845.891,54
2014	4.871.801,64	4.788.489,63	83.312,01
2015	4.530.542,54	5.442.258,04	-911.715,50
2016	5.941.289,27	5.059.269,03	882.020,24
2017	6.758.534,73	5.248.324,48	1.510.210,25
2018	6.734.752,30	5.420.313,70	1.314.438,60
2019	7.215.090,90	5.459.585,00	1.755.505,90
2020	8.208.508,06	4.825.498,18	3.383.009,88
2021	6.130.283,82	4.689.751,00	1.440.532,82
UKUPNO	**58.181.419,24**	**51.503.304,71**	**6.678.114,53**

U odnosu na period 2012-2015. godina, kada prihodi od šumarstva nijesu mogli da pokriju izdatke

za rad Uprave za šume, od 2016. godine prihodi od šumarstva prevazilaze budžetske izdatke za rad Uprave. Boljim, racionalnijim i ekonomičnijim upravljanjem šumama pozitivni efekti po budžet Crne Gore i lokalne uprave trebao bi biti znatno veći.

Državni revizori su se uvjerili da su prihodi iskazani u finansijskim izvještajim nastali po osnovu izvršenih usluga. Sve poslovne promjene koje se odnose na prihode od vršenja usluga evidentirane su na računima prihoda i iskazane u finansijskim izvještajima. Takođe sve poslovne promjene prihoda od vršenja usluga računovodstveno su obuhvaćene, odnosno evidentirane u odgovarajućem obračunskom periodu.

VI IZDACI UPRAVE ZA 2021. GODINU

Izdaci su u Izvještaju o novčanim tokovima III iskazani u ukupnom iznosu od 4.516.675,87€ a izmireni su sa sledećih pozicija:

6.1.1 Bruto zarade i doprinosi na teret poslodaca (411)

Shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština je propisano da se na računu bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca (411) evidentiraju zahtjevi za plaćanja i sva plaćanja koja se odnose na neto zarade, poreze, opštinske prireze i doprinose koji se plaćaju na i iz ličnih primanja.

Na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u Upravi se primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima a obračun zarada se vrši u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Internim procedurom za obračun i isplatu zarada br. 374/3 od 19. januara 2019. godine, Opštim kolektivnim ugovorom, Granskim kolektivnim ugovorom za oblast uprave i pravosuđa, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i rješenjima o raspoređivanju i utvrđivanju zarade zaposlenog u Upravi.

Uvidom u Izvještaj o novčanim tokovima III je utvrđeno da su ukupni izdaci za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca iskazani u iznosu od 3.018.265,78€, što odgovara podacima iskazanim u bazi Državnog trezora.

Obračun zarada zaposlenih u Upravi za šume, shodno dostavljenim spiskovima za obračun zarada vrši obračunska služba Ministarstva finansija. Revizijom je utvrđeno da su shodno dostavljenim obračunima sa pozicije bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca isplaćeni izdaci u iznosu od 3.008.950,33€ i drugi izdaci u iznosu od 9.315,44€.

Ek. kl. 4	Naziv izdatka	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca po obračunu	Ostali izdaci	Placeno
4111	Neto zarade	1,837,512.13		1,837,512.13
4112	Porez	246,829.14		246,829.14
4113	Doprinosi na teret zaposlenog	658,979.20	4,646.96	663,626.16
4114	Doprinosi na teret poslodavca	233,322.65	4,668.48	237,991.14
4115	Prirez	32,307.21		32,307.21
Ukupno		3,008,950.33	9,315.44	3,018,265.78

Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca su shodno mjesečnim obračunima isplaćeni u iznosu od 3.008.950,33€.

Struktura obračuna zarada po mjesecima je prikazana u narednoj tabeli.

Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	UKUPNO
Neto zarade	151,229.66	152,352.23	152,543.38	152,685.20	153,144.09	153,400.07	153,483.65	153,549.05	154,744.70	154,100.65	152,548.52	153,730.93	1,837,512.13
Porez	20,314.37	20,465.18	20,490.85	20,509.89	20,571.52	20,605.90	20,617.13	20,625.92	20,786.52	20,699.98	20,491.53	20,650.35	246,829.14
Doprinosi na teret zaposlenog	54,278.08	54,680.20	54,711.54	54,762.37	54,926.73	55,018.47	55,048.41	55,071.87	55,500.19	55,269.36	54,644.22	55,067.76	658,979.20
Doprinosi za PIO - zaposleni	33,857.29	34,108.60	34,151.40	34,183.15	34,285.90	34,343.22	34,361.92	34,376.57	34,644.26	34,499.99	34,152.50	34,417.23	411,382.03
Doprinodi za zdravstvo - zaposleni	19,292.24	19,434.67	19,421.76	19,439.77	19,497.99	19,530.46	19,541.09	19,549.40	19,701.08	19,619.36	19,353.28	19,503.27	233,884.37
Doprinosi za nezaposlene - zaposleni	1,128.55	1,136.93	1,138.38	1,139.45	1,142.84	1,144.79	1,145.40	1,145.90	1,154.85	1,150.01	1,138.44	1,147.26	13,712.80
Doprinosi na teret poslodavca	18,763.00	18,902.08	18,915.68	18,933.29	18,990.11	19,021.84	19,032.19	19,040.34	19,188.44	19,108.63	18,897.66	19,044.15	227,837.41
Doprinosi za PIO - poslodavac	12,414.48	12,506.62	12,522.28	12,533.94	12,571.59	12,592.62	12,599.48	12,604.87	12,702.98	12,650.11	12,522.71	12,619.77	150,841.45
Doprinodi za zdravstvo - poslodavac	5,219.97	5,258.53	5,255.02	5,259.90	5,275.68	5,284.43	5,287.31	5,289.57	5,330.61	5,308.51	5,236.51	5,277.12	63,283.16
Doprinosi za nezaposlene - poslodavac	1,128.55	1,136.93	1,138.38	1,139.45	1,142.84	1,144.79	1,145.40	1,145.90	1,154.85	1,150.01	1,138.44	1,147.26	13,712.80
Fond rada	451.46	454.82	455.36	455.81	457.19	457.91	458.18	458.34	461.90	459.99	455.37	458.91	5,485.24
Prirez	2,657.93	2,677.53	2,684.13	2,686.17	2,694.15	2,698.62	2,699.14	2,700.19	2,721.08	2,708.45	2,679.85	2,699.97	32,307.21
UKUPNO	247,694.50	249,532.04	249,800.94	250,032.73	250,783.79	251,202.81	251,338.70	251,445.71	253,402.83	252,347.06	249,717.15	251,652.07	3,008,950.33

Uvidom u mjesečne obračune zarada zaposlenih u Upravi je utvrđeno da se broj zaposlenih nije značajnije mijenjao u 2021. godini. Broj zaposlenih u januaru je bio **364** a broj zaposlenih u decembru **365**. Prikaz broja zaposlenih u Upravi po mjesecima je dat u narednoj tabeli.

R/B	Mjesec	Broj zaposlenih
1	Januar	364
2	Februar	367
3	Mart	368
4	April	368
5	Maj	368
6	Jun	368
7	Jul	370
8	Avgust	369
9	Septembar	367
10	Oktobar	367
11	Novembar	364
12	Decembar	365

Uvidom u spiskove za isplatu zarada za 3 mjeseca je utvrđeno da isti sadrže podatke o zaposlenima i to: kompjuterski broj zaposlenog, njegovo ime i prezime sa žiro računom, jmbg, zvanje, školska sprema, koeficijent zvanja, minuli rad, ukupni koeficijent i dodatak na zaradu, rad u dane državnih praznika, noćni rad, redovan rad, bolovanje (do 30 dana, preko 30 dana, trudničko, porodiljsko, povrede na radu), plaćeno odsustvo, ukupan fond sati i sl.

Izuzev koeficijenta direktora i pomoćnika direktora Uprave (koeficijent 16,43 i 13,83[6]), zarade zaposlenima su utvrđene u rasponu koeficijenata od 2,6 – viši namještenik stražar do 7,6 za radno mjesto načelnik.

Zaposlenima u Upravi za šume utvrđena su uvećanja zarada za 10% u odnosu na osnovnu zaradu shodno rješenjima[7] donijetim na osnovu odredbe člana 135 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG" br. 02/18, 34/19 i 08/21) i odredbe člana 35 stav 1 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Sl. list CG" br. 16/16, …, 34/19), a u vezi odredbe člana 5 i 19 Odluke o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima ("Sl. list CG" br. 60/17, …, 28/21), i to za:

Samostalnog savjetnika – doznačara,
Samostalnog savjetnika – za uređivanje šuma,
Samostalnog savjetnika – za uzgoj i zaštitu šuma,
Samostalnog savjetnika – za korišćenje šuma,
Samostalnog savjetnika za nedrvne proizvode,
Samostalnog referenta – tehničara,
Samostalnog referenta – čuvara šuma,
Referenta – čuvara šuma,
Namještenika – čuvara šuma,
Samostalnog referenta – za lovišta,
Referenta – za lovišta.

Na osnovu rekapitulacija obračuna zarada zaposlenih Uprave je sačinjena tabela strukture bruto zarada po mjesecima, koja je data u prilogu.

Šifra zarade	Naziv zarade	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	UKUPNO
1	Redovan rad	178,122.22	180,441.53	180,778.66	181,994.08	181,406.70	181,213.25	177,782.69	177,098.08	180,200.50	180,285.93	178,620.13	178,131.64	**2,156,075.41**
2	Noćni rad	544.56	405.52	405.52	405.52	477.35	466.93	405.52	405.52	405.52	405.52	1,034.08	585.11	**5,946.67**
3	Praznični rad	463.45				398.90	90.62	135.72						**1,088.69**
5	Prekovremeni rad - 40%						767.59	767.59	2,128.97	4,315.88	1,795.85	756.00	1,821.92	**12,353.80**
6	Korekcija iznosa		432.63	-349.31	-36.32	177.02		274.50	130.58			62.97		**692.07**
7	Korekcija - sat			594.00										**594.00**
10	Redovan rad - 60%	853.20	853.20	853.20	853.20	853.20	853.20	853.20	853.20	853.20	1,076.50	1,305.00	1,305.00	**11,365.30**
15	Minuli rad	30,441.70	30,527.29	30,234.07	30,518.12	30,528.67	30,451.66	29,597.50	29,344.22	29,991.77	29,801.68	29,505.90	29,608.02	**360,550.60**
20	Korekcija min. Plate	17.12	17.12	17.12	17.12	17.12	17.12	17.12	17.12	17.12	125.66	118.55	118.55	**516.84**
27	Uvećanje zarade	11,151.48	11,372.35	11,507.61	11,393.55	11,467.41	11,438.18	11,231.12	11,346.16	11,455.93	11,437.77	11,393.37	11,427.43	**136,622.36**
31	Bolovanje 100%			461.52	148.54		551.93	3,184.75	2,687.31	551.93				**7,585.98**
32	Bolovanje 90%	4,122.15	3,341.72	3,174.25	2,594.50	2,526.12	2,384.05	4,109.58	4,445.77	2,449.62	4,351.26	4,167.65	5,730.72	**43,397.39**
51	Porodiljsko					720.72	720.72	720.72	720.72	720.72	720.72	720.72	720.72	**5,765.76**
66	Neplaćeno mirovanje													
	Ukupno	**225,715.88**	**227,391.36**	**227,676.64**	**227,888.31**	**228,573.21**	**228,955.25**	**229,080.01**	**229,177.65**	**230,962.19**	**230,000.89**	**227,684.37**	**229,449.11**	**2,742,554.87**

[6] shodno Zakonu o zaradama zaposlenih u javnom sektoru,
[7] Zbirnim rješenjima br. 04-110/21-1407/1 od 22.04.2021., 04-110/21-3809/1 od 18.10.2021., i pojedinačnim rješenjima 04-110/21-2163/1 od 26.06.2021., 04-110/21-2492/1 od 05.07.2021., 04-110/21-4407/1 od 15.12.2021. godine.

Na osnovu dostavljene rekapitulacije obračuna zarada je utvrđeno da su ukupne bruto zarade Uprave obračunate u iznosu od 2.742.554,87€ i iste se odnose na redovan rad u iznosu od 2.156.075,41€, noćni rad 5.946,67€, praznični rad 1.088,69€, prekovremeni rad 12.353,80€, korekcije 1.286,07€, redovan rad – 60% 11.365,30€, minuli rad 360.550,60€, korekcije min. plata 516,84€, uvećanje zarada 136.622,36€, bolovanje 100% - 7.585,98€, bolovanje 90% - 43.397,39€ i porodiljsko bolovanje 5.765,76€.

Zarada za redovan rad se obračunava shodno vremenu provedenom na radu po koeficijentima za radna mjesta na kojima su zaposleni raspoređeni shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i rasporednim rješenjima. Zaposlenima je po ovom osnovu isplaćena zarada u ukupnom iznosu od **2.156.075,41€.**

Izdaci za zarade po osnovu minulog rada su obračunati i isplaćeni u iznosu od **360.550,60€.** Obračun istih se vrši shodno važećoj zakonskoj regulativi a na osnovu dužine radnog staža svakog zaposlenog.

Noćni rad u iznosu od **5.946,67€** i **praznični rad** u iznosu od **1.088,69€** se obračunavaju shodno Spiskovima zaposlenih za obračun zarada (karnetima) po osnovu kojih se vrši obračun zarada u Ministarstvu finansija.

Prekovremeni rad je obračunat i isplaćen u bruto iznosu od **12.353,50€** po osnovu rješenja donijetim od strane odgovornog lica Uprave kojima se isplaćuje prekovremeni rad zaposlenima od 20 do 40h mjesečno.

Redovan rad – 60% je obračunat i isplaćen u bruto iznosu od **11.365,30€** shodno rješenjima donijetim na osnovu člana 111 – 113 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, po osnovu kojih su licima stalno zaposlnim u Upravi zabranjuje obavljanje poslova do okončanja disciplinskog postupka. Rješenjem se istim utvrđuje naknada u visini od 60% zarade isplaćene u prethodnom mjesecu.

Uvećanje zarade je obračunato i isplaćeno u bruto iznosu od **136.622,36€** shodno donijetim rješenjima kojima su utvrđena su uvećanja zarada za 10% u odnosu na osnovnu zaradu donijetim na osnovu odredbe člana 135 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG" br. 02/18, 34/19 i 08/21) i odredbe člana 35 stav 1 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Sl. list CG" br. 16/16, …, 34/19), a u vezi odredbe člana 5 i 19 Odluke o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima ("Sl. list CG" br. 60/17, …, 28/21).

Bolovanje se obračunava shodno dostavljenom izvještaju o privremenoj spriječenosti za rad zaposlenog i po tom osnovu su: na ime porodiljskog bolovanja isplaćeni izdaci u iznosu od **5.765,76€**, bolovanja 100% **7.585,98€** i bolovanja 90% **43.397,39€.** Privremena spriječenost za rad se obračunava shodno Izvještaju o privremenoj spriječenosti za rad izabranog ljekara.

Pored naznačenih iznosa tokom 2021. godine su vršene korekcije zarada zaposlenih u ukupnom bruto iznosu od 1.802,91€.

Organizacione jedinice, njihov djelokrug rada, službenička i namještenička mjesta, broj izvršilaca, opis poslova i uslovi za njihovo obavljanje, raspoređivanje državnih službenika i namještenika i zapošljavanje pripravnika su uređeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za šume. Za revidirani period su važila dva Pravilnika i to Pravilnik od 24.05.2019. godine sa izmjenama iz maja 2020. godine i Pravilnik iz septembra 2021. godine koji je utvrđen od strane Vlade CG aktom br. 04-4329/2 od 16.09.2021. godine.

Članom 7 Pravilnika u Upravi za šume su sistematizovana službenička i namještenička radna mjesta za **440 izvršioca.**

Revizijom pozicije izdataka bruto zarada je utvrđeno da da su sa iste isplaćeni izdaci u iznosu od 9.315,44€ i to sa pozicije doprinosa na teret zaposlenog (4113) izdaci u iznosu od 4.646,96€ a sa pozicije doprinosa na teret poslodavca (4114) izdaci u iznosu od 4.668,48€.

Sa pozicije doprinosa na teret zaposlenog su isplaćeni izdaci u iznosu od 4.646,96€ po rješenju Uprave prihoda i carina br. 03/14-3-126/1-2245/3-21/1 od 02. avgusta 2021. godine kojim je utvrđen porez na lična primanja po osnovu zaposlenja i doprinos za obavezno socijalno osiguranje, po izvršnim presudama Osnovnog suda u Beranama P.br 1157/18 od 29. marta 2019. godine P.br.1970/14 od 12. novembra 2014. g. i P.br. 642/07 od 25. decembra 2007. godine za zaposlenog B.R. iz Berana na ukupnu bruto osnovicu od 9.819,31€ (ukupan neto 6.578,94€) po periodima od 2005. do 2016. godine.

Sa pozicije doprinosa na teret poslodavca su isplaćeni izdaci u iznosu od 4.668,48€ Savezu sindikata u iznosu od 3.501,36€ na ime odmora i rekreacije zaposlenih shodno članu 60 Opšteg kolektivnog ugovora kojim je precizirano da poslodavac uplaćuje iznos od 0,2% od zarade zaposlenih članova reprezentativnog sindikata fondu za svrhu prevencije radne invalidnosti i rekreativnog odmora zaposlenih. Preostali iznos od 1.167,12€ se takođe odnosi na uplate za odmor i rekreaciju zaposlenih s tim što su sredstva u iznosu od 968,79€ uplaćena na žiro račun Sindikalne organizacije Uprave za šume a 198,33€ na Silva sindikat.

Nalaz

Revizijom je utvrđeno da je Uprava sačinjavala i podnosila IOPPD obrasce Upravi prihoda i carina CG elektronski u skladu sa članom 47 tačka 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. list RCG"“ br. 65/01...04/07 i „Sl. list CG"“ br. 86/09, ..., 146/21), s tim što iste nije dostavljala u rokovima preciziranim tačkom 3, član 47 istog Zakona i članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje tj. do 15-og u mjesecu za prethodni obračunski period (mjesec).

U narednoj tabeli je dat prikaz datuma registracije IOPPD obrazaca Uprave za šume po mjesecima u sistemu Uprave prihoda i carina.

R/B	IOPPD	DATUM REGISTRACIJE DOKUMENTA
1	01/2021.	18.05.2021.
2	02/2021.	20.05.2021.
3	03/2021.	20.05.2021.
4	04/2021.	20.05.2021.
5	05/2021.	16.08.2021.
6	06/2021.	29.10.2021.
7	07/2021.	03.02.2022.
8	08/2021.	03.02.2022.
9	09/2021.	07.02.2022.
10	10/2021.	07.02.2022.
11	11/2021.	07.02.2022.
12	12/2021.	15.02.2022.

Preporuka:

- **Uprava treba da sačinjava IOPPD obrasce u skladu sa članom 47 tačka 3 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, i iste podnosi nadležnom poreskom organu do 15-tog u mjesecu za prethodni obračunski period shodno članu 47 tačka 3 i članu 5 Pravilnika kako bi izbjegla plaćanje novčanih kazni, pravnog lica i odgovornog lica u pravnom licu, predviđenih članom 53a, tačka 1 i 2[8] Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.**

6.1.2 Ostala lična primanja (412)

Ostala lična primanja su u INT-u III Uprave za 2021. godinu iskazana u iznosu od 20.175,58€ i ista se odnose na pravo zaposlenih na troškove za odvojeni život od porodice u iznosu od 8.535€ i otpremnine u iznosu od 11.640,58€.

Ek. kl. 4	Opis	Iznos
4122	Naknada za stanovanje i odvojen život	8,535.00
4125	Otpremnine	11,640.58
Ukupno		**20,175.58**

[8] **Član 53a**

(1) Novčanom kaznom od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj **pravno lice**, ako:

1) kao isplatilac prihoda na koje se plaća porez na dohodak, porez na prihode ne obračuna, netačno obračuna, ne obustavi ili ne uplati prilikom svake isplate prihoda (čl. 46, 46a, 49a, 50, 50b i 50c);

2) kao poslodavac, odnosno isplatilac ličnih primanja poreskom organu i zaposlenom u propisanom roku ne dostavi podatke o isplaćenim ličnim primanjima zaposlenih, obustavljenom i uplaćenom porezu na ta lična primanja ili izvještaje i druge evidencije koje su bitne za obračun poreza na lična primanja (član 47 st. 1 i 2);

2a) kao poslodavac ne dostavi nadležnom poreskom organu u propisanom roku izvještaj o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima (član 47 stav 3 i član 60i).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i **odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu, organu državne uprave**, odnosno organu lokalne samouprave i lokalne uprave, novčanom kaznom od 500 eura do 1.000 eura.

Sa pozicije 4122 – naknada za stanovanje i odvojeni život su plaćeni izdaci u iznosu od 8.535,00€ shodno rješenjima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprave za šume. Troškovi odvojenog života od porodice se isplaćuju shodno članu 26 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru ("Sl. list CG" br. 40/16 i 28/18). Shodno rješenjima su isplaćene naknade za 7 lica u iznosima od 338,00€ do 1.870,00€.

Nalaz

Uvidom u pojedinačna rješenja i izdatke isplaćene po ovom osnovu je utvrđeno da su imenovanim licima mjesečno isplaćivane naknade u iznosu od 126,00€ do 190,00€. Revizijom je utvrđeno da na isplaćene naknade nisu plaćene poreske obaveze saglasno članu 5a tačka 2, podtačka 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01, …, 004/07, "Službeni list Crne Gore", br. 086/09, …, 146/21).

Preporuka

- **Uprava treba da prilikom isplata troškova odvojenog života od porodice vrši obračun, obustavu i uplatu poreza i prireza na iznose preko 100€ mjesečno saglasno odredbama člana 5a tačka 2, podtačka 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.**

Sa pozicije 4125 su isplaćeni izdaci u iznosu od 11.640,58€ i isti se odnose na isplatu otpremnina za 8 lica u neto iznosu od 1.260,00€ (1.260,00€ x 8=10.080,00€) na koje su obračunati porez u iznosu od 182,88€ i prirez u iznosu od 27,70€[9]. Otpremnine su isplaćene shodno rješenjima donijetim na osnovu člana 3 Odluke o otpremnini zaposlenih u javnom sektoru ("Sl. list CG" br. 32/16 i 19/18), kojom je propisano da "zaposlenom prilikom odlaska u penziju, pripada otpremnina u visini od 14 obračunskih vrijednosti koeficijenata koje utvrđuje Vlada CG".

Sa ove pozicije su isplaćeni izdaci u iznosu od 1.350,00€ po osnovu pomoći porodici povodom smrti zaposlenog shodno rješenju donijetom na osnovu člana 23 stav 1 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa, kojim je precizirano da "starješina državnog organa užoj porodici zaposlenog obezbjeđuje pomoć u slučaju smrti zaposlenog u visini od 15 obračunskih vrijednosti koeficijenta".

[9] Porez i prirez se obračunavaju shodno članu 5a tačka, takla 1, podtačka 7 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica „Porez na dohodak ne plaća se na primanja ostvarena po osnovu otpremnine kod odlaska u penziju do 1.000 €";

6.1.3 Rashodi za materijal (413)

Na ovoj poziciji su planirana sredstva u iznosu od **232.00,00€**, dok je utrošeno **171.230,12€,** što čini **78,70%** planirane pozicije.

Administrativni materijal (4131)

Testiran je uzorak od **46.735,27€**, odnosno 79,00% realizovanih izdataka. Na navedenoj poziciji su evidentirani izdaci u iznosu od **59.158,94€**, i isti su u odnosu na planirane realizovani u procentu od 59,16%. Uvidom u dokumentaciju na poziciji rashodi za administrativni materijal ugovornom dobavljaču „Auto servis Knezević" d.o.o. Pljevlja je ukupno evidentirano plaćanje u iznosu od **36.653,05€** za nabavku i ugradnju rezevnih djelova, servisiranje i održavanje službenih vozila. Od dobavljača „SLAVIJA-COMERC" d.o.o. Pljevlja, subjekat revizije je nabavio po osnovu dva računa HTZ opremu (filcovane čizme za lugare – čuvare šume) u ukupnoj vrijednosti od **4.812,90€**. U skladu sa Ugovorom o nabavci štampanih obrazaca u skladu sa važećim Pravilnikom o doznaci stabala za sječu, načinu prijema i obilježavanju drvnih sortimenata i uvjerenja o porijeklu drvnih sortimenata (br. 7406 od 19. avgusta 2019.g.), dobavljaču „C Line" d.o.o. Podgorica subjekat revizije je po osnovu 2 računa br. 21-300-1447 i 1443 od 21. i 22. septembra 2021.g. ukupno isplatio **5.900,83€**.

Nalaz

Uplata po računu br. 21-308-000264 od 31. oktobra 2021. godine u iznosu od 45,20€ za konzumaciju hrane, i računima br. 420 od 05. novembra 2021. g., odnosno računu br. 401 od 28. oktobra 2021. dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca" u Pljevljima u zbirnom iznosu od 136,00€, za 4 noćenja sa pansionskim doručkom za P.S. ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4131 – Administrativni materijal.

Subjekat revizije je izvršio prenos sredstava u iznosu od **2.800,00€** na račun Sindikalne organizacije Uprave za šume po osnovu zahtjeva navedenog Sindikata br. 40/2021 (zavedena kod subjekta revizije pod br. 05-430/21-4124/1 dana 29. novembra 2021.) za potrebe nabavke novogodišnjih paketića, za djecu zaposlenih radnika Uprave za šume (350 paketića x 8€ = 2.800,00€). Državnim revizorima **nije** prezentovana Odluka odgovornog lica o prenosu navedenih sredstava.

Materijal za posebne namjene (4133)

Testiran je uzorak od **70.648,16€**, odnosno **98,12%** realizovanih izdataka. Subjekat revizije je realizovao **90%** (**72,001,67€**) sredstava opredijeljenih na poziciji. Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti koje se odnose na pravilnost evidentiranja izdataka koji kao trošak pripada ovoj budžetskoj poziciji. Ugovorene usluge su u funkciji obavljanja djelatnosti potrošačke jedinice, takođe iznos ostvarenih izdataka kod ugovorenih usluga odgovara pruženim uslugama.

Revizijiom su bila obuhvaćena plaćanja prema dobavljaču „Tehnoplast" doo iz Beograda po Ugovoru o nabavci poliamidnih pločica za doznaku stabala, prijem i obilježavanje drvnih sortimenata za potrebe Uprave za šume (vrijednost ugovora, bez PDV-a, iznosi 24.793,20€, PDV

u iznosu od 5.206,57€. Po ugovoru robu plaća naručilac (subjekat revizije) Upravi prihoda i carina, nakon obavljenog carinjenja robe, posredstvom svog špeditera – AD Zetatrans Podgorica.
Uprava za šume je po ispostavljenim računima br. 462008, 466626, 466741, 466830 i 466999, zbirno platila iznos od 7.889,31€ privrednom subjektu AD Zetatrans Podgorica.
Osim nabavke poliamidni pločica, subjekat revizije od istog privrednog subjekta („Tehnoplast“ doo iz Beograda), po računu br. 318/21 platio iznos od 7.980,00€ za nabavku 3.000 PVC kaseta za sjetvu sjemena šumskih sadnica po Ugovoru broj 01-426/21-4103/4 od 22. decembra 2021. godine. Uprava za šume je posredstvom Crnogorske Komercijalne Banke (CKB) po osnovu navedenih ugovora i ispostavljenih faktura isplatila dobavljaču „Tehnoplast“ doo, sa pozicije 4133 - Materijal za posebne namjene, ukupno 20.560,40€.

Dobavljaču „Taxus Forest Project“ doo Pljevlja je ukupno isplaćeno 15.365,70€ sa navedene pozicije. Po računu 22/2021 od 22. decembra 2021.godine 10.490,70€ za sredstva za zaštitu od potkornjaka a u skladu sa Ugovorom be. 01-426/21-4384/1 od 15. decembra 2021. godine po računu 9/2021 od 08. septembra 2021. godine plaćeno je 4.875,00€ za 65 prečnica (klupa) tipa D-1.

Od dobavljača „VATROOPREMA“ doo Podgorica, po računu br. 100-505 od 21. decembra 2021. Godine, subjekat revizije je nabavio 80 naprtnjača za gašenje požara u ukupnoj vrijednosti od 8.228,00€ shodno Ugovoru broj 01-426/21-4383/1 posredstvom nabavke male vrijednosti.
Za potrebe rasadnika u PJ Kolašin i PJ Rožaje od dobavljača „AGRO MARKET“ doo Podgorica, je po osnovu dva (2) računa br. PRPG1213/21-0006 i PRPG1220/21-0014 nabavljeno raznog materijala u ukupnoj vrijednosti od 8.051,74€.

Rashodi za energiju (4134)

Predmet revizije je bio uzorak od **11.926,84€**, što predstavlja 40,06% realizovanih izdataka. Subjekat revizije je realizovao 74,44% sredstava dodijeljenih godišnjim zakonom o budžetu za navedenu poziciju što u nominalnom iznosu predstavlja **29.774,83€**. Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti koje se odnose na pravilnost evidentiranja izdataka na ovoj budžetskoj poziciji. Svi izdaci su plaćeni na osnovu validne finansijske dokumentacije, i odnose se na plaćanje računa za električnu energiju za zgradu Uprave i područne jedinice.

Rashodi za gorivo (4135)

Subjekat revizije je realizovao 99,93% dodijeljenih sredstava godišnjim zakonom o budžetu za navedenu poziciju što u nominalnom iznosu predstavlja **9.993,28€**. U postupku revizije je testiran cjelokupni iznos (100%) sredstava evidentiranih na navedenoj poziciji. Navedeni iznos sredstava je utrošen za nabavku energenata za potrebe grijanja. Kompaniji PELANGIC TRADE d.o.o. je isplaćeno ukupno **8.766,34€** za nabavku peleta za potrebe grijanja Upravne zgrade, dok je kompaniji KOMPAS.COM d.o.o. za nabavku cijepanog drveta u paletama isplaćeno **1.226,94€**.

Revizijom nijesu utvrđene nepravilnosti koje se odnose na pravilnost evidentiranja izdataka na ovoj budžetskoj poziciji, izdaci su plaćeni na osnovu validne finansijske dokumentacije koju je subjekat revizije pružio na uvid.

Ostali rashodi za materijal (4139)

Testiran je uzorak od **301,40€**, odnosno 100% realizovanih izdataka. Subjekat revizije je realizovao 15,07% sredstava opredijeljenih na predmetnoj poziciji.

Nalaz

Uplata hotelskih računa br 517, 529 i 533 iz decembra 2021. dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima u zbirnom iznosu od 134,00€, za 4 noćenja sa pansionskim doručkom za P.S. i 1 noćenje sa pansionskim doručkom za J.N. ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4139 – Ostali rashodi za materijal.

6.1.4. Rashodi za usluge (414)

Na računu rashodi za usluge evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovorene obaveze, zahtjevi za plaćanje i plaćanja koji se odnose na: službena putovanja, reprezentaciju, komunikacione usluge, bankarske usluge i negativne kursne razlike, usluge prevoza, advokatske, notarske i pravne usluge, konsultantske usluge, projekte i studije, usluge stručnog usavršavanja kao i ostale usluge.

Planirani izdaci na računu **414 - Rashodi za usluge** iznose **62.398,82€**. Izvšeno je **28.316,82€**, odnosno 45,38% planiranih izdataka.

Službena putovanja (4141)

Ukupna realizacija izdataka sa ovog računa iznosi **6.300,00€**, i isti su u odnosu na planirane realizovani u procentu od 52,50%. Izdaci se odnose na gotovinu koja je podizana za potrebe službenih putovanja u ukupnom iznosu od **6.180,00€** i jednom plaćanju hotelskog smještaja u iznosu od **120,00€**, za v.d. direktora S.P.

Nalaz

Uplata hotelskih računa br. 483 i 458 iz novembra 2021. dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima u zbirnom iznosu od 120,00€, za 4 noćenja sa pansionskim doručkom za P.S. ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4141 – rashodi za službena putovanja, konkretno ne predstavlja naknadu troškova za smještaj.

Sjedište Uprave za šume je u Pljevljima tako da nije ispunjen uslov iz člana 5 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru[10].

Reprezentacija (4142)

Ukupna realizacija izdataka sa ovog računa iznosi **391,80€**, i predmet revizije je cjelokupan evidentirani iznos (100%). Subjekat revizije je realizovao 43,59% sredstava opredijeljenih na predmetnoj poziciji.
Uprava je na uvid stavila svu raspoloživu dokumentaciju za troškove reprezentacije. Dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima, po osnovu više računa je ukupno plaćeno **371,80€** za usluge konzumiranja hrane i pića. Računi prezentovani državnim revizorima su iz aprila (93,60€), maja (5,30€), avgusta (122,90€) i septembra (150,00€) 2021. godine.

Nalaz

Uplata po računu broj 170 od 13. aprila 2021. godine, u iznosu od 20,00€, u korist dobavljača TAŠA d.o.o. Pljevlja – Restoran Taša za uslugu noćenja, nije izdatak koji je trebalo evidentirati na predmentnoj poziciji 4142 (Reprezentacija), već na odgovarajući konto shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Preporuka

- **Preporučuje se subjektu revizije da izdatke za službena putovanja (dnevnice, naknade putnih troškova, naknade troškova za smještaj i naknade troškova prevoza) obračunava i isplaćuje striktno u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru (shodno članu 5 i članu 7), a da iste evidentira na pripadajućim kontima shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.**

Komunikacione usluge (4143)

Ukupna realizacija izdataka na ovom računa iznosi **4.773,70€**. Testirani su izdaci u iznosu od **3.597,45€**, odnosno **75,36%** utrošenih sredstava. Subjekat revizije je realizovao 73,44% sredstava opredijeljenih na predmetnoj poziciji. Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti koje se odnose na pravilnost evidentiranja izdataka na ovoj budžetskoj poziciji. Ugovorene usluge su u funkciji obavljanja djelatnosti potrošačke jedinice. Svi izdaci su plaćeni na osnovu validne finansijske dokumentacije. Subjekat revizije je na ovoj poziciji evidentirao ukupni izadak od 4.628,45€ u korist Pošte Crne Gore, i jedno plaćanje u korist Crnogorskog Telekoma AD u iznosu od 145,25€.

[10] "Službeni list Crne Gore", br. 40/16, 28/18, 108/20

Bankarske usluge i negativne kursne razlike (4144)

Realizacija izdataka sa ovog računa iznosi **195,00€**. Od navedenog iznosa predmet revizije iznosio je **73,16€**, odnosno **37,44%** utrošenih sredstava. Subjekat revizije je realizovao **19,50%** sredstava opredijeljenih na predmetnoj poziciji. Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti koje se odnose na pravilnost evidentiranja izdataka sa ove pozicije, obzirom da su na istoj prikazani izdaci za provizije za ino plaćanja, i da su izdaci plaćeni na osnovu validne finansijske dokumentacije.

Usluge prevoza (4145)

Ukupni izdaci na ovoj poziciji iznose **1.109,00€**. Od navedenog iznosa predmet revizijie je iznos od **1.090,00€**, odnosno **98,29%** utrošenih sredstava. Subjekat revizije je realizovao **18,48%** sredstava opredijeljenih na predmetnoj poziciji.

Nalaz

Plaćanje računa broj 16/2021 od 02. decembra 2021. godine, privrednom društvu IN-TURIST Pljevlja, u iznosu od 300,00€ za potrebe prevoza članova košarkaškog kluba „Pljevla“ na zvanične utakmice u organizaciji KSCG predstavlja nenamjensku potrošnju jer izdatak ne pripada subjektu revizije i isti nije u funkciji obavljanja djelatnosti potrošačke jedinice.Na osnovu toga nije mogao biti plaćen sa navedene pozicije 4145 – usluge prevoza. Navedeni račun je zaprimljen u 20:13 časova 02. decembra 2021. godine, a zaveden je kod subjekta revizije narednog dana 03. decembra 2021. godine pod brojem 05-430/21-4220/1, dok molba broj:123/21 KK „Pljevlja“ od 03. decembra 2021. godine, za plaćanje iznosa od 300,00€ za potrebe prevoza članova košarkaškog kluba „Pljevlja“ na zvanične utakmice u organizaciji KSCG, nije zavedena od strane subjekta revizije već u gornjem lijevom uglu iste postoji prazan otisak prijemnog štambilja subjekta revizije.

Preporuka

- **Preporučuje se subjektu revizije da izdatke koji su po svom karakteru predstavljaju pomoć isplaćuje sa pozicije 431 (Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru), isključivo nakon donošenja odgovarajućeg upravnog akta starješine organa.**

Advokatske, notarske i pravne usluge (4146)

Državni revizori su testirali cjelokupni iznos (100%), izdataka evidentiranih na ovoj poziciji u iznosu od **2.273,67€**. Subjekat revizije je realizovao 56,84% sredstava opredijeljenih na predmetnoj poziciji.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je iznos od **44,70€** plaćen za naknadu za ovjeru dokumenata od strane notara D.B. Po zahtjevu Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, kancelarija Bijelo Polje, IZ. br: 891/21 od 29. juna 2021. godine, subjektu je naložena uplata predujma u iznosu od **87,50€** u korist javnog izvršitelja V. B. sa pozivom na broj I.br.612/21, radi naplate iznosa od **5.203,33€** na ime imovinskopravnog zahtjeva oštećene Uprave za šume PJ Kolašin.

Od strane navedene Kancelarije Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, zahtjevom IZ. br. 2101/21 od 07. septembra 2021.godine, subjektu je naložena uplata predujma u iznosu od **132,00€** u korist javnog izvršitelja D. Č. sa pozivom na broj I.br.2101/21, radi naplate iznosa od **17.476,00€** na ime imovinskopravnog zahtjeva oštećene Uprave za šume Pljevlja.

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, 19. aprila 2021. godine, upućuje subjektu revizije podneske pod osnakom IZ.br 1670/21 i IZ.br 1670/21, kojim ga obavještava da je Javni izvršitelj A. B. podnio 2 rješenja o izvršenju oznaka I.br.1307/21 i I.br.1305/21, oba u korist MANS-a Podgorica, radi naplate portaživanja od **394,66€** (238,00€ glavnog duga + 156,66€ troškova izvršenja) po pojedinačnom rješenju. Subjekat revizije je ukupno pomenutom izvšitelju isplatio **789,32€**.

Nalaz

Ugovor o pružanju pravne pomoći broj 01-142/21-4153/1 od 31. novembra 2021. godine i Aneks I br. 01-142/21-4153/3 od 28. decembra 2021, koji je zaključen između Uprave za šume koju je zastupao v.d. direktor S. P. i advokata M. J. iz Podgorice, ul. Ivana Vujoševića br. 42, po ocjeni državnih revizora sadrži više pravno spornih ugovornih odredbi.

Činjenica je da je starješina državnog organa (v.d. direktor) za redovne poslove Uprave za šume, za koje postoje sistematizovana i popunjena radna mjesta, angažovao spoljašnjeg saradnika – advokata, pri tome ugovarajući paušalnu mjesečnu naknadu (1.000,00€ po izvornom, odnosno 1.210,00€ po Aneksu I Ugovora) za period važenja Ugovora od 01. decembra 2021. godine do 01. juna 2022. god.

Drugi razlog osporavanja ovog Ugovora (broj 01-142/21-4153/1 od 31. novembra 2021. godine), je formalno-pravne prirode, zato što na istom nije upisan datum zaključenja u uvodnom dijelu. Aneks I Ugovora je ovjeren štambiljom Uprave za šume u kojem je upisan datum 27. decembar 2021. godine i broj 01-142/21-4153/3, dok je na dokumentu - Aneksu I upisano: „Zaključen u Pljevljima, dana 28. decembra 2021.godine“.

Pored predhodno navedenog, Ugovor o pružanju pravne pomoći broj 01-142/21-4153/1 od 31. novembra 2021. godine i Aneks I br. 01-142/21-4153/3 od 28. decembra 2021, su ovjereni

pečatom advokata M.J. koji je suprotan članu 18[11] stav 1 Zakona o advokaturi[12], jer ne sadrži propisani element – adresu advokatske kancelarije. Pečat imenovanog advokata sadrži adresu elektronske pošte, što nije isto što i adresa advokatske kancelarije.

Za državne revizore, predmet ugovora (član 1) je u koliziji sa Zakonima i propisima Crne Gore. U stavu 1 člana 1 je ugovoreno sledeće: „Predmet ovog Ugovora je davanje pravnih mišljenja, uputa i smjernica za rukovođenje predmetima koje Uprava za šume vodi pred sudovima u Crnoj Gori i dugim nadležnim institucijama“, što je ekvilalent opisa poslova i zadataka rukovodećeg kadra u državnim organima. Samim time ovako definisan predmet ugovora nije u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima kojim je propisano da poslove kojima se ostvaruje Ustavom, zakonom i drugim propisima utvrđena nadležnost tog organa vrše državni službenici, tj. lica koja su zasnovala radni odnos u tom organu. Pored toga, treba imati u vidi i činjenicu da je ovakvim ugovorom starješina organa (v.d. direktor) doveo u nepovoljan i diskriminišući položaj državne službenike u Upravi za šume, koji za svoj rad snose odgovornost za zakonitost i uspješnost svoga rada, dok se Izvršilac (advokat) Ugovora o pružanju pravne pomoći, u članu 5 odriče od uspješnosti, tj. ne garantuje uspješnost prilikom izvršenja svakog zahtjeva po osnovu člana 1 Ugovora, ali je Naručilac (Uprava za šume) shodno članu 2 dužna da za izvršeni posao Izvršiocu isplati naknadu od 1.210,00€ na mjesečnom nivou.

Državni revizori osporavaju validnost prezentovane finansijske dokumentacije (račun br. 18/21) uz Zahtjev za plaćanje broj 40213012 od 24. decembar 2021. godine. Prilikom terenskog rada je stavljena na uvid prateća finansijska dokumentacija uz pomenuti zahtjev za plaćanje izdatka u iznosu od 1.210,00€ po osnovu Ugovor o pružanju pravne pomoći broj 01-142/21-4153/1 od 31. novembra 2021. godine i Aneks I br. 01-142/21-4153/3 od 28. decembra 2021.

Plaćanje je izvršeno 24. decembra 2021. godine dokumentom Zahtjev za plaćanje broj 40213012, kojim je plaćen nefiskalni račun br. 18/21 advokata M.J. od 30. decembra 2021. godine, zaveden pod poslovnom oznakom Uprave za šume br. 05-430/22-395/1 od 09. februara 2022. godine, na iznos od 1.210,00€.

Preporuka

- **Subjekat revizije, kao samostalni organ uprave, dužan je da se pridržava važećih normi iz oblasti poreske i budžetske administracije, što znači da osnov za plaćanje pruženih usluga, radova ili isporučenih dobara, može biti isključivo fiskalni račun.**

[11] Član 18
Advokat mora imati pečat koji sadrži naziv "advokat", ime i prezime advokata i adresu advokatske kancelarije.
Advokat mora staviti svoj pečat na svaku ispravu i podnesak koji sačini.
[12] "Službeni list Republike Crne Gore", br. 79/06 od 26.12.2006, Službeni list Crne Gore", br. 73/10 od 10.12.2010, 22/17 od 03.04.2017

Konsultantske usluge, projekti i studije (4147)

Realizacija izdataka sa ovog računa iznosi **4.297,62€**. Državni revizori su izvršilireviziju na cjelokupnom navedenom iznosu, odnosno **100%** utrošenih sredstava na ovoj poziciji. Subjekat revizije je realizovao **21,49%** sredstava opredijeljenih na poziciji troškova za konsultantske usluge, projekte i studije.

U toku 2021. godine Uprava za šume je zaključila **4** ugovora o konsultantskim uslugama:

1. Ugovor br. 04-142/21-2058/1, od 22. juna 2021. godine, sa A.M.iz Beograda, diplomiranim inžinjerom šumarstva, da za potrebe Područne jedinice Danilovgrad, obavlja **inžinjerske poslove** zavisno od potreba procesa rada. Ugovor je zaključen na period od 01. jula 2021. godine do 31. januara 2022. Ugovorena naknada iznosi **450,00€** mjesečno.
2. Ugovor br. 01-110/21-2745/1 od 23. avgusta 2021. godine, sa S.M.P. iz Podgorice. Predmet konsultantskog ugovora je **pružanje stručne pomoći na pripremi i sprovođenju elektronskog sistema javnih nabavki – ESJN**. Ugovor je zaključen na period od 01. septembar 2021. godine do 15. oktobra 2022. Ugovorena naknada iznosila je **240,00€**.
3. Ugovor br. 04-142/21-4235/1, od 02. decembra 2021.godine, sa M.V. iz Pljevalja, diplomiranim pravnikom, da za potrebe Sektora gazdovanja šumama i Odsjeka za korišćenje šuma i nedrvne šumske proizvode, obavlja **pravne poslove** zavisno od potreba procesa rada. Ugovor je zaključen na period od 06. decembra 2021. godine do 31. januara 2022. Ugovorena naknada iznosi **450,00€** mjesečno.
4. Ugovor br. 05-430/21-2831/1, od 31. avgusta 2021.godine, sa M.C. iz Pljevalja da za potrebe Službe za finansije i Službe za korišćenje šuma – Program evidencije i praćenja realizacije i naplate sredstava po osnovu ogrijeva, maloprodaje i privatnih šuma, obavi **projektnu uslugu unapeđenja informacionog programa**. Ugovor je zaključen na period od 01. septembra 2021. godine do 10. oktobra 2021. Ugovorena naknada iznosi **250,00€**.

U prilogu navedenih ugovora **nije** dostavljen dokaz o radno – pravnom statusu navedenih lica. Takođe, u prilogu navedenih ugovora **nisu dostavljeni** dokazi o referencama navedenih lica, iz kojih bi se moglo nedvosmisleno utvrditi da ista posjeduju ranija iskustva u pružanju konsultantskih usluga. Osim navedenog, ugovori su zaključeni za poslove iz **redovne aktivnosti subjekta revizije** i za poslove za koje već postoje sustematizovana radna mjesta.
Po osnovu 4 navedena ugovora, subjekat revizije u 2021. godini je isplatio **3.640,00€** neto naknade, **228,63€** neto poreza i **29,69€** neto prireza.

Nalaz

Subjekat revizije je izvršio plaćanje nefiskalnog računa broj 266 od 28. decembra 2020. godine, u iznosu od 399,30€, izdatog od strane privrednog subjekta „33 plus“ d.o.o. Žabljak, za uslugu snimanja i etažne razrade objekta za novu zgradu PJ Žabljak.

Preporuke

- **Subjekat revizije, kao samostalni organ uprave, dužan je da se pridržava važećih normi iz oblasti poreske i budžetske administracije, što znači da osnov za plaćanje pruženih usluga, radova ili isporučenih dobara, može biti isključivo fiskalni račun.**

- **Potrebno je da subjekt revizije prilikom obračuna i isplate naknada za konsultantske usluge pribavi dokaz o radno-pravnom statusu angažovanog lica i da u skladu sa Zakonom izvrši obračun, obustavu i uplatu poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za socijalno osguranje, kao i da iste iskaže u IOPPD obrascu koji se dostavlja Poreskoj upravi.**

Usluge stručnog usavršavanja (4148)

Realizacija izdataka sa ovog računa iznosi **1.227,28€**. Državni revizori su izvršili provjeru na cjelokupnom iznosu, odnosno **100%** utrošenih sredstava. Subjekat revizije je realizovao **30,68%** sredstava opredijeljenih na predmetnoj poziciji.

Nalaz

U postupku revizije finansijske dokumentacije za izdatke za predmetnu poziciju konstatovana je nenamjenska potrošnja za cjelokupni iznos (1.227,28€), prikazan na poziciji 4148 - izdaci za usluge stručnog usavršavanja.

Plaćanje hotelskih računa br. 200, 243, 289, 346, 352, 368 za period avgust-oktobar 2021. godine dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima u zbirnom iznosu od 404,00€, za 6 noćenja sa pansionskim doručkom za P. S. i 7 noćenja sa pansionskim doručkom za B. J. ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4148 – rashod za usluge stručnog usavršavanja.

Uplata hotelskih računa br. 21-308-000092, 099, 123, 150, 147, 180 za period april-avgust 2021. dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima u zbirnom iznosu od 323,28€, za usluge konzumiranja hrane i pića, ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4148 – rashod za usluge stručnog usavršavanja.

Fizičkom licu, D. M. je isplaćen iznos od 500€, za kako stoji u obraćanju imenovanog lica, u aktu koji je zaveden pod poslovnom oznakom subjekta revizije 05-430/21-4200/1 od 02. decembra 2021. godine, za: „preuzetih 50 primjeraka knjige „Gorostasi crnogorskih šuma“. U prilogu dokumentacije, koja je revizoru stavljena na uvid, ne postoji akt starješine organa kojim se odobrava ovakvo plaćanje, kao ni dokaz (potvrda, priznanica ili sl.) da je zaista navedeno lice predalo navedenu publikaciju subjektu revizije. Nabavka publikacija kao što su knjige - ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4148 – rashodi za usluge stručnog usavršavanja.

Preporuka

- **Preporučuje se subjektu revizije da izdatke za službena putovanja (dnevnice, naknade putnih troškova, naknade troškova za smještaj i naknade troškova prevoza) obračunava i isplaćuje striktno u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru (shodno članu 5 i članu 7), a da iste evidentira na pripadajuća konta izdataka shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.**

Ostale usluge (4149)

Ukupna realizacija izdataka na ovom računa iznosi **7.748,35€** pri čemu su državni revizori izvršili reviziju na iznosu od **5.910,11€**, odnosno **76,28%** utrošenih sredstava. Subjekat revizije je realizovao 96,85% sredstava opredijeljenih na ovoj poziciji. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je subjekat revizije sa iste uglavnom plaćao izdatke za potrebe oglašavanja/obavještavanja putem medija.

Nalaz

Isplata troškova za odvojeni život u iznosu od 252,00€ po Rješenju br. 04-110/21-4480/1 od 20. decembra 2021. godine za N.M. – raspoređenog na radno mjesto Šef PJ Mojkovac počevši od 05. novembra 2021. godine, kao i isplata troškova za odvojeni život u iznosu od 330,00€ po Rješenju br. 04-110/21-4501/1 od 20. decembra 2021. godine za Ž.T. – raspoređenog na radno mjesto – samostalni savjetnik II – za uređivanje, uzgoj, zaštitu, korišćenje i doznaku u PJ Petnjica počevši od 01. oktobra 2021. godine, ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4149 – Ostale usluge.

Plaćanje hotelskih računa br. 264, 236 i 244 iz mjeseca maja 2021. dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima u zbirnom iznosu od 150,00€, za 5 noćenja sa pansionskim doručkom za B.J. ne predstavlja trošak ove budžetske pozicije.

Preporuke

- **Preporučuje se subjektu revizije da izdatke za službena putovanja (dnevnice, naknade putnih troškova, naknade troškova za smještaj i naknade troškova prevoza) obračunava i isplaćuje striktno u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru (shodno članu 5 i članu 7), a da iste evidentira na pripadajućim kontima izdataka shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.**
- **Subjektu revizije se preporučuje da izdatke vezane za radno-pravni status zaposlenih, kao sto je naknada troškova za odvojeni život, plaća i evidentira na za to odgovarajućoj poziciji 4122 -Naknada za stanovanje i odvojen život.**

6.1.5. Rashodi za tekuće održavanje (pozicija 415)

Na računu tekuće održavanje evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovaranje obaveza, zahtjevi za plaćanje i plaćanja koji se odnose na izdatke koji su namjenjeni održavanju javne infrastrukture, građevinskih objekata i opreme u ispravnom stanju. Tekuće održavanje obuhvata: čišćenje, otklanjanje sitnijih nedostataka, rutinske preglede, podmazivanje, otklanjanje sitnijih kvarova i sl.
Sredstva na ovoj poziciji planirana su u iznosu od **39.000,00€**, dok je utrošeno **30.357,67€** što čini **77,84%** planiranih izdataka.

Tekuće održavanje građevinskih objekata (4152)

Realizacija izdataka na ovom računa iznosi **20.682,29€** pri čemu su revizori izvršili reviziju na izdacima u iznosu od **19.681,88€**, odnosno **95,16%** utrošenih sredstava. Subjekat revizije je realizovao 86,17% sredstava opredijeljenih na predmetnoj poziciji. Uvidom u dokumentaciju u postupku terenske revizije na poziciji rashodi za tekuće održavanje su evidentirani pripadajući izdaci. Po računu br. 15/2021 od 28. oktobra 2021. godine, plaćen je iznos od 4.965,84€ preduzeću Amud doo Nikšić za izradu demit fasade na upravnoj zgradi PJ Šavnik. Kompaniji Energos doo Pljevlja je po fakturi F21-1-291 od 30. decembra 2021. godine, plaćen iznos od 2.180,00€ za isporuku i ugradnju kotla za Upravnu zgradu u Pljevljima. Za komunalno opremanje zemljišta po Ugovoru broj 5219 od 17. juna 2019. godine, Opštini Žabljak je uplaćen iznos od 3.792,75€. U skopu odžavanja objekta upravne zgrade PJ Berane, po računu br 1/1-15 od 23. novembra 2021. godine, plaćena je usluga reparacije i krečenja zgrade.

Nalaz

U skopu odžavanja objekta upravne zgrade PJ Kolašin, po nefiskalnom računu privrednog subjekta DAJ.me doo Kolašin, br 1/12 od 01. decembra 2021. godine, plaćen je iznos od 4.997,30€ za uslugu čišćenja, gletovanja i krečenja plafona i stepeništa kao i zamjena i ugradnja stolarije na pomoćnim prostorijama.

U skopu odžavanja objekta upravne zgrade PJ Berane, za sanaciju mokrih čvorova, izvršeno je plaćanje od 847,00€, po nefiskalnom računu broj 13/21 od 20. oktobra 2021. godine, privrednog subjekta „MARIJAN ŠPED“ doo Berane.

Preporuka

- **Subjekat revizije, kao samostalni organ uprave, dužan je da se pridržava važećih normi iz oblasti poreske i budžetske administracije, što znači da osnov za plaćanje pruženih usluga, radova ili isporučenih dobara, može biti isključivo fiskalni račun**.

Tekuće održavanje opreme (4153)

Ukupna realizacija izdataka na ovom računa iznosi **9.675,38€** a revizijom je obuhvaćen iznos od **7.142,52€**, odnosno **73,82%** utrošenih sredstava. Subjekat revizije je realizovao 80,63% sredstava opredijeljenih na predmetnoj poziciji. Uvidom u dokumentaciju na ovoj poziciji utvrđeno je da je

subjekat revizije sa iste plaćao izdatke za potrebe odžavanja službenih vozila („Auto servis Knezević“ d.o.o. Pljevlja, sa kojim je sklopljen ugovor odžavanja službenih vozila), kao i izdatke za odžavanje štampača i fotokopir uređaja.

Nalaz

Autolimarskoj radnji „Eki &Edi“ iz Bara, subjekat revizije je platio 600€, uslugu opravke i lakiranja službenog vozila (reg. Oz. PV CG-051) po nefiskalnom računu broj 46 od 04. juna 2021. godine (evidentiran pod poslovnom oznakom Uprave za šume, br. 05-430/21-1893/1 od 09. juna 2021).

Preporuka

- **Subjekat revizije, kao samostalni organ uprave, dužan je da se pridržava važećih normi iz oblasti poreske i budžetske administracije, što znači da osnov za plaćanje pruženih usluga, radova ili isporučenih dobara, može biti isključivo fiskalni račun**.

6.1.6. Renta (417)

Na računu renta evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na izdatke za zakup objekata, opreme ili zemljišta. Sredstva na ovoj poziciji planirana su u iznosu od **20.000,00€,** dok je utrošeno **19.097,67€** što čini **95,49%** planiranih izdataka.

Zakup objekta (4171)

Na navedenoj poziciji su evidentirani izdaci u iznosu od **19.097,67€**, i oni predstavljaju **95,49%** opedijeljenih sredstava. Revizija je izvršena na uzorku od **10.021,60€**,odnosno 52,48% realizovanih izdataka. U toku 2021. godine, za zakup objekata Uprava za šume je evidentirala na budžetskoj poziciji 4171 izdatke u ukupnom iznosu od 18.524,07€.

Aktom Uprave za šume broj 01-142/21-1121/2 od 15. aprila 2021. godine, konstatovano je zaključivanje sporazuma o raskidu ugovora o zakupu stana sa R.S. obzirom da su nastale okolnosti da predmentni stan (76m2, ul. Kralja Petra I, na kan. parceli broj 2282, LN 3125 KO Pljevlja), više nije podoban za boravište vd direktora Uprave za šume (B. J.), jer je stan postao predmet prodaje. Prestanak ugovorne obaveze nastupio je 15. aprila 2021. godine.

Nalaz

Uprava za šume je platila ukupno 13 hotelskih računa (br. 140, 175, 191, 310, 183, 297, 37, 59, 73, 130, 212, 122 i 184) za period 24. mart – 21. jul 2021. godine, dobavljaču PDS PREHRANA Hotel „Franca“ u Pljevljima u zbirnom iznosu od 573,60€, za 19 noćenja sa pansionskim doručkom za B.J. Navedeni izdatak ne predstavlja trošak budžetske pozicije 4171 – rashod za zakup objekta.

Preporuka

- **Preporučuje se subjektu revizije da izdatke za službena putovanja (dnevnice, naknade putnih troškova, naknade troškova za smještaj i naknade troškova prevoza) obračunava i isplaćuje striktno u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru (shodno članu 5 i članu 7).**

6.1.7. Ostali izdaci (pozicija 419)

Na računu ostali izdaci evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovaranje obaveza, zahtjevi za plaćanje i plaćanja koja se odnose na: izdatke po osnovu ugovora o djelu, troškove sudskih postupaka, izradu i održavanje softvera, osiguranje, kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama, komunalne naknade, kazne, takse i ostali izdaci.
Sredstva na ovoj poziciji planirana su u iznosu od **272.745,64€**, dok je utrošeno **256.335,20€** što čini **93,98%** planiranih izdataka.

Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu (4191)

Na navedenoj poziciji su evidentirani izdaci u iznosu od **225.145,72€**, i oni predstavljaju **96,77%** opedijeljenih sredstava. Državni revizori su izvršili reviziju na cjelokupnom iznosu na ovoj poziciji.

U Izvještaju o radu Uprava za šume konstatuje da su, zbog dugogodišnjeg (i nasleđenog) problema sa neophodnom radnom snagom, prinuđeni da isti rješavaju putem ugovora o djelu i da je u 2021. godinu po tom osnovu angažovala **60 izvršilaca**.

Nalaz

Konstatuje se da su svi ugovori o djelu zaključeni sa opisom poslova koji spadaju u osnovnu djelatnost poslodavca, (dominantno na poslovima čuvara šuma – lugar, mjesečni iznos naknade – 240€).Radi se o poslovima koji su sistematizovani u Pravilnikau o unutrašnjoj organizaciji i sistematizacijin radnih mjesta Uprave za šume. Državni revizori konstatuju da zaključivanje ugovora o djelu za vršenje poslova iz opisa sistematizovanih radnih mjesta nije u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima kojim je propisano da poslove kojima se ostvaruje Ustavom, zakonom i drugim propisima utvrđena nadležnost tog organa vrše državni službenici, tj. lica koja su zasnovala radni odnos u tom organu. Zakonom je dalje propisano da je državni službenik lice koje u državnom organu vrši informatičke, materijalno-finansijske, računovodstvene i druge poslove administrativne

prirode, a da su namještenici lica koja su zasnovala radni odnos u državnom organu radi vršenja pomoćnih i drugih poslova.

Ugovor o djelu, kao oblik rada van radnog odnosa, regulisan je Zakonom o obligacionim odnosima, u skladu sa kojim poslodavac može sa određenim licem zaključiti ugovor o djelu, a koji za predmet imaju samostalnu izradu ili opravku određene stvari, samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla.

Obzirom da se ugovorom o djelu, ne može zasnovati radni odnos, isti se zaključuju radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca, tj. ne mogu se zaključivati za radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta. Način zasnivanja radnog odnosa u organima državne uprave regulisan je Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

U dokumentaciji koja je dostavljena državnim revizorima nije bilo izvještaja o radu ni u jednom od kontrolisanih ugovora, što nije u skladu sa citiranim čl. 669 Zakona o obligacionim odnosima.

Ovakvo činjenično stanje ima kao posledicu izražavanje rezerve da je obezbijeđena kontrola/nadzor nad izvršenjem poslova; nije obezbijeđeno izvještavanje o obavljenom poslu, a shodno tome ni mogućnost utvrđivanja da li su obavljeni poslovi za koje je zaključen ugovor.

U postupku revizije je utvrđeno da subjekt revizije angažuje veći broj izvršilaca po ugovorima o djelu puno radno vrijeme i duži vremenski period, čak i po nekoliko godina, pa se može zaključiti da subjekt revizije ne pravi razliku između zapošljavanja i angažovanja lica po ugovoru o djelu. Na osnvu naprijed navedenog se konstatuje da ovakav način angažovanja lica dovodi do negativnih posledica koje se ogledaju u pravnoj i socijalnoj nesigurnosti, što u konačnom može da dovede do sudskog epiloga.

Revizijom je utvrđeno da u kod subjekta revizije, nije uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola sprovođenja zaključenih ugovora. Nijesu definisana jedinstvena pravila i procedure u pogledu angažovanja (izbora) lica putem ugovora, visine naknade, trajanja ugovora, izvještavanja o obavljenom poslu, potrebnih stručnih kvalifikacija i sl. tako da nije obezbijeđeno da će se ugovoreni poslovi obaviti na najbolji način i po najboljoj cijeni.

Preporuke

- **Potrebno ja da Uprava, u skladu sa definisanim potrebama, donose Plan angažovanja lica po ugovorima o djelu, kojim bi se definisale aktivnosti, poslovi, broj izvršilaca i očekivani efekti predmetnih ugovora kao i da se istim obezbijedi izvještavanje o sprovedenim aktivnostima po zaključenim ugovorima kao i nadzor i kontrola. Takođe, potrebno je da Uprava za šume, posebno iz razloga što vrši poslove**

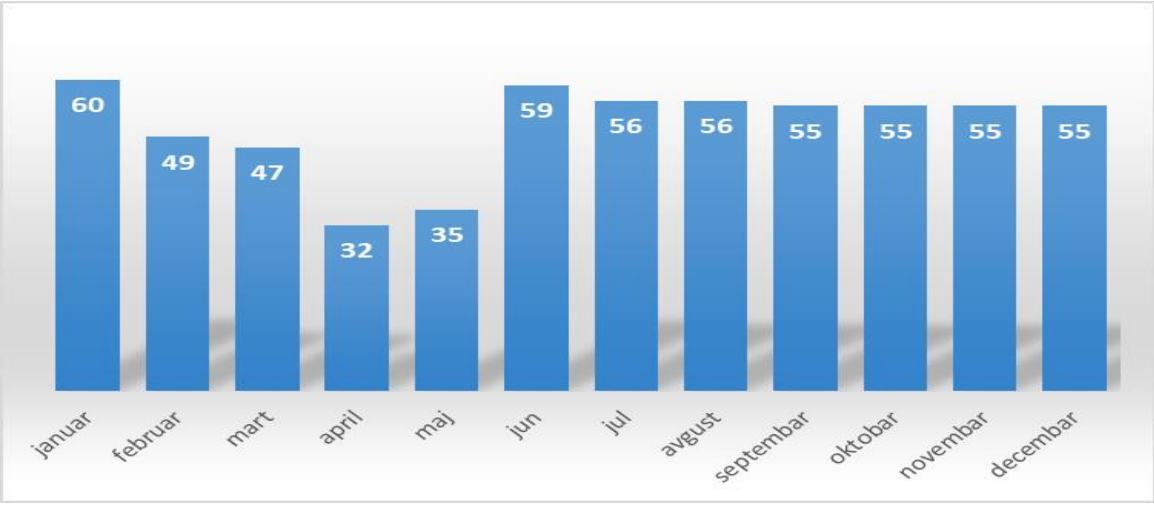
samostalnog državnog organa, razmotri mogućnost da u komunikaciji sa Ministarstvom finansija reguliše radni status određenog broja lica, pogotovo onih koji su duži vremenski period angažovani po ugovorima o djelu, kako bi u konačnom postupala u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

- **Prilikom zaključivanja ugovora o djelu subjekat revizije bi trebao da pribavi dokaz o radno – pravnom statusu angažovanih lica i da shodno važećoj zakonskoj regulativi vrši obračun, obustavu i plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za oabvezno socijalno osiguranje i doprinosa. takođe, obračunate i plaćene poreske obaveze potrebno je iskazati u ioppd obrascima pod posebnim šiframa (47, 48 i 79).**

- **Prilikom planiranja budžeta kako Uprave za šume, tako i ostalih državnih organa i organa državne uprave potrebno je da Ministarstvo finansija analizira mogućnost da smanji planirana sredstava na poziciji 4191, a poveća planirana sredstva na poziciji 411 - bruto zarada, čime bi se stvorio osnov za rješavanje pravnog statusa ovih lica.**

Revizijom je utvrđeno da su od ukupno iskazanih izdataka koji se odnose na isplate po osnovu ugovora o djelu u iznosu od **225.145,72€** na neto naknade se odnosi **153.895,07€,** na porez i doprinose **66.138,81€** i prirez porezu **1.782,95€.** Obustave na zarade (javni izvršitelji, policija i prekršajni organi) iznosile su **3.328,89€**.

Grafički prikaz broja lica anagažovanih po ugovoru o djelu po mjesecima u 2021. godini

Izdaci po osnovu troškova sudskih sporova (4192)

Na navedenoj poziciji su evidentirani izdaci u iznosu od **4.033,38€**, i oni predstavljaju **40,33%** opedijeljenih sredstava. Testiran je ukupni evidentirani izdatak na ovome računu u iznosu

4.033,38€ tj. **100%**. Svi izdaci su plaćeni na osnovu validne finansijske dokumentacije. Plaćanja su izvršena po osnovu rješenja o izvršenju, odnosno presudama i to:

- rješenje o izvršenju I.br. 2703/2021 od 01. decembra 2021. godine, Javnog izvršitelja N.V. u iznosu od 1.511,20€,
- presuda Upravnog suda Crne Gore, U.br. 4082/2019 od 21. marta 2021. godine, u iznosu od 484,00€ po osnovu tužbe „Pelengić trade“ DOO
- presuda Upravnog suda Crne Gore, U.br. 4128/2019 od 18. maja 2021. godine, u iznosu od 200,00€ po osnovu tužbe „Nikola“ DOO
- presuda Osnovnog suda u Podgorici poslovne oznake P.br. 4376/14 od 07. juna 2016. godine, i presude Višeg suda u Podgorici poslovne oznake Gž.br. 4043/16 od 14. decembra 2019. godine u mjesečnom iznosu rente od 168,03€ u ukupnom iznosu od 1.838,18€ o isplati fizičkom licu P.M.

Izrada i održavanje softvera (4193)

Na navedenoj poziciji su evidentirani izdaci u iznosu od **12.156,10€**, i isti su u odnosu na planirane realizovani u procentu od **81,04%**. Izdaci evidentirani na ovoj poziciji se odnose na nabavke usluga izrade i održavanja softvera koje subjekat revizije koristi u redovnom poslovanju. Pretmet rvizije je bio uzorak u iznosu od ukupno **12.092,90€** evidentirani izdatak na ovome računu, odnosno **99,48%** realizovanih izdataka.

Nalaz

Po osnovu Ugovora o pružanju projektnih usluga na unapređenju IT programa broj 01-430/21-662/1 od 17. februara 2021. godine, Uprava za šume je angažovala M.C. iz Pljevalja (JMB 080997290010), da za potrebe Službe za finansije i Službe za korišćenje šuma – Program evidencije i praćenja realizacije i naplate sredstava po osnovu ogrijeva, maloprodaje i privatnih šuma, obavi projektnu uslugu unapeđenja informacionog programa. Ugovor je zaključen na period od 17. februara 2021. godine do 05. marta 2021. godine. Ugovorena naknada projektantu iznosi 250,00€. Subjekat revizije je na istu obračunao i platio 16,81€ porez na dohodak fizičkih lica i 2,19€ prirez porezu.

U dokumentaciji prezentovanoj revizoru na uvid, ne postoji izvještaj ili drugi dokaz da je projektni zadatak izvršen.

Preporuka

- **Preporučuje se subjektu revizije da izdatke po osnovu ugovora o pružanju projektnih usluga, evidentira na odgovarajući konto (poziciju 4147) shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.**

Subjekat revizije je po osnovu Ugovora o nabavci opreme za nadogradnju IT sistema Uprave za šume, broj 01-426/21-4303/1 od 09. decembra 2021. godine, od dobavlača „AVALON LTD“ doo Pljevlja izvršio nabavku opreme (18 računara) u iznosu od **16.506,00€**. Plaćanje navedenog iznosa je izvršeno sa 2 pozicije, i to:

1) pozicija 4415 – kompjuterska oprema – 6.183,70€
2) pozicija 4193 - izrada i održavanje softvera - 10.322,30€

Nalaz

Obzirom da se radi o nabavci opreme, a ne o izradi i održavanju softvera, plaćeni iznos od 10.322,30€ nije pravilno evidentiran, tj. nije evidentiran na za to odgovarajućoj poziciji.

Preporuka

- **Preporučuje se subjektu revizije da izdatke za nabavku kompjuterske opreme, evidentira na odgovarajući konto (poziciju 4415) shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.**

Komunalne naknade (4196)

Na ovoj poziciji izvršena je revizija na uzorku od **4.567,17€**, odnosno **31,05%** realizovanih izdataka. Na navedenoj poziciji su evidentirani izdaci u iznosu od **15.000,00€** i isti su u odnosu na planirane realizovani u procentu od **100%**. Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti koje se odnose na pravilnost evidentiranja izdataka na ovoj budžetskoj poziciji.

6.1.8. Transferi institucijama, pojedincima nevladinom i javnom sektoru (431)

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu ("Sl. list CG" br. 70/21) planirano je 30.000,00€ na poziciji 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru. Izvršenje je iznosilo 27.905,60€ ili 93,02% planiranog budžeta. Izvor finansiranja su budžetska sredstva.

Izdaci u iznosu od 27.905,60€ su evidentirani na računu 4136 – Transferi za jednokratne socijalne pomoći.

Shodno članu 23 i članu 24 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa ("Sl. list CG" br. 18/15), Uprava za šume je vršila isplate jednokratnih pomoći zaposlenima u iznosima od 9 do 15 obračunskih vrijednosti koeficijenta za jednu vrstu pomoći. Odlukom o obračunskoj vrijednosti koeficijenta za zaposlene u javnom sektoru za fiskalnu 2021. godinu ("Sl. list CG" br. 30/21) utvrđena je vrijednost koeficijenta 90,00€ u bruto iznosu. Jednokratne pomoći su odobrene donošenjem rješenjâ od strane direktora i VD direktora Uprave.

Zbog smrti člana uže porodice odobreno je 27 isplata jednokratnih pomoći. Pojedinačna isplata je iznosila 810,00€, tj. 9 obračunskih vrijednosti koeficijenta. Zaposleni su uz zahtjeve za dodjelu pomoći dostavljali izvode iz registra umrlih.

Za liječenje zaposlenih i članova uže porodice zaposlenih odobreno je i isplaćeno 5 jednokratnih pomoći u pojedinačnoj vrijednosti od 870,00€ do 990,00€ odnosno do 11 obračunskih vrijednosti koeficijenta. Uz zahtjeve za dodjelu pomoći zaposleni su dostavljali medicinsku dokumentaciju.

Jednokratna pomoć u iznosu od 1.350,00€ je, zbog smrti zaposlenog, odobrena i isplaćena njegovoj porodici. Uz zahtjev za dodjelu pomoći dostavljen je izvod iz registra umrlih. Uplaćen je porez na dohodak fizičkih lica u iznosu od 31,50€ i prirez porezu u iznosu od 4,10€.

Nalaz

Sve jednokratne pomoći su odobrene i isplaćene u skladu sa članom 23 i članom 24 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa ("Sl. list CG" br. 18/15).

- **Preporuka**

Subjektu revizije se skreće pažnja da se na naknade ostvarene po osnovu pomoći u slučaju smrti zaposlenog do 1.500,00€ ne plaća porez shodno članu 5a Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list CG" br. 065/01, 012/02, 037/04, 029/05, 078/06, 004/07, "Sl. list CG", br. 086/09, 073/10, 040/11, 014/12, 006/13, 062/13, 060/14, 079/15, 083/16 od, 067/19, 059/21, 146/21)
Takođe poreska praksa za novembar/decembar 2021. godine sadrži mišljenje u kome se navodi da "Shodno članu 5a stav 2 porez na dohodak ne plaća se na primanja ostvarena po osnovu, između ostalog, solidarne pomoći u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove uže porodice i penzionisanog radnika do 1.500 €."

6.1.9. Kapitalni izdaci (441)

Kapitalni izdaci su u INT-u III Uprave iskazani u iznosu od **723.082,55€** što odgovara podacima iskazanim u bazi Državnog trezora. Shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština ("Službeni list Crne Gore", br. 072/16, …, 080/21 od 23.07.2021) na poziciji kapitalnih izdataka se evidentiraju izdaci nastali po osnovu isplata za izgradnju i kupovinu novih kapaciteta namijenjenih javnoj potrošnji, proširenje kapaciteta, rekonstrukciju ili tehničke racionalizacije. Izdaci za ove namjene odnose se na infrastrukturu opšteg značaja, lokalnu infrastrukturu, građevinske objekte, uređenje zemljišta, opremu, investiciono održavanje, zalihe, hartije od vrijednosti i ostalo.

Od ukupno iskazanih izdataka na ovoj poziciji u iznosu od **723.082,55€,** revizijom je utvrđeno da su na poziciji 4414 – Izdaci za uređenje zemljišta u iznosu od **663.082,55€** dok su na poziciji 4415 – Izdaci za opremu iskazani izdaci u iznosu od **60.000,00€.**

Shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština na računu 4414 se evidentiraju **izdaci za uređenje zemljišta koji se odnose na povećanje upotrebne vrijednosti zemljišta, izgradnju prilaznih puteva, pošumljavanje i sl.**

Na poziciji 4414 – izdaci za uređenje zemljišta su evidentirani izdaci u iznosu od **663.082,55€** koji se odnose na uplate:

- **Institutu za šumarstvo** po ispostavljenim fakturama u iznosu od **240.557,80€.** Fakture su ispostavljene shodno zaključenim ugovorima a na ime izrade Programa za gazdovanje šumama po gazdinskim jedinicama,
- **„Taxus Forest Projekt"** Pljevlja po ispostavljenim fakturama u iznosu od **203.878,28€.** Fakture su ispostavljene shodno zaključenim ugovorima o pružanju usluga pošumljavanja šumskih površina i ugovora o izradi Programa gazdovanja šumama za gazdinske jedinice,
- **„Wald – projekt" doo** po ispostavljenim fakturama u iznosu od **7.628,09€** shodno zaključenim ugovorima na ime pružanja usluga izrade programa gazdovanja šumama za gazdinske jedinice.
- Angažovanje lica na ime doznake stabala, gašenje (osmatranje) požara, rada u rasadniku i uklanjanja štetočina u iznosu od **159.469,83€,**
- Vansudskog poravnanja br. 1260/21 od 15.10.2021. godine sa privatnim vlasnicima šume u iznosu od **10.000,00€,** koji je Zaštitnik imovinsko pravnih interesa u Kotoru zaključio shodno instrukcijama Uprave datim u dopisu br. 01-311/21-2372/4 od 02.09.2021. godine. Poravnanje se odnosi na refundaciju troškova uplaćenih za izradu Plana gazdovanja privatnom šumom upisanom u LN 245 KO Krivošije Gornje.
- Izradu Posebnih šumskoprivrednih osnova Područnih jedinica i gazdinskih jedinica u iznosu od **17.112,35€** po ispostavljenim fakturama dobavljača „Šumaplan" iz Banja Luke koje su plaćene preko deviznog računa CKB banke.
- Nabavku pločica za doznaku stabala i obilježavanje drvnih sortimenata[13] u iznosu od **22.698,00€** od dobavljača „Tehnoplast" doo Beograd koje su takođe plaćene preko deviznog računa CKB banke.
- Smještaja u iznosu od **1.417,20€,** po ispostavljenoj fakturi, za komisiju za kontrolu ugovora o korišćenju šuma u PJ Berane i nabavku sjemene u iznosu od **321,00€** od dobavljača „Sjeme" Kolašin.

Nalaz

U postupku revizije je utvrđeno da su sa pozicije kapitalnih izdataka plaćeni izdaci u iznosu od 159.469,83€ na ime angažovanja radne snage za doznaku stabala, gašenje (osmatranje) požara, rad u rasadniku tj. uzgoju, uklanjanju štetočina i sl. u iznosima koji su iskazani u narednoj tabeli.

R/B	Osnov isplata	NETO	POREZ	PRIREZ	Ukupno
1	DOZNAKA STABALA	100,620.00	6,795.62	898.99	108,314.61
2	GAŠENJE (OSMATRANJE) POŽARA	10,814.99	727.33	94.62	11,636.94
3	RAD U RASADNIKU (UZGOJ)	24,045.00	1,616.62	204.91	25,866.53
4	UKLANJANJE ŠTETOČINA (LITIJAŠ)	13,530.00		121.75	13,651.75
	Grand Total	**149,009.99**	**9,139.57**	**1,320.27**	**159,469.83**

Po ovom osnovu su isplaćene naknade licima u neto iznosu od 149.009,99€, obračunat i plaćen porez na dohodak fizičkih lica u iznosu od 9.139,57€ i prirez porezu 1.320,27€.

[13] Dvije fakture po osnovu kojih je nabavljeno 650.000 pločica

Izdaci iskazani u iznosu od 159.469,83€ na ime angažovanja lica shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština ("Službeni list Crne Gore", br. 072/16, …, 080/21 od 23.07.2021) nisu trebali biti isplaćeni sa pozicije 4414, obzirom da se na istoj evidentiraju izdaci za uređenje zemljišta koji se odnose na povećanje upotrebne vrijednosti zemljišta, izgradnju prilaznih puteva, pošumljavanje i sl. Navedene isplate je izuzetno trebalo vršiti sa pozicije 4191 – izdaci po osnovu isplata ugovora o djelu.

Preporuka

- **Uprava treba da isplaćuje naknade po osnovu ugovora o djelu koji treba da budu zaključeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom[14], isključivo sa pozicija predviđenih Pravilnikom za tu namjenu.**

Nalaz

Polazeći od nadležnosti definisanih članom 34[15] Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 118/20, …, 085/21) navedeni poslovi spadaju u osnovnu nadležnost Uprave, dakle o poslovima koji su morali biti sistematizovani u opisima poslova radnih mjesta iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave. Zakonom o državnim službenicima i namještenicima je propisano da poslove kojima se ostvaruje Ustavom, zakonom i drugim propisima utvrđena nadležnost tog organa vrše državni službenici, tj. lica koja su zasnovala radni odnos u tom organu. Zakonom je dalje propisano da je državni službenik lice koje u državnom organu vrši informatičke, materijalno-finansijske, računovodstvene i druge poslove administrativne prirode, a da su namještenici lica koja su zasnovala radni odnos u državnom organu radi vršenja pomoćnih i drugih poslova.

Preporuka

---

[14] Zakon o obligacionim odnosima član 669 „poslenik (preduzimač, izvođač radova) se obavezuje da obavi određeni posao (izrada ili opravka neke stvari ili izvršenje nekog fizičkog ili intelektualnog rada i sl.) a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu.

[15] Član 34

Uprava za šume vrši poslove koji se odnose na: obezbjeđivanje i unapređivanje stanja šuma; gazdovanje šumama; mjere i radnje na njezi, obnavljanju, podizanju i melioraciji šuma (biološka reprodukcija), izdvajanje sjemenskih objekata; zdravstveni pregled i kontrolu proizvodnje reproduktivnog materijala šumskog drveća; obezbjeđivanje sjemena i sadnog materijala; mjere i radnje radi očuvanja prirodnih i radom stvorenih vrijednosti šuma, sprječavanja i otklanjanja štetnih posljedica svih biotskih i abiotskih faktora koji ugrožavaju te vrijednosti i sanacije postojećeg stanja; zaštitu šuma i šumskog zemljišta od protivpravnog prisvajanja i korišćenja, požara i dr.; vođenje izvještajno-prognostičke službe; planiranje gazdovanja šumama, koje se ostvaruje kroz izradu programa i planova gazdovanja šumama, izvođačkih projekata i programa i planova pošumljavanja goleti; doznaku stabala, premjer i žigosanje drveta i izdavanje uvjerenja o porijeklu šumskih sortimenata; davanje šuma u državnoj svojini na korišćenje putem ugovora, u skladu sa zakonom; monitoring sprovedenih mjera na gazdovanju šumama, vršenje stručnog nadzora i kontrolu kvaliteta izvedenih radova; vođenje evidencije i baze podataka za šumarstvo; stručno usavršavanje, saradnju i koordinaciju sa odgovarajućim međunarodnim organizacijama i institucijama u okviru utvrđenih ovlašćenja; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

- **Poslove iz nadležnosti definisanih Uredbom Uprava treba da vrši angažovanjem državnih službenika i namještenika a izuzetno angažovanjem lica zaključivanjem ugovora o djelu shodno potrebama Uprave, uz obavezu izvršilaca da dostave izvještaje o sprovedenim aktivnostima po zaključenim ugovorima, i obezbjeđenje nadzora i kontrole. Posebno treba voditi računa da se ugovorima o djelu mogu angažovati lica za obavljanje poslova koji nisu iz opisa poslova državnih službenika i namještenika tj. same Uprave.**

Nalaz

Uvidom u evidenciju Glavne knjige Trezora utvrđeno je da su sa pozicije 4191 – izdaci po osnovu isplata ugovora o djelu isplaćeni izdaci u iznosu od 225.145,72€. Takođe, revizijom je utvrđeno da su sa pozicije kapitalnih izdataka isplaćeni izdaci u iznosu od 159.469,83€ na ime angažovanja radne snage za doznaku stabala, gašenje (osmatranje) požara, rad u rasadniku tj. uzgoju, uklanjanju štetočina, koji su shodno Pravilniku trebali biti isplaćeni sa pozicije 4191, što ukupno predstavlja izdatak u iznosu od 384.615,55€.

Uvidom u evidenciju Glavne knjige Trezora takođe je utvrđeno da su na poziciji 4415 – Izdaci za opremu iskazani su izdaci u iznosu od **60.000,00€.** Shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština na računu 4415 se evidentiraju **izdaci za opremu koji se odnose na nabavku sredstava transporta, kompjuterske opreme, kancelarijske opreme, povećanje upotrebne vrijednosti zemljišta, izgradnju prilaznih puteva, pošumljavanje i sl.**

Revizijom je utvrđeno da su na navedenoj poziciji iskazani izdaci po osnovu nabavke 5 putničkih terenskih vozila marke Lada niva 4x4, 1,7, Klasic od dobavljača "Monte lada S&B" u iznosu od **50.000,00€,** shodno Ugovoru o nabavci specijalnih terenskih motornih vozila tipa Lada niva od 22. decembra 2021. godine.

Na poziciji 4415 – Izdaci za opremu su iskazani i izdaci u iznosu od **10.000,00€** koji se odnose na nabavku kompjuterske opreme, održavanja, i sl. Od navedenog iznosa, dobavljaču "Avalon LTD" DOO je je sa ove pozicije uplaćen iznos od 6.183,70€ po osnovu izmirenja fakture 859/2021 od 20. decembra 2021. godine u ukupnom iznosu od 16.506,00€. **Preostali iznos izdataka za izmirenje ukupnog iznosa fakture u iznosu od 10.322,30€ je plaćen sa pozicije 4193 – Izdaci za izradu i održavane softvera.** Uvidom u zaključeni ugovor o nabavci opreme za nadogradnju IT sistema Uprave za šume br. 01-426/21-4303/1 od 09. Decembra 2021. godine i ispostavljenu fakturu dobavljača je utvrđeno da se radi o nabavci kompjuterske opreme i da je **izdatke u iznosu od 10.322,30 trebalo evidentirati tj. platiti na/sa pozicije 4415 – Izdaci za opremu.**

Preostali iznos izdataka evidentiranih na ovoj poziciji se odnosi na nabavku kompjuterske opreme i održavanje.

6.1.10. Otplata obaveza iz prethodnog perioda (463)

Na ime otplate obaveza iz prethodnog perioda utrošeno je 221.908,88€. Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu ("Sl. list CG" br. 70/21) planirano je 1,00 €. Izvor finansiranja su budžetska sredstva.

Izdaci u iznosu od 221.908,88€ su evidentirani na računu 4630 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda.

Nalaz

Državni revizori nijesu dobili na uvid zahtjeve za plaćanje sa pratećom dokumentacijom od subjekta revizije sa obrazloženjem da se ista nalazi kod Ministarstva finansija i da se u Upravi za gazdovanje šumama i lovištima nalazi samo izvod plaćanja iz Državnog trezora. U izvodu plaćanja se za svaku transakciju navode brojevi rješenjâ o izvršenju koja su donijeli javni izvršitelji.

U Glavnoj knjizi Uprave za šume su knjižena zaduženja u ukupnom iznosu 221.908,88€ sa opisom "sudska rješenja" za svaku transakciju.

Članom 7 Zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu ("Sl. list CG" br. 70/21) propisano je da se sredstva namjenjena isplati prinudnih sudskih rješenja planiraju u budžetu Ministarstva finansija na poziciji 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda, a da će se tokom godine vršiti preusmjeravanje na istu poziciju budžetskog korisnika kod koga je nastao navedeni trošak. Međutim, iako je u bazi Državnog trezora "ZGIGA – Rashodi" i INT III obrascu Uprave za šume evidentirano izvršenje na poziciji 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda u iznosu 221.908,88€, nije vršeno preusmjeravanje sredstava na istu poziciju Uprave za šume.

Preporuke

- **Shodno članu 7 Zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu ("Sl. list CG" br. 70/21) Vlada CG je trebala da u toku godine izvrši preusmjeravanje sa pozicije 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda u okviru budžeta Ministarstva finansija na istu poziciju u okviru budžeta Uprave za šume.**

- **Preporučuje se subjektu revizije da blagovremeno vrši plaćanja po osnovu izvršnih isprava (izvršna sudska presuda, poravnanje i sl.) kako bi se izbjegli troškovi i naknade izvršenja.**

- **Shodno članu 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Sl. list CG" br. 75/18) Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore je dužna da uspostavi dokumentovanje svih transakcija i poslova vezanih za aktivnost subjekta.**

VII SISTEM UNUTRAŠNJIH FINANSIJSKIH KONTROLA I UNUTRAŠNJA REVIZIJA

Shodno članu 12 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl.list CG", br.075/18) upravljanje i kontrola zasnivaju se na primjeni sljedećih elemenata i to:

1, Kontrolnom okruženju;

2. Upravljanju rizicima;

3. Kontrolnim aktivnostima;

4. Sistem informacija i komunikacija i

5. praćenju i procjeni sistema upravljanja

1.Kontrolno okruženje

Uprava za šume je donijela Kućni red broj 374/7-1 od 19. januara 2018. godine kojim su propisana pravila ponašanja u službenim prostorijama Uprave za šume i službenim prostorijama područnih jedinica kao i mjere za održavanje reda i bezbijednosti u tim prostorijama.

Na osnovu člana 50 stav 6 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list CG"br.75/18), i Pravilnika o načinu vođenja i sadržaju registra za upravljanje i unutrašnje kontrole u javnom sektoru („Sl.list CG", br.67/19) direktor Uprave za šume donio je Rješenje o imenovanju **B.T.,**lica zaduženog za koordinaciju upravljanja i unutrašnjih kontrola, broj:05-430/20-459/4 dana 18.marta2020. godine.

Shodno članu 18 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list CG", br.075/18) rukovodilac subjekta dužan je da Ministarstvu dostavi godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unaprijeđenju upravljanja i kontrola do 15. februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke Uprave za šume dostavila je Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, shodno važećim pravilnicima, Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju upravljanja i kontrola za 2021. godinu (Obrazac 1).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji broj: 01-142/21-2924/1 od 14. septembra 2021.godine utvrđena su radna mjesta za 440 izvršioca sa detaljnim opisom poslova, ovlašćenjima i odgovornostima, dok su zaposlena 364 izvršioca na neodređeno vrijeme.

Kalendar obuka

Zaposleni u Upravi za šume su u 2021.godini pohađali obuke po planu obuka koji Uprava za kadrove organizuje za sve državne organe. Dakle ne postoji Plan obuka zaposlenih u Upravi za šume. Uprava za kadrove donijela je Kalendar obuka od januara do jula i od septembra do decembra 2021godine, isti je objavila na svom sajtu i dostavila svim državnim organima uz poziv da svoje zaposlene prijave za obuke na teme koje su im bliske i koje prepoznaju kao značajne za implementaciju i usvajanje znanja i vještina, potrebnih za obavljanje poslova na svojim radnim mjestima, a sve u cilju unapređenja javne uprave.

Kao značajno, istaknuta je obuka za menadžera integriteta, koju je pohađao J.N., diplomirani pravnik, koji je osposobljen za izradu Plana integriteta Uprave za šume a zatim obuke na temu Upravni postupak, Javne nabavke, Slobodan pristup informacijama.

Nalaz

Državnim revizorima nije dostavljen Plan integriteta Uprave za šume za 2021. godinu.

Kadrovski plan Uprave za šume za 2021.godinu

Revizijom je konstatovano da je donesen Kadrovski plan Uprave za šume za 2021.godinu, broj:01-142/21-391/1 dana 04. novembra 2021.godine, koji je usklađen sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima („Sl. list CG“, br.02/18, 34/19 i 8/21), Zakonom o Budžetu Crne Goreza 2021 godinu(„Sl.list CG“,br. 70/21) Uredbom o sadržaju, postupku i načinu pripreme i izmjene Kadrovskog plana za organe državne uprave i službe Vlade („Sl.list CG“,br.50/18) i Smjernicama Uprave za kadrove za izradu Kadrovskog plana.

Uprava za šume dostavila je Ministarstvu finansija i socijalnog staranja Kadrovski plan (dopis broj:01-142/21-3912/2 od 05. novembra 2021.godine), kojim se traži saglasnost na korigovani Nacrt Kadrovskog plana Uprave za šume za 2021. godinu od 04. novembra 2021.godine. Sa tim u vezi Ministarstvo finansija i socijalnog staranja dalo je Mišljenje broj:01-03-15469/1 dana 12. novembra 2021.godine.

Razmatrajući dostavljenu dokumentaciju Uprave za šume, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja nije imalo primjedbi na Nacrt Kadrovskog planaza 2021.godinu i to u dijelu plana zapošljavanja Starješine državnog organa i jednog Pomoćnika direktora, imajući u vidu da su sredstva za predmetne namjene obezbijeđena Zakonom o budžetu za 2021. Godinu. Ministarstvo je ukazalo da kadrovska politika za naredni period bude usklađena sa novom Strategijom reforme javne uprave.

2.Upravljanje rizicima

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br.118/20, 121/20, 001/21, 002/21, 029/21, 034/21, 041/21, 085/21, 011/22) nijesu izmijenjene nadležnosti subjekta revizije.

Na osnovu člana 50 stav 6 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list CG“ br.75/18), i Pravilnika o načinu vođenja i sadržaju registra za upravljanje i unutrašnje kontrole u javnom sektoru („Sl.list CG“, br.67/19)direktor Uprave za šume, donio je Rješenje o imenovanju **V.B.** lica zaduženog za koordinaciju uspostavljanja procesa upravljanja rizicima, broj:05-430/20-459/3 dana 18.marta 2020.godine.

Usvojen je Registar rizika Uprave za šume br.11402 od 28. novenbra 2018.godine. Registar rizika je proces koji se ne završava konačnim proizvodom već je potrebno vršiti njegov kontinuiran pregled i ažuriranje. U 2021.godini nije vršeno ažuriranje registra rizika.

Navedena su tri ključna rizika za strateške ciljeve:

1. Kašnjenje u izradi planova gazdovanja šumama;
2. Rizik nesprovođenja mjera adekvatne zaštite šuma od požara i
3. Rizik o neblagovremenom raspisivanju javnog poziva za prodaju drveta u dubećem stanju.

3.Kontrolne aktivnosti

Donesen je Pravilnik procedura o upotrebi i zaštiti resursa kojim gazduje i upravlja Uprava za šume broj:757/1 od 08. februara 2018.godine:

Gazdovanje šumama

- Interna procedura za doznaku stabala, prijem i naplatu drvnih sortimenata iz šuma u privatnoj svojini broj:55 od 22. januara 2018.godine;
- Interna procedura za doznaku stabala, prijem i naplatu drvnih sortimenata iz šuma u državnoj Internu proceduru za izradu Programa gazdovanja šumama;
- Interna procedura za izradu Plana razvoja šuma u svojini – za potrebe stanovništva sa ruralnog područja broj:54 od 22. januara 2018.godine

Uzgoj i zaštita šuma

- Interna procedura za dostavljanje sedmičnih, mjesečnih i godišnjih izvještaja o aktivnostima na suzbijanju šumskih štetočina – insekata u vremenu trajanja njihovih aktivnosti broj:508 od 29. januara 2018.godine;
- Interna procedura za dostavljanje mjesečnih i godišnjih izvještaja o aktivnostima na uzgoju (njega,obnova, podizanje novih šuma, rekonstrukcija) zaštiti šuma (požari,bespravne aktivnosti, slučajni užici-sanitarne sječe) rasadničkoj i sjemenskoj proizvodnji broj:508/1 od 29. januar 2018.godine;

- Internu procedura za preduzimanje mjera u slučaju šumskog požara broj:508/2 od 29. januara 2018. godine;
- Interna procedura za angažovanje radnika na privremeno povremenim poslovima na uzgoju, zaštiti, rasadničkoj i sjemenskoj proizvodnji broj:508/3 od 29. januara 2018. godine.

Korišćenje šuma

- Interna procedura za angažovanje radnika na privremeno povremenim poslovima u doznaci stabala i dostavljanje obračuna dnevnica u doznaci stabala broj:465 od 25. januara 2018. godine;

Šumski informacioni system

- Pravilnik (Procedure) o upotrebi i zaštiti računarsko-komunikacionih resursa na mreži broj:509/290 od 2018. godine

Služba za opšte poslove

- Kućni red broj:37-4/7-1 od 19. januara 2018.godine;
- Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila Uprave za šume broj:374/7-2 od 19. januara 2018.godine
- Pravila obrade i zaštite podataka o ličnosti broj:374/7-3 od 19. januara 2018.godine;
- Evidencija podataka o zbirkama podataka o ličnosti broj:374/7-4 od 19. januara 2018. godine;
- Interno pravilo za korišćenje mobilnih telefona na teret Uprave za šume broj:374/7-0 od 19. januara 2018.godine;
- Interna proceduru za plaćanje faktura broj:374/1 od 19. januara 2018.godine;
- Interna procedura za obračun i isplatu zarada broj:374/3 od 19. januara 2018.godine;
- Interna procedura o blagajničkom poslovanju u Upravi za šume broj:374/6 od 19. januara 2018. godine;
- Interna procedura o postupku odobravanja službenog putovanja broj:374/8 od 19. januara 2018. godine;
- Interno pravilo o postupku primjene Zakona o slobodnom pristupu informacija u Upravi za šume broj:374/9 od 19. januara 2018. godine;
- Interna proceduru o slobodnom pristupu informacijama u Upravi za šume broj:374/10 od 19. januara 2018. godine;
- Interno pravilo Uprave za šume za prijem i razvrstavanje pošte i postupanje po istima broj:374/11 od 19. januara 2018.godine;
- Interno pravilo za izradu internih akata koji se primjenjuju u Upravi za šume broj:374//12 od 19. januara 2018.godine;

- Interno pravilo o obavezi čuvanja službenog materijala i postupanja sa istim od strane zaposlenih u Upravi za šume broj:374/13 od 19. januara 2018.godine;
- Interna procedura za izradu predloga budžeta Uprave za šume broj:374/14 od 19. januara 2018. godine.

Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke

- Interna procedura za izradu zaduženja za koncesionu naknadu, naknadu za prodaju drveta u dubećem stanju i naknadu za prodate drvne sortimente broj:374 od 19. januara 2018. godine;
- Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila Uprave za šume broj:374/2 od 19. januara 2018.godine;
- Interna procedura za izradu predloga budžeta Uprave za šume broj:374/4 od 19. januara 2018. godine;
- Set internih pravila i procedura za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole u Upravi za šume broj:374/5 od 19. januara 2018. godine;
- Interna procedura za sravnjenje stanja na individuuualnim analitičkim računia obveznika plaćanja naknade za korišćenje šuma i usaglašavanja podataka o zaduženjima i stanju duga broj:2354 od 04. aprila 2018. godine;
- Interni pravilnik za postupanje Uprave za šume prilikom sprovođenja postupaka nabavke male vrijednosti broj:2470 od 02. aprila 2019. godine;
- Interna procedura za praćenje stanja duga korisnika šuma i predlaganje mjera za naplatu istog broj:2993 od 24. aprila 2018.godine;
- Internu proceduru za izradu rješenja za određivanje naknade za vršenje doznake stabala, premjer i žigosanje drvnih sortimenata i izradu izvođačkog projekta broj:2352 od 04. aprila 2018. godine;
- Interna procedura za sravnjenje stanja na individualnim analitičkim računima obveznika plaćanja naknade za korišćenje šuma i usaglašavanja podataka o zaduženjima i stanju duga broj:2354 od 04. aprila 2018. godine;
- Interna procedura za izradu periodičnih i godišnjih izvještaja o zaduženjima i naplati prihoda broj:2351 od 04. aprila 2018. godine,
- Interna procedura za izradu rješenja za koncesionu naknadu, naknadu za prodaju drveta u dubećem stanju i naknadu za prodate drvne sortimente broj:2353 od 04. aprila 2018. godine

Nalaz

Većina internih akata Uprave nije upodobljena sa zakonskim propisima koji su na snazi.

Preporuka

- **Neophodno je upodobiti postojeća akta sa novim zakonskim propisima, staviti van snage akta koja su prestala da važe shodno novim zakonskim propisima i koristiti naziv Uprave shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave.**

4.Sistem informacija i komunikacija

U Godišnjem izvještaju o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2021. godinu navedeno je da se na sastancima I kolegijumima rukovodstva Uprave za šume razmjenjuju informacije.

U Upravi su informacije i komunikacije uspostavljene na sljedeći način:

- u skladu sa procedurama kancelarijskog poslovanja, internih knjiga, e-mail i portala Uprave za šume;
- svaka organizaciona jedinica ima svoje interne knjige pošte;
- uspostavljene su linije izvještavanja o realizaciji ciljeva preko organizacionih jedinica putem mjesečnih, kvartalnih i godišnjih izvještaja;
- postoji centralizovana evidencija potpisanih ugovora koja nije u potpunosti podržana informacionim sistemom;
- svi ključni dokumenti i ugovori se javno objavljuju na portalu www.upravaza sume.me;
- donešene su IT siguronosne procedure;
- na portirnici Uprave za šume obezbijeđen je dežurni telefon kojim građani mogu javiti informacije o nelegalnoj sječi i šumskim požarima.

5. Praćenje i procjena sistema upravljanja

Na osnovu člana 70 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG",br.02/18) i člana 49 Zakona o sprečavanju korupcije („Sl.list CG", br.53/2014 i 42/2017), direktor Uprave za šume donio je Rješenje o određivanju K.N. lica zaduženog za prijem i postupanje po prijavama zviždača,broj:01-142/21-569/1 od 09. februara 2021. Godine.

Shodno odredbama Zakona o sprečavanju korupcije, te predloženim mjerama po osnovu usvojenog Plana integriteta Uprave za šume, kao jedna od aktivnosti radi utvrđivanja postojanja korupcije predviđa se i određivanje lica koje će u Upravi za šume postupati po prijavama zviždača. Određeno lice je dužno postupati u skladu sa odredbama Zakona o sprečavanju korupcije („Sl. list CG", broj 53/2014 i 42/2017).

Shodno članu 53 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list CG", br.075/18) Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke Uprave za šume dostavila je

Ministarstvu finansija i socijalnog staranja shodno važećim pravilnicima, Izvještaj o sumnjama na nepravilnosti i prevare (Obrazac 1 i 2)., broj:05-430/22-398/1 dana 09. februara 2022.godine.

Bilo je šest prijavljenih sumnji na nepravilnosti ili prevare i to protiv:

1. Č.E. – Referent čuvar šuma, zaposlen u PJ Plav, Odluka za pokretanje disciplinskog postupka br.04-123/21-835 od 13. aprila 2021. godine;
2. G.J. – Samostalni savjetnik II za uređivanje šuma i projektovanje u šumarstvu, zaposlen u PJ Plav, Odluka o pokretanju disciplinskog postupka br.04-123/21-2070/2 dana 23. juna 2020. godine;
3. R.M. – Referent –čuvar šume, zaposlen u PJ Berane, Odluka o pokretanju disciplinskog postupka br. 04-123/21-3769/4 od 10. novembra 2021. godine;
4. V.Ž.– Samostalni savjetnik II – za korišćenje šuma, zaposlen u PJ Berane, Odluka o pokretanju disciplinskog postupka br.04-123/21-3700/1 od 18. oktobra 2021.godine;
5. B.T.– Samostalni referent- čuvar šuma, zaposlen u PJ Berane Odluka o pokretanju disciplinskog postupka br.04-123/21-3701 od 18. oktobra 2021. godine;
6. Lj.M.–Samostalni referent – čuvar šuma, zaposlen u PJ Bijelo Polje, Zapisnik komisije br.03/11-311/21-537/1 od 13. decembar 2021.godine.

6.1. Unutrašnja revizija

Na osnovu člana 49 stav 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl list CG“, br.75/2018) Vlada Crne Gore je 4. avgusta 2021.godine donijela Uredbu o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru („Sl. list CG“, br. 096/21).

Shodno članu 3 gore navedene Uredbe, unutrašnju reviziju nad Upravom za šume vrši jedinica za unutrašnju reviziju Ministrstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Na osnovu člana 49 stav 1 tačka 2 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list CG“, br.75/18) Uprava za šume i Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja dana 09. jula 2019. godine zaključili su Sporazum o obavljanju poslova unutrašnje revizije broj.6274 dana 11. jula 2019. godine.

Shodno gore navedenom članu Zakona, unutrašnja revizija u subjektu uspostavlja se obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta, na osnovu sporazuma uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede- Odjeljenje za unutrašnju reviziju dinijelo je Strateški plan odjeljenja za unutrašnju reviziju 2021 – 2023. godine. broj:13-401/21-12049/1 septembar 2021.godine.

Nalaz

Na osnovu Strateškog plana Odjeljenja za unutrašnju reviziju donosi se Godišnji plan Odjeljenja za unutrašnju reviziju a na osnovu Godišnjeg plana Odjeljenja za unutrašmju

reviziju donose se pojedinačni planovi. Državnim revizorima nije stavljen na uvid Godišnji plan Odjeljenja za unutrašnju reviziju za 2021. godinu već za 2022. godinu.

U 2021. godini jedinica za unutrašnju reviziju Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nije izvršila ni jednu unutrašnju reviziju Uprave za šume.

S obzirom da Uprava za šume ima sistematizovano radnih mjesta za 440 izvršilaca, što je popunjeno sa 364 izvršioca na neodređeno vrijeme i jednog službenika u svojstvu vršioca dužnosti direktora, 17 Područnih jedinica i vozni park od 67 službenih vozila, potrebno je da Uprava za šume formira svoju jedinicu za unutrašnju reviziju.

Preporuka

- **Preporučuje se da Uprava za šume, shodno članu 49 stav I tačka 1 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list CG“, br.075/18), unutrašnju reviziju u Upravi uspostaviti organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru Uprave koja je neposredno odgovorna rukovodiocu subjekta.**

VIII IMOVINA

Osnovna sredstva

Uvidom u Knjigu internih procedura Uprave za šume utvrđeno je da Uprava za šume nije donijela Internu procedure o načinu vođenja evidencije pokretne i nepokretne imovine.

Preporuka

- **Shodno Zakonu o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru (“Sl.list CG”, br. 075/18) i članom 6 stav 1 alineja 2 Pravilnika o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrole (“Sl.list CG”, br.37/10) treba donijeti Internu Proceduru o načinu vođenja evidencije pokretne i nepokretne imovine.**

Shodno članu 48 Zakona o državnoj imovini (“Sl. list CG”, broj 021/09 i 040/11) I člana 10 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari I o popisu stvari u državnoj svojini (“Sl. list CG”, br.10), organ koji koristi stvari u državnoj svojini dužan je da izvrši redovni godišnji popis sa stanjem na 31. decembar za godinu za koju se vrši popis, radi usklađivanja stanja iz posebnih evidencija sa stvarnim stanjem.

Na osnovu člana 49 Zakona o državnoj imovini (“Sl. list CG”, broj 021/09 i 040/11) i Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini (“Sl. list CG”, br.13/10) direktor Uprave za šume donio je Odluku o obrazovanju Komisije za popis

stvari u državnoj imovini sa stanjem na dan 31. decembar 2021.godine, br:05-430/22-133/1 dana 21. januara 2022.godine.

Nalaz

Direktor Uprave za šume donio je Odluku o obrazovanju Komisije za popis stvari u državnoj imovini sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine, br:05-430/22-133/1 dana 21. januara 2022. godine. U Odluci je navedeno da komisije po Područnim jedinicama izvrše popis stvari u državnoj svojini na dan 31. decembar 2021. godine.

Preporuke

- **Odluku o obrazovanju Komisije za popis stvari u državnoj imovini sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine, u Upravi za šume mora biti donešena prije otpočinjanja popisa imovine i obaveza i to najkasnije do 31. decembra za godinu za koju se vrši popis.**

- **Na osnovu člana 18 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", broj 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) potrebno je donijeti pojedinačna rješenja za sve članove Centralne popisne komisije i članove komisija po Područnim jedinicama.**

Rješenjem VD Direktora Uprave za šume Pljevlja br.05-430/22-133/1 od 21.01.2022.godine, formirana je Centralna popisna komisija u sastavu:

B.T. (predsjednik), Samostalni savjetnik I u Službi za računovodstvo i javne nabavke,

R.V. član, Samostalni savjetnik I za javne nabavke u Službi za računovodstvo i javne nabavke,

S. Đ. član, Samostalna savjetnica I u Službi za opšte poslove,

S. K. član, Samostalni referent u Službi za računovodstvo i javne nabavke i

V. C. član.Samostalni savjetnik I – sistem inženjer u Odsjeku za šumarski informacioni sistem

Nalaz

Samostalni savjetnik I u Službi za računovodstvo i javne nabavke i Samostalni referent u Službi za računovodstvo i javne nabavke nijesu mogle biti članovi Centralne popisne komisije shodno članu 5 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem („Sl. list CG", br. 34/09).

Preporuka

- **Shodno članu 5 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem („Sl list CG", broj 34/09) Komisiju za**

popis čine lica koja ne rukuju imovinom, odnosno koja nijesu zadužena za imovinu koja se popisuje kao i lica koja ne vode evidenciju imovine.

Zadatak Centralne popisne komisije je bio da po prispijeću popisa od strane Područnih jedinica sačini jedinstven Izvještaj o stanju imovine Uprave za šume na dan 31. decembar 2021. godine.

Nakon izvršenog popisa od strane popisnih komisija iz 17 (sedamnaest) Područnih jedinica u sastavu Uprave za šume Pljevlja, dostavljeni su Izvještaji Centralnoj popisnoj komisiji na osnovu kojih je sačinila jedinstven Izvještaj o popisu imovine Uprave za šume sa stanjem na dan 31. decembar 2021.godine. broj:05-430/22-133/3 dana 17. marta 2022. godine

U Izvještaju o popisu imovine Uprave za šume na dan 31. decembar 2021.godine tabelarno je prikazano stanje osnovnih sredstava kao i nematerijalna ulaganja kako po nabavno tako i po amorizovanoj i sadašnjoj vrijednosti.

Tabelarno je dat prikaz stanja osnovnih sredstava kao i nematerijalnih ulaganja po nabavnoj, amortizovanoj i sadašnjoj vrijednosti

VRIJEDNOS OSNOVNIH SREDSTAVA UPRAVE ZA ŠUME NA DAN 31.12.2021.GODINE			
Naziv	Nabavna vrijednost	Otpisana vrijednost	Sadašnja vrijednost
1. Građevinski objekti	2.289.023,22	1.655.608,36	633.414,86
2. Putna mreža	15.969.270,00	15.350.873,19	618.396,81
3. Izdaci za istr. I razvoj	6.811.386,52	5.429.011,67	1.382.374,85
4. Transportna sredstva	252.240,00	168.204,00	84.036,00
5. Kom. oprema	139.066,70	89.014,33	50.052,57
6. Kancelarijska oprema	120.756,15	89.414,78	31.341,37
7. Višegodišnji zasadi	960.149,82	0,00	960.149,82
8. Oprema za rasadnik	4.857,50	4.857,50	0,00
9. Trajni granični znaci	45.668,33	0,00	45.668,33
10. Umjetničke slike	50,27	0,00	50,27
11. Hartije od vrijednosti	163.946,66	0,00	163.946,66
12. Ostala oprema	16.898,62	16.898,62	0,00
13. Sitan inventar	6.011,50	0,00	6.011,50
UKUPNO	26.779.325,29	22.803.882,45	3.975.443,04

Ukupna sadašnja vrijednost imovine – osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja Uprave za šume na dan 31. decembar 2021. godine iznosi 3.975.443,04 eura.

Subjekat revizije, odnosno ranije Direkcija šuma, posjeduje 3.138 akcija u „Invest Banci Montenegro“ čija knjigovodstvena vrijednost iznosi 163.946,66€, iste su prijavljene u stečajnu masu.

U djelu imovine koja se odnosi na građevinske objekte, urađena je adaptacija objeka u Područnim jedinicama Pljevlja, Šavnik, Berane i Kolašin, ukupne vrijednosti 15.526,36 eura.

DOO"MARIJAN ŠPED"..... .. 847,00€;

RADUNOVIĆ I –COMPANY DOO .....1.306,80€

NIKOLA DOO..... ....205,70€

DOO PLASTAL PLUS ..... 650.00€

„DAJ.me" doo Kolašin .....4.997,30€

AMUD DOO.....4.965,84€

ENERGOS DOO..... 2.180,00€

U dijelu popisa transportnih sredstava, knjigovodstveno je evidentirana vriednost za sva vozila po nabavnoj, otpisonoj i sadašnjom vrijednosti, izuzev 20 vozila „OPEL-MOKA", koji su nabavljena u 2018. godini od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja.Ista su data na korišćenje Upravi za šume, i vodi se brojčano u pojedinačnim popisnim listama po područnim jedinicama. Takođe su evidentrane promjene tj. preuzimanje vozila iz jedne u drugu područnu jedinicu, uz priloženi zapisnik o primopredaji.

U 2021. godini nabavljeno je 5 vozila „Lada Niva" ukupne vrijednosti 50.000€ po pred-računu „Monte Lada" br.1105/NK-21, zaveden pod brojem:05/430/21-4500/3 dana 23. decembra 2021. godine.

Kada je u pitanju Putna infrastruktura – šumski putevi, u popisnim listama po područnim jedinicama i dalje se vodi popis sa nabavnom, otpisom i sadašnjom vrijednosti ovih objekata. Šumski putevi u većini Područnih jedinica u potpunosti su amortizovani. Budući da je dio šumskih puteva odlukama lokalnih uprave prešao u njihovu nadležnost iste je potrebno isknjižiti.

Takođe, tabelarno je prikazano i stanje blagajne, HTZ opreme, alata i inventara, sirovina i materijala na dan 31.decembar 2021. godine.

Popisna Komisija je utvrdila da je stanje u blagajni Uprave za šume na dan 31. decembar 2021. godine 0,00€.

Na popisnim listama Područnih jedinica Plav, Šavnik, Plužine, Podgorica, Danilovgrad i Rožaje, su evidentirani i predlozi za rashod sredstava koja su u lošem stanju (neupotrebljiva) a zauzimaju kancelarijski i magacinski prostor pa je Centralna popisna komisija dala predlog otpisa osnovnih sredstava.

Na osnovu člana 41 Zakona o državnoj upravi („Sl.list CG",br.22/08) člana 44 i 48 Zakona o državnoj imovini („Sl.list CG", br.21/09 i 040/11), člana 14 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini(„Sl.list CG", br. 13/10), člana 8 Uputstva o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini („Sl.list CG", br. 47/11), i Izvještaja o popisu imovine Uprave za šume, broj:05-430/22-133/3 od 17. marta 2021.godine, direktor Uprave za šume je donio **Odluku o rashodovanju dijela osnovnih sredstava** broj:05-430/22-133/4 dana 17. marta 2021. godine.

Shodno članu 9 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini /"Sl.list CG", br.13/10) Uprava za šume trebala je da dostavi Upravi za katastar i državnu imovinu na propisanim obrascima:podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima

- Obrascu „PS-1" za pokretne stvari
- Obrascu „PS-2" za pokretne stvari
- Obrascu „NS-1" za nepokretne stvari
- Obrascu „NS-2" za nepokretne stvari

Uprava za šume dostavila je navedene obrasce Upravi za katastar i državnu imovinu dana 18.marta 2022. godine, dopis broj:05-430/22-771/2.

Preporuka

- **Preporučuje se Upravi za šume da Upravi za katastar i državnu imovinu blagovremeno tj. do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu dostavi podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima Upravi za katastar i državnu imovinu shodno članu 50 stav 2 Zakona o državnoj imovini („Sl.list CG", br.21/09 i 40/11).**

Podaci o pokretnoj i nepokretnoj imovini vode se odvojeno u posebnim evidencijama. Sredstva se vode po nabavnoj vrijednosti a obračun amortizacije po stopama u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl.list CG", br.32/03).

Nalaz

Tokom terenskog rada utvrđeno je da nije vršen obračun amortizacije materijalne i nematerijalne imovine na obrascu OA u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl.list CG", br.32/03).

Preporuka

- **Preporučuje se Upravi za šume da obračun amortizacije materijalne i nematerijalne imovine vrši na obrascu OA u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl.list CG", br.32/03).**

Korišćenje službenih vozila

Na osnovu člana 13 stav 1 tačka 12 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl.list CG", broj 73/08 i 20/11) i člana 6 stav 1 alineja 2 Pravilnika o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrola („Sl.list CG", br.37/10) a u skladu

sa Uredbom o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila („Sl.list CG“,br.21/10, 57/11, 62/12, 17/13, 19/13 i 11/15), direktor Uprave za šume donio je **Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila Uprave za šume broj:374/2 dana 19. januara 2018. godine.**

S obzirom da se dokumentacija o korišćenju službenih vozila i potrošnji goriva nalazi kod rukovodilaca Područnih jedinica, državni revizori su tokom terenskog rada izvršili uvid u dokumentaciju Područne jedinice Pljevlja. Korisnici vozila dobijali su od šefova Nalog za isporuku goriva koji sadrži datum i broj naloga, benzinsku stanicu, broj naloga, ime vozača, registarski broj, vrednost goriva u eurima a potom na osnovu naloga korisnici sipaju gorivo i dobijaju račun “Jugopetrola “A.D. kao i fiskalni račune koji se plaćaju karticama kojima raspolažu područne jedinice a nalaze se na benziskim pumpama I dopunjavaju shodno dobijenim mjesečnim kvotama za gorivo. Na osnovu naloga i računa šef područne jedinice sačinjava Mjesečni izvještaj o potršnji goriva za vozila Područne jedinice Pljevlja.

Savjetnik I za saobraćaj Uprave za šume, D.S. na kraju mjeseca dobija od svih šefova Područnih jedinica mjesečne izvještaje o potrošnji goriva koje potpisuju šefovi Područnih jedinica. Po iskazu odgovornog lica zadnjih 5 godina ne dostavlja se mjesečni izvještaj o potrošnji goriva Centrale Uprave za šume u čijem posjedu se shodno popisu iz 2021.godine nalaze 5 (pet) motornih vozila.

Evidenciju potrošnje goriva za Centralu Uprave za šume vrši A.B. Samostalni referent u Upravi za šume. Shodno članu 9 Pravilnikao unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za šume broj 01-142/21-2924/1 od 14. septembra 2021.godine, učestvuje u organizaciji poslova na registraciji, kontroli i održavanju vozila i vodi operativnu i tehničku evidenciju, vodi evidenciju o nabavljenim i utrošenim rezervnim djelovima, goriva i maziva. Takođe vodievidenciju putnih naloga.

Na kraju godine Savjetnik I za saobraćaj Uprave za šume, D.S. pravi godišnji izvještaj o potrošnji goriva po vozilima za svaku Područnu jedinicu na osnovu mjesečnih izvještaja i dostavlja šefovima područnih jedinica.

Nalaz

Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila Uprave za šume broj:374/2 doneseno je 19. januara 2018. godine.
Šef Područne jedinice Pljevlja u Upravi za šume nije postupao shodno Uredbi o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, nije popunjavao (Obrazac PN)-Putni nalog za službeno vozilo kao i (Obrazac OK) -Nalog za kontrolu upotrebe službenih i drugih vozila i potrošnje goriva.
Državnim revizorima tokom terenskog rada nije dostavljeno posebno ovlašćenje sa podacima o vozilu i ko isto zadužuje.

Preporuke

- **Preporučuje se da odgovorno lice Uprave za šume upodobi Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila Uprave za šume 374/7-2 od 19. januara 2018. godine sa novim zakonskim propisima;**

- **Shodno članu 6 Uredbi o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, starješina organa dužan je da odredi lice koje je odgovorno za korišćenje službenog vozila i izda ovlašćenje za korišćenje sa podacima o vozilu i ko zadužuje vozilo;**
- **Prilikom korišćenja službenog vozila potrebno je da se izdaju putni nalozi za vozila (Obrazac PN) i nalozi za kontrolu (Obrazac OK) u skladu sa članom 17 Uredbe o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore.**

Krajem 2018 godine Uprava za šume (koja je bila organ u sastavu Ministarstva) dobila je na korišćenje 20 vozila marke "Opel- Moka" od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja. Predmetna vozila Uprava za šume evidentirala je kroz popis brojčano po broju registarskih oznaka i broju šasije ali ne i vrijednosno jer su ista nabavljena i plaćena od strane MPRR-a.

Kako Uprava za šume prilikom preuzimanja predmetnih vozila od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja nije dobila nikakva zvanična dokumenta kojim se uređuje način korišćenja ovih vozila (trajno ili privremeno), kao i način knjigovodstvene evidencije, te je Uprava, u cilju pravilne evidencije (popisa) imovine i opreme sa kojom raspolaže, dopisom inicirala proceduru kako bi se uspostavila knjigovodstvena evidencija i pravilno vođenje evidencije osnovnih sredstava.

Korišćenje mobilnih telefona

Na osnovu člana 13 stav 1 tačka 12 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl. list CG", br.73/08, 20/11, i 30/12) i člana 6 stav 1 alineja 2 Pravilnika o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrole („Sl.list CG", br.37/10) i Ugovora o pružanju usluga elektronskih komunikacija za pravna lica, direktor Uprave za šume donio je Interno pravilo za korišćenje mobilnih telefona na teret Uprave za šume broj:374/7-0 od 19. januara 2018.godine, koji je dio Knjige procedura i nije usaglašen sa važećom zakonskom regulativom.

Internim pravilom određuje se dozvoljena mjesečna potrošnja telefonskih impulsa koji padaju na teret Uprave za šume. Određen je limit za potrošnju telefonskih impulsa na teret Uprave.

Zaposleni mogu koristiti telefonske impulse za mobilne telefone i preko dozvoljenog limita. Utrošene lefonske impulse iznad dozvoljenog limita zaposleni plaćaju ličnim sredstvima.

Nalaz

Interno pravilo za korišćenje mobilnih telefona na teret Uprave za šume broj:374/7-0 od 19. januara 2018. godine nije usaglašeno sa važećim zakonskim propisima.

Državnim revizorima nije stavljena na uvid Odluka o limitu u potrošnji telefonskih impulsa kao ni spisak zaposlenih koji imaju pravo na plaćeni imit u potrošnji telefonskih impulsa potpisan od strane direktora Uprave za šume, koji bi trebao da bude dio Odluke

Takođe nije dostavljen Ugovor sa operaterom o pružanju usluga mobilne telefonije za potrebe Uprave za šume, jer na osnovu člana 74 stav 3 Zakona o javnim nabavkama („Sl. list CG“, br. 74/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 25. juna 2020. godine, donijela Uredbu o načinu planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki („Sl. list Crne Gore“, br. 069/20), nakon sprovođenja postupka centralizovane javne nabavke Uprava za imovinu zaključuje ugovor o centralizovanoj javnoj nabavci. Uprava za imovinu je dužna da Upravi za šume dostavi primjerak potpisanog ugovora o centralizovanoj javnoj nabavci sa mobilnim operaterom. Uprava za imovinu nije dostavila Upravi za šume potpisanog ugovora o centralizovanoj javnoj nabavci sa mobilnim operaterom.

Preporuke

- **Interno pravilo za korišćenje mobilnih telefona na teret Uprave za šume broj:374/7-0 od 19. januara 2018. godine, koji je dio Knjige internih procedura, potrebno je inovirati shodno novim zakonskim propisima.**

- **Direktor Uprave za šume je dužan da donese Odluku o utvrđivanju limita u potrošnji telefonskih impulsa.**

- **Preporučuje se da odgovorno lice sačini spisak zaposlenih Uprave za šume - korisnika službenih mobilnih telefona i spisak ostalih zaposlenih korisnika plaćanog limita od strane Uprave za šume, koji je potpisan od strane direktora Uprave za šume.**

- **Shodno Uredbu o načinu planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki („Sl. list Crne Gore“, br. 069/20), nakon sprovođenja postupka centralizovane javne nabavke Uprava za imovinu treba da zaključi ugovor o centralizovanoj javnoj nabavci. Uprava za imovinu je dužna da Upravi za šume dostavi primjerak potpisanog ugovora o centralizovanoj javnoj nabavci sa mobilnim operaterom.**

- **Preporučuje se Upravi za šume da Upravi za katastar i državnu imovinu blagovremeno tj. do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu dostavi podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima shodno članu 50 stav 2 Zakona o državnoj imovini („Sl.list CG“, br.21/09 i 40/11).**

Podaci o pokretnoj i nepokretnoj imovini vode se odvojeno u posebnim evidencijama. Sredstva se vode po nabavnoj vrijednosti a obračun amortizacije po stopama u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl.list CG“, br.32/03).

Nalaz

Revizijom je utvrđeno da u subjektu revizije nije vršen obračun amortizacije materijalne i nematerijalne imovine na obrascu OA u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju materijalne

i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl.list CG“, br.32/03).

Preporuka

- **Preporučuje se Upravi za šume da obračun amortizacije materijalne i nematerijalne imovine vrši na obrascu OA u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl.list CG“, br.32/03).**
-

IX JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za 2021. godinu br. 05-426/21-415/1 od 28. januara 2021. godine je donešen u zakonskom roku uz saglasnost Ministarstva finansija. Ukupna vrijednost plana iznosi 121.225,06€ a iznos PDV-a 21.032,54€. Plan javnih nabavki je urađen u skladu sa privremenim načinom finansiranja – Rješenjem o privremenom finansiranju za mjesec januar 2021. godine.

Planom javnih nabavki za 2021. godinu br. 05-426/22-415/4 od 29. juna 2021. godine – Izmjena 1, utvrđena je ukupna vrijednost plana u iznosu od 1.010.610,14€ pri čemu PDV iznosi 212.228,14€. Ministarstvo finansija je dalo saglasnost na izmjenu plana javnih nabavki (mišljenje br. 03-9146/1 od 29. jula 2021. godine).

Shodno Uredbi o načinu planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki (“Sl. list CG” br. 069/20) Uprava je dostavila podatke o potrebama za centralizovanim javnim nabavkama koje su u nadležnosti Uprave za katastar i državnu imovinu. Potrebe se odnose na nabavku kancelarijskog materijala i tonera (proc. vr. 13.901,50€ bez PDV-a), motornih goriva (proc. vr. 66.367,47€ bez PDV-a), osiguranje imovine – objekata (proc. vr. 1.600,00€ bez PDV-a), osiguranje motornih vozila i putnika (proc. vr. 12.000,00€ bez PDV-a), osigurnje zaposlenih (proc. vr. 20.739,20€ bez PDV-a), kancelarijski namještaj (proc. vr. 2.535,67€ bez PDV-a), usluge mobilne telefonije (proc. vr. 7.193,39€ bez PDV-a), fiksne telefonije i internet paketa (proc. vr. 7.193,39€ bez PDV-a).

U izvještajima o sprovedenim nabavkama prikazano je da je u 2021. godini Uprava za šume sprovela:
5 otvorenih postupaka čija je ukupna ugovorena vrijednost 675.543,28€ sa PDV-om,
3 jednostavne nabavke pojedinačne vrijednosti od 5.000,00€ do 20.000,00€ čija je ukupna ugovorena vrijednost 37.091,30€ sa PDV-om, i
140 postupaka jednostavnih nabavki pojedinačne vrijednosti ispod 5.000,00€ čija je ukupna ugovorena vrijednost 52.890,02€ sa PDV-om

Nalaz

Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore je imenovala službenicu za javne nabavke – samostalnu savjetnicu I koja nema položen stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki.

Preporuka

- **Shodno članu 47 Zakona o javnim nabavkama, službenik za javne nabavke mora imati sertifikat o položenom stručnom ispitu za rad na poslovima javnih nabavki ("Sl. list CG", br. 74/2019). Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore je dužna da imenuje službenika za javne nabavke koji ima sertifikat o položenom stručnom ispitu za rad na poslovima javnih nabavki.**

Otvoreni postupak javne nabavke usluge izrade Programa gazdovanja šumama

Tenderska dokumentacija broj 01/21 od 4. avgusta 2021. godine za otvoreni postupak za nabavku usluga izrade Programa za gazdovanje šumama sa zaključivanjem okvirnog sporazuma na period od četiri godine je objavljena na Portalu javnih nabavki dana 4. avgusta 2021. godine.
Predmet javne nabavke, prema jedinstvenom rječniku javnih nabavki, je CPV 77230000 - Usluge vezane za šumarstvo. Procijenjena vrijednost predmeta javne nabavke za vrijeme trajanja okvirnog sporazuma 2.016.528,93 €. Procijenjena vrijednost za prvu godinu okvirnog sporazuma iznosi ukupno 503.602.72 € bez PDV-a, tj. po partijama:
Partija 1: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Ljubovića" P.J. Bijelo Polje procijenjene vrijednosti 54.668,00 €,
Partija 2: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Balotićke šume" P.J. Rožaje procijenjene vrijednosti 28.340,50 €,
Partija 3: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Crnja Ibarac" P.J. Rožaje procijenjene vrijednosti 47.867,77 €
Partija 4: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Županica" P.J. Rožaje procijenjene vrijednosti 32.585,95 €,
Partija 5: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Obzir Buren" P.J. Pljevlja procijenjene vrijednosti 47.596,70 €,
Partija 6: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Jugoštica" P.J. Pljevlja procijenjene vrijednosti 45.751,24 €,
Partija 7: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Maganik" P.J. Kolašin procijenjene vrijednosti 43.795,87 €,
Partija 8: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Moračko Trebaljevo" P.J. Kolašin procijenjene vrijednosti 30.155,37 €,
Partija 9: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Sinjajevina - Semolj" P.J. Šavnik procijenjene vrijednosti 19.365,29 €,
Partija 10: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Krnovo-Vučje" P.J. Nikšić procijenjene vrijednosti 35.058,68 €
Partija 11: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Župa Pivska" P.J. Plužine procijenjene vrijednosti 53.657,03 €,

Partija 12: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Vojnik-Brezna" P.J. Plužine procijenjene vrijednosti 42.716,52 €,
Partija 13: Izrada Programa gazdovanja šumama za G.J."Dragalj" P.J. Kotor procijenjene vrijednosti 22.043,80 €,
U predmetnom postupku javne nabavke dostavljena je jedna ponuda – zajednička ponuda AD "Institut za šumarstvo" Podgorica i doo "Taxus Forest Project" Pljevlja sa podugovaračima "Šuma Plan" Banja Luka i doo "Wald Projekt" Bosanska Krupa za sve partije, koja je ocijenjena kao najpovoljnija.
Ugovori sa najpovoljnijim ponuđačem su zaključeni za svaku partiju.

Otvoreni postupak javne nabavke poliamidnih pločica za doznaku stabala i obilježavanje drvnih sortimenata

Tenderska dokumentacija broj 02/21 za otvoreni postupak za nabavku poliamidnih pločica za doznaku stabala i obilježavanje drvnih sortimenata je objavljena na Portalu javnih nabavki dana 06. avgusta 2021. godine.
Predmet javne nabavke, prema jedinstvenom rječniku javnih nabavki, je CPV 24560000 - Poliamidi u primarnim oblicima. Procijenjena vrijednost iznosi 24.793.39 € bez PDV-a.
Opis predmeta javne nabavke: Poliamidne pločice za doznaku stabala i obilježavanje drvnih sortimenata.
U predmetnom postupku javne nabavke ponude su dostavila dva ponuđača.
Ugovor o nabavci poliamidnih pločica za doznaku stabala i obilježavanje drvnih sortimenata je zaključen sa doo "Tehnoplast" Beograd. Ugovorena vrijednost iznosi 24.793,20 € bez PDV-a.

Otvoreni postupak javne nabavke rezervnih djelova i servis motornih vozila Uprave za šume

Tenderska dokumentacija broj 03/21 za otvoreni postupak javne nabavke za nabavku rezervnih djelova i servis motornih vozila Uprave za šume je objavljena na Portalu javnih nabavki dana 14. oktobra 2021. godine
Predmet javne nabavke, prema jedinstvenom rječniku javnih nabavki, je CPV 31400000 - Akumulatori, primarne ćelije i primarne baterije, CPV 34320000 - Mehanički rezervni dijelovi, osim motora i dijelova motora CPV 34330000 - Rezervni djelovi za transportna vozila, dostavna vozila i automobile, CPV 34351000 - Gume za laka vozila. Procijenjena vrijednost iznosi ukupno 27.000,00 € bez PDV-a, tj. partijama:
Partija 1: Nabavka rezervnih dijelova i servis motornih vozila tipa "Lada Niva" (28 vozila) procijenjene vrijednosti 15.000,00 €,
Partija 2: Nabavka rezervnih dijelova i servis motornih vozila tipa "WW Caddy" (15 vozila) procijenjene vrijednosti 10.000,00 €,
Partija 3: Nabavka rezervnih dijelova i servis motornih vozila tipa "Opel Mokka" (20 vozila) procijenjene vrijednosti 12.000,00 €,
Opis predmeta javne nabavke: Nabavka rezervnih dijelova i servis motornih vozila.

U predmetnom postupku javne nabavke ponude dostavljena je jedna ponuda.
Ugovor o nabavci rezervnih djelova, održavanju i servisiranju motornih vozila Uprave za šume za partije 1, 2 i 3 je zaključen sa doo "Auto servis Knežević" Pljevlja. Ugovorena vrijednost iznosi 15.000,00 € bez PDV-a za Partiju 1; 10.000,00 € bez PDV-a za Partiju 2 i 12.000,00 € bez PDV-a za Partiju 3.

Nalaz

U tenderskoj dokumentaciji je određena stručno tehnička sposobnost u kojoj se između ostalog traži da ponuđač za servis u Pljevljima mora imati minimum kadrovskih kapaciteta i to: tri auto mehaničara ili mašinska tehničara, jedan autoelektričar ili elektro tehničar, jedan auto limar ili metalo strugar, jedan majstor vulkanizer.
Minimalni kriterijumi tehničke opremljenosti servisa u gore navedenim centrima su: 1. minimum 1/jedna linija za reglažu vozila 2. minimum 3/tri dizalice-boksa/kanala za rad na vozilima
Ponuđači su dužni dostaviti pismenu izjavu da imaju svoju ili organizovanu mrežu auto servisa sa kojim imaju ugovor o poslovno tehničkoj saradnji, u sledećim opštinama u kojima Uprava za šume ima svoje područne jedinice: 1. Pljevlja 2. Rožaje 3. Berane 4. Nikšić 5. Bijelo Polje 6. Mojkovac ili Kolašin 7. Podgorica 8. Žabljak.
Navedeni uslovi su važili za sve partije.
U opisu partija naručilac nije naveo da su za Partiju 3 potrebne usluge auto limara i usluge reglaže vozila. Za Partiju 1 nije navedeno da su potrebne usluge reglaže vozila. Stoga uslov da ponuđač mora imati zaposlenog minimum jednog auto limara i minimum jednu liniju za reglažu vozila nije logički povezan sa opisom Partije 3 niti se uslov minimum jedna linija za reglažu vozila može smatrati opravdanom za Partiju 1. Time je onemogućeno potencijalno učešće i drugih ponuđača za partije 1 i 3 koji bi mogli svojim kapacitetima omogućiti realizaciju potrebne nabavke.

- **Subjekat revizije je u obavezi da tendersku dokumentaciju sačini poštujući načelo obezbjeđivanja konkurencije i da se kao kriterijumi stručnih i kadrovskih kapaciteta odrede samo oni koji su realno potrebni za izvršenje ugovora shodno članu 106 Zakona o javnim nabavkama.**

Otvoreni postupak javne nabavke specijalnih terenskih vozila

Tenderska dokumentacija broj 04/21 za otvoreni postupak javne nabavke specijalnih terenskih vozila je objavljena na Portalu javnih nabavki dana 15. oktobra 2021. godine
Predmet javne nabavke, prema jedinstvenom rječniku javnih nabavki, je CPV 34113200 - Terenska vozila. Ukupno procijenjena vrijednost iznosi 41.322,31 € bez PDV-a (za 5 vozila).
Opis predmeta javne nabavke: Nabavka specijalnih terenskih vozila.
U predmetnom postupku javne nabavke ponudu je dostavio jedan ponuđač.

Ugovor o nabavci specijalnih terenskih motornih vozila tipa "Lada Niva" je zaključen sa doo "Monte Lada S&B". Ugovorena vrijednost iznosi 41.322,30 € bez PDV-a.

Otvoreni postupak javne nabavke usluga na pošumljavanju

Tenderska dokumentacija broj 05/21 za otvoreni postupak javne nabavke usluga na pošumljavanju je objavljena na Portalu javnih nabavki dana 27. oktobra 2021. godine
Predmet javne nabavke, prema jedinstvenom rječniku javnih nabavki, je CPV 77230000 - Usluge vezane za šumarstvo. Procijenjena vrijednost iznosi 155.532,38 € bez PDV-a.
Partija 1: Šumsko uzgojni radovi u P.J. Pljevlja, procijenjene vrijednosti 23.747,10 €,
Partija 2: Šumsko uzgojni radovi u P.J. Bijelo Polje, procijenjene vrijednosti 18.586,67 €,
Partija 3: Šumsko uzgojni radovi u P.J. Žabljak, procijenjene vrijednosti 15.886,27 €,
Partija 4: Šumsko uzgojni radovi u P.J. Plužine, procijenjene vrijednosti 6.890,00 €,
Partija 5: Šumsko uzgojni radovi u P.J. Mojkovac, procijenjene vrijednosti 15.455,00 €,
Partija 6: Šumsko uzgojni radovi u P.J. Nikšić, procijenjene vrijednosti 12.390,00 €,
Partija 7: Šumsko uzgojni radovi u P.J. Plav, procijenjene vrijednosti 5.895,68 €,
Partija 8: Šumsko uzgojni radovi u P.J. Andrijevica, procijenjene vrijednosti 13.250,00 €,
Partija 9: Šumsko uzgojni radovi u P.J. Kolašin, procijenjene vrijednosti 17.406,48 €,
Partija 10 Šumsko uzgojni radovi u P.J. Berane, procijenjene vrijednosti 23.075,26 €,
Partija 11 Šumsko uzgojni radovi u P.J. Rožaje, procijenjene vrijednosti 2.949,92 €,
U predmetnom postupku javne nabavke dostavljena je ponuda jednog ponuđača za partije 1, 4, 5 i 10.
Ugovore o pružanju usluga pošumljavanja su zaključeni sa ponuđačem doo "Taxus Forest Project" Pljevlja. Ugovorena vrijednost iznosi 23.739,48 € bez PDV-a za Partiju 1, 6.882,04 € bez PDV-a za Partiju 4, 15.426,90 € bez PDV-a za Partiju 5 i 23.050,10 € bez PDV-a za Partiju 10.

Jednostavna nabavke

Način sprovođenja jednostavnih nabavki propisan je Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki ("Sl. list CG", br. 061/20, 065/20, 071/20, 074/20, 102/20).

Uprava za šume je sprovela tri jednostavne nabavke za nabavku roba čija je procijenjena vrijednost od 5.000,00 € do 20.000,00 € i to:

- Nabavka IT opreme: desktop računara (18 kompleta) i štampača (18 komada). Predmet javne nabavke, prema jedinstvenom rječniku javnih nabavki, je CPV 30231100 - Kompjuterski terminali, CPV 30232110 - Laserski štampač, CPV 48900000 - Razni softverski paketi i kompjuterski sistemi. Ugovor o nabavci opreme za nadgradnju IT sistema Uprave za šume je zaključen sa doo "Avalon LTD" Pljevlja. Ugovorena vrijednost iznosi 13.641,30 € bez PDV-a, odnosno 16.505,97 € sa PDV-om;

- Nabavka sredstava za zaštitu šuma od požara i šumskih bolesti. Predmet javne nabavke, prema jedinstvenom rječniku javnih nabavki, je CPV 24457000 – Fungicidi, CPV 30195000 – Table, CPV 42122110 - Pumpe za gašenje požara.
Procijenjena vrijednost bez PDV-a po partijama iznosi:
Partja 1: Naprtnjača za gašenje šumskog požara COBRA 25 ili ekvivalent (80 komada), procijenjene vrijednosti 6.800,00€
Pertija 2: Feromoni i feromonske klopke za zaštitu šuma od potkornjaka, procijenjene vrijednosti 8.700,00€
Ugovor o nabavci naprtnjača za gašenje šumskih požara tipa COBRA 25 je zaključen sa doo "Vatrooprema" Podgorica. Ugovorena vrijednost iznosi 6.800,00 € bez PDV-a, odnosno 8.228,00 € sa PDV-om.
Ugovor o nabavci sredstava za zaštitu šuma od potkornjaka je zaključen sa doo "Taxus Forest Project" Pljevlja. Ugovorena vrijednost iznosi 8.670,00 € bez PDV-a, odnosno 10.490,70 € sa PDV-om.

- Nabavka PVC kasete za sjetvu šumakih sadnica (3000 komada). Predmet javne nabavke, prema jedinstvenom rječniku javnih nabavki, je CPV 09112200 – Treset, CPV 24451000 – Pesticidi, CPV 24457000 – Fungicidi, CPV 44174000 – Folije, CPV 44511000 - Ručne alatke, CPV 77211600 - Sjetva sjemena drveća. Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 8.000,00€ bez PDV-a. Ugovor o nabavci PVC kaseta za sjetvu šumskih sadnica je zaključen sa doo "Tehnoplast" Beograd. Ugovorena vrijednost iznosi 7.980,00 € bez PDV-a, odnosno 9.655,80 € sa PDV-om.
Uprava za šume je sprovela 140 postupaka jednostavnih nabavki čija je pojedinačna procijenjena vrijednost ispod 5.000,00€ čija je ukupna ugovorena vrijednost 52.890,02€ sa PDV-om.

Nalaz

Putem dva postupka jednostavnih nabavki izvršena je nabavka materijala za ogrijev – peleta ukupne vrijednosti 7.244,91€ bez PDV-a, odnosno 8.766,34€ sa PDV-om.
Nabavke su sprovedene direktnim izborom predmeta nabavke određenog ponuđača uz prihvatanje predračuna odnosno računa- otpremnice i to: predračun broj (05) 00100-7 od 21. decembra 2021. godine i račun – otpremnica broj (05) 01152-5 od 28. septembra. 2021. godine.

Preporuka

- **Subjekat revizije je dužan da, u skladu sa članovima 1 i 4 Pravilnika o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki ("Sl. list CG", br. 061/20, 065/20, 071/20,074/20 i 102/20), jednostavne nabavka roba procijenjene vrijednosti od 5.000,00€ do 20.000,00€ (na godišnjem nivou), sprovodi sa objavljivanjem zahtjeva za dostavljanje ponuda na portalu javnih nabavki, odnosno preko elektronskog sistema javnih nabavki.**

X SREDSTVA NA RAČUNIMA I BLAGAJNIČKO POSLOVANJE

10.1. Sredstva na računima

Subjekt revizije svoje finansijsko poslovanje vodi preko Državnog trezora. Prihodi od djelatnosti uplaćuju se na uplatne račune Državnog trezora i Uprave prihoda i carina koji su otvoreni u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda.

Uprava za šume sada Uprava za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore ima jedan svoj posebni transakcioni račun broj: ME25510000000010309588 kod CKB banke za plaćanja obaveza prema inostranim dobavljačima. Račun je otvoren na osnovu saglasnosti Ministarstva finansija. Državni revizori su uvidom u analitički pregled promjena na računu konstatovali sledeće:

Stanje sredstava na računu na dan 01. januar 2021. godine je 8,10€.
Dugovni promet 2021. godine iznosio je 68.194,24€.
Potražni promet 2021. godine iznosio je 68.183,58€.
Stanje sredstava na računu na dan 31. decembar 2021. godine je 18,76€.

10.2. Hartije od vrijednosti

U Godišnjem izvještaju o popisu imovine Uprave za šume na dan 31. decembar 2021.godine Centralne popisne komisije piše da Uprava za šume, odnosno ranije Direkcija šuma, **posjeduje 3.138 akcija u "Invest Banci Montenegro"** čija knjigovodstvena vrijednost iznosi **163.946,66€ i** iste su prijavljene u stečajnu masu." Državni revizori su dobili na uvid **prijavu potraživanja Uprave za šume po osnovu vlasničkih akcija u "Invest Banci Montenegro"u koju je uveden stečaj.**

10.3. Blagajna

Uprava za šume ima jednu blagajnu. Za vođenje blagajne Uprave za šume zadužen je odgovorno lice V.V. Blagajna je fizički odvojena i nalazi se u posebnoj prostoriji Uprave. Odgovornolice je izjavilo da je vršen godišnji popis blagajne na 31. decembar 2021godine. Državni revizori nijesu dobili na uvid popisnu listu blagajne i izvještaj o sravnjenju popisanog i knjigovodstvenog stanja blagajne sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine. U Godišnjem izvještaju o popisu Centralne popisne komisije stojida je stanje blagajne na dan 31. decembar 2021.godine iznosilo 0,00€.

Pregledom dokumentacije o zaduženju i razduženju blagajne konstatuje se da je saldo gotovine na dan 31. decembar 2020. godine iznosio 0,00€, početno stanje na dan 01. januar 2021. godine iznosilo je 0,00€, ukupno zaduženje u 2021. godini iznosilo je 6.180,00€, ukupno razduženje u 2021. godini iznosilo je 6.180,00€, saldo gotovine na dan 31. decembar 2021. godine iznosio je 0,00€.

U blagajni po izjavi blagajnika nije bilo hartija od vrijednosti koji nije imao odluku o blagajničkom maksimumu. Gotovina je u 2021. godini podizana za isplate dnevnica za službena putovanja zaposlenih. Dnevnice su uplaćivane na tekuće račune zaposlenih. Državni revizori su metodom slučajnog uzorka izvršili kontrolu obračuna dnevnica i razduženja putnih naloga i nijesu uočene nepravilnosti.

Od početka 2022. godine nema podizanja gotovine za isplate dnevnica, već se Državnom trezoru dostavljaju obračunati putni nalozi na osnovu kojih se dnevnice direktno uplaćuju na tekuće račune zaposlenih.

XI SUDSKI SPOROVI

Državni revizori su vezano za sudske postupke dobili na uvid dokumentaciju u vezi sa sudskim postupcima koji nisu pravosnažno okončani do kraja 2021. godine, a gdje se Uprava pojavljivala kao procesna strana, vodila 77 aktivnih sporova, od čega 17 sudskih sporova po tužbama korisnika šuma, 23 sudska spora po tužbama za naknadu štete iz radnog odnosa, 3 tužbe pred Upravnim sudom protiv Uprave vezano za koncesije, 33 tužbe za priznavanje prava svojine pred Osnovnim sudovima i sudovima u drugom stepenu.

Postupci se vode pred Privrednim sudom radi naknade štete sa predlogom za izdavanje privremene mjere kao i tužbe zbog naknade štete zbog neizvršenja ugovora. Postupci se vode pred osnovnim sudovima radi priznavanja prava svojine. Tužbe su podnošene na prvostepena rješenja subjekta revizije kao i na drugostepena rješenja organa nadzora Uprave (Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja) po žalbama žalioca.

Upravu pred sudovima i drugim održavnim organima zastupa Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore, pa ona često nije u posjedu svih informacija o dostavljenim sporovima.

Uprava za gazdovanje šumama i lovištima tadašnja Uprava za šume) je u 2021. godini podnijela 283 krivičnih prijava protiv koja lica zbog osnovane sumnje da su počinila protivpravne radnje u šumi i na šumskog zemljištu, od toga 203 pritiv NN lica i 80 protiv poznatih počinioca. Podnijeto je 76 prekršajnih prijava, dok je u 2021. godini Uprava pokrenula 7 disciplinskih postupka protiv zaposlenih (6 čuvara šuma i jedan samostani savjetnik od čega su od jednog odustalo) dok su u toku tri disciplinska postupka iz 2020. godine i po jedan iz 2018. i 2019. godine.

Tokom 2021. godine donijeto je i objavljeno na sajtu suda[16] 59 sudskih odluka od kojih je donijeto 47 presuda a 12 rješenja. Vrhovni sud je donio 2 Odluke, Apelacioni sud 5 Odluka, Privredni sud 2 Odluke, Upravni sud 11 Odluka, Viši sud 19 Odluka i Osnovni sud 20 Odluka, od kojih je bio 9 parničnih postupaka, 15 postupaka pred građanskim Odjeljenjem, 23 postupka pred krivičnim sudskim odjeljenjem i 11 upravnih sporova. Broj odluka po drugostepenim postupcima je bio 22 dok je broj donijetih Odluka pred prvostepenim sudovima 15 a 2 izvršna rješenja.

Sudski sporovi po tužbama korisnika šuma protiv Uprave

Tužba P.br.200/19 DOO „Vektra Jakić“ Pljevlja, pred Privrednim sudom protiv Crne Gore, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Upraveza šume radi naknade štete u iznosu od cca 4.500.000,00 €, zbog raskida ugovora. Privredni sud je rješenjem odbacio tužbu P 200/19 kojim je tužilac tražio da se utvrdi da ne postoji pravo države Crne Gore da od tužioca potražuje iznos na ime nerealizovane bruto drvne mase u količini od 328.207m^3. Zaštitinik imovinsko pravnih interesa je u predmetu PZ 391/19 dostavio rješenje Privrednog suda Upravi za šume radi upoznavanja.

DOO „Vektra Jakić“ Pljevlja, tužba pred Privrednim sudom P.br.1089/19 protiv Crne Gore, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprave za šume sa predlogom za određivanje privremene mjere odlaganja, odnosno prekida obračunavanja koncesione naknade i radi povraćaja novčanog iznosa od 4.000.000,00 eura. Uslijedio je prekid postupka po rješenju P.br.152/19 od 26. septembra 2019. godine do okončanja postupka po Ustavnoj žalbi predatoj Ustavnom sudu dana 17. maja 2019. godine radi ocjene ustavnosti dotadašnjeg obračuna koncesione naknade.
Po žalbi DOO „Vektra Jakić“ Pljevlja na rješenje P.br.152/19 rješenje se ukida i predmet vraća Privrednom sudu na ponovni postupak.

Agro-kooperativa „PTK“ Pljevlja - tužba Osnovnom sudu u Beranama protiv Crne Gore-Uprave za šume radi uznemiravanja svojine i naknade štete P.br.1642/19, P.br.563/20, 913/21 i P.br.150/21.
Postupak je prekinut do okončanja upravnog postupka pred Upravom za katastar i državnu imovinu.

[16] https://sudovi.me/sdvi/odluke

Agro-kooperativa „PTK“ Pljevlja - tužba Osnovnom sudu u Beranama radi uznemiravanja svojine i naknada štete, P.br.622/20 protiv Crne Gore-Uprave za šume i DOO Polimlje“ Berane, v.s. **51.000,00 eura**, (PL br.443 KO Šekular).

Agro-kooperativa „PTK“ Pljevlja-predlog za izdavanje privremene mjere Osnovnom sudu u Beranama radi zabrane sječe i svih radnji na korišćenju šuma (PL br.443 KO Šekular blok 48, 49, 50,51,52,53) protiv Crne Gore-Uprave za šume i DOO „Polimlje“ Berane.
Osnovni sud u Beranama preinačio rješenje I.br. 123/20 od 25. decembra 2020. godine rješenjem I.br. 28/21 od 25. januara 2021. godine.

DOO „Vektra Jakić“ Pljevlja-tužba P.br.923/19 kod Privrednog suda protiv Crne Gore radi opravdanja privremene mjere. Rješenjem Privrednog suda CG I.br.157/19 od 25. septembra 2019. godine usvojen je predlog predlagača DOO „Vektra Jakić“ Pljevlja protiv protivnika predlagača kojom se zabranjuje da ometa predlagača u nesmetanom korišćenju i vršenju prava korišćenja šuma u državnoj svojini koje se prostire na proizvodnju šumskih sortimenata i njihov transport, sakupljanje nezaštićenih biljnih vrsta i njihovih razvojnih oblika, uzgoj šuma, izgradnju i održavanje šumskih saobraćajnica i poslove zaštite šuma kao i svih drugih prava i radnji predviđenih Ugovorom o davanju prava na korišćenje, uzgoj i zaštitu šuma i izgradnju i održavanje šumskih saobraćajnica (koncesija) od 17. aprila 2007.godine, kao i da se zabranjuje protivniku obezbjeđenja da preduzima radnje koje mogu nanijeti štetu predlagača obezbjeđenja.

Rješenjem Privrednog suda CG I.br.923/19 od 01. aprila 2021.godine ukinuto je rješenje o određivanju privremene mjere. Sud je odbacio tužbu i oglasio se nenadležnim. Apelacioni sud je ukinuo citirano prvostepeno rješenje i vratio Privrednom sudu na ponovni postupak.

Tužba DOO „19.decembar“ Andrijevica kod Privrednog suda protiv Uprave za šume radi duga. Vrijednost spora je 39.674,64€. Spor je nastao gradnjom centralne vlake u GJ „Piševska rijeka“ PJ Andrijevica, zbog troškova koje je nastao tim povodom. Po zahtjevu Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa i resornog Ministra dostavljeno je izjašnjenje i nije se usvojio predlog za alternativno rješavanje spora, koji je prethodio sudskom postupku.

DOO „Bać-Besniik“ Rožaje, tužba Privrednom sudu u Podgorici radi naknade štete sa predlogom za izdavanje privremene mjere-zabrane Upravi za šume da upućuje javne pozive za prodaju drveta u dubećem stanju u GJ „Bać-Besnik“ PJ Rožaje, P.br.176/19 protiv Crne Gore-Uprave za šume. Po zahtjevu Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa pripremljeno je i dostavljeno izjašnjenje Uprave za šume i Zaštitniku i resornom Ministarstvu na nalaz i mišljenje vještaka šumarske struke. Takođe, resorni Ministar je dostavio izjašnjenje Zaštitniku.

DOO „Jela comerc“Rožaje,tužba kod Privrednog suda u Podgorici radi naknade štete zbog neizvršenja ugovora –isporuke razlike ugovorene i isporučene drvne mase po prilogu ugovora broj 398 od 29. januara 2019. godine. Vrijednost spora utvrdiće se vještačenjem.

DOO ŠIK „Polimlje“ Berane -spor nastao nakon donošenja privremene mjere po predlogu Agro kooperative „PTK“ Pljevlja, kojom je naloženo Upravi za šume i DOO ŠIK „Polimlje“ Berane da obustave i prekinu sječu i vršenje doznake u GJ „Šekularske šume“, lokaliteti „Šiljevica“ i „Šipovica“. Zaključkom Vlade CG Zu.br.946/19 od 25. septembra 2019. godine Uprava za šume je zadužena da, u saradnji sa Zaštitnikom imovinsko-pravnih interesa, razmotri sve pravne aspekte Ugovora zaključenog između Vlade CG, kao koncedenta, i DOO „ŠIK Polimlje“, kao koncesionara, sa ciljem zaštite interesa Crne Gore u odnosu na rješenje spora s koncesionarom oko ukupnih nedostajućih drvnih masa iz Ugovora. Rješenjem Osnovnog suda u Beranama I br 75/21 na predlog predlagača obezbješenja određuje se privremena mjera protivnicima obezbjeđenja da prekinu sve radnje po doznačnoj drvoj masi predviđenoj planom sječe za 2021. godinu na imovinu predlagača.Rješenjem Osnovnog suda u Beranama I 47/22 odbijen je predlog predlagača obezbijeđenja da se obustavi izvršenje i ukine privremena mjera određena rješnjem istog suda I. 75/21.

U vezi sa prethodnim navodima pripremljeno je i dostavljeno izjašnjenje Zaštitniku radi izvršenja zaključka Vlade.

DOO „Drvoprerada Žabljak, DOO „WOOD“ Žabljak-Privredni sud Crne Gore je donio presudu P.br.559/15 od 27. marta 2020. godine kojom je djelimično usvojen tužbeni zahtjev pa se obavezuje tužena Uprava za šume da isplati tužiocu iznos od **2.018.103,00 eura** na ime štete koja je nastala zabranom korišćenja pravnom prethodniku tužioca (DOO „WOOD“ Žabljak), ukupne drvne mase-količine od 69.227 m3, iz GJ „Donji Šaranci“ PJ Žabljak za period od 2008.godine zaključno sa 2014. godinom. Korišćenje je bila dužna da mu omogući Uprava shodno javnom konkursu i odluci o dodjeli sanitara, sa zakonskom zateznom kamatom, počev od 02. decembra 2019. godine pa do konačne isplate.
Uprava za šume je predlagala drugog vještaka šumarske struke, zbog sumnje u nepristarsnost, te da je odbijen zahtjev uz neodrživo obrazloženje. Poatupak je pre Višim sudom. Od 5. novembra 2019. godine tužilac DOO „WOOD“ Žabljak obavijestio je sud da će umjesto njega u parnicu stupiti kao tužilac DOO „Drvoprerada Žabljak”, pri čemu je dostavio ugovor o otkupu potraživanja, ugovorima o pozajmici i izvodom iz CRPS , kao i punomoćje.

DOO „WOOD“ Žabljak,- tužba P.br.800/20 kod Privrednog suda Crne Gore radi isplate troškova izrade drvnih sortimenata za koje je zabranila otpremu i naknada štete zbog nezakonito blokiranog žiro računa.
Po zahtjevu Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa pripremljeno je i dostavljeno izjašnjenje Zaštitniku i resornom ministru.

Po rješenju Privrednog suda CG P.br.800/20 stranke su upućene na prvi sastanak sa medijatorom, te je od Uprave za šume traženo da se izjasni da li prihvata postupak pred Centrom za alternativno rješavanje sporova. U odgovoru na zahtjev Uprava za šume je istakla da ne prihvata postupak medijacije već smatra da se u sudskom postupku može riješiti ovaj spor. Vrijednost spora utvrdiće se vještačenjem.

DOO DIT „Duga“ koje predstavlja DOO „Obzovik“ Nikšić, -tužba P 1172/19 Privrednom sudu u Podgorici protiv Crna Gora-Uprave za šume P.br.1172/19 radi naknade štete.
Po zahtjevu Zaštitnika imovinsko Izjašnjenje su pripremili i dostavili predstavnici PJ Nikšić. Tužilac smatra da je u pretplati 11.849,12 € a tražio je zamjenu reona za sječu drvnih sortimenata ali to nije dozvoljeno. Ugovor bio zaključen na jednu godinu radi sječe i prodaje drveta u dubećem stanju broj 322-223/15- od 24. septembra 2015. godine. Vrijednost spora utvrdiće se vještačenjem od strane vještaka finansijske struke jer je vještačenje šumarske struke završeno.

DOO „El-Prom“ Rožaje „Konzorcijum Paučina 2012“- tužba Osnovnom sudu u Rožajama radi naknade štete protiv Crne Gore-Uprave za šume. Usvojen je tužbeni zahtjev po presudi P.br.503/20 od 21. jula 2020. godine, i obavezana Uprava za šume da tužiocu isporuči 2149 m3 bruto drvne mase, u GJ „Paučinske šume“ PJ Rožaje.Na istu presudu je izjavljena žalba i postupak je u toku pred Višim sudom u Bijelom Polju, naknada troškova 2.107,00€. – gdje je izjavljena žalba Zaštitnika imovinsko pravnih interesa na osnovu izjašnjenja i propratne dokumentacije subjekta revizije.

Tužba Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprave za šume protiv DOO „Vektra Jakić“ Pljevlja pred Privrednim sudom P.br.284/20 radi utvrđenja, fizičkog i finansijskog zaduženja.

Tužba S. A. i dr. iz Kotora protiv Države Crne Goreradi naknade štete zbog nemogućnosti korišćenja šume P.br.267/22/13. Nalaz i mišljenje pripremio vještak šumarske struke A. R. i procijenio štetu na iznos od 451.710,93 €. Subjekt revizije je sačinio Izjašnjenje koje je dostavljeno Zaštitniku i Sudu.

Upravni sporovi kod Upravnog suda, po tužbama:

1.DOO „WOOD“ protiv drugostepenog rješenja o koncesionoj naknadi za 2008. godinu;
2. DOO „Bambis stolarija“ Podgorica protiv odluke Vlade Crne Gore o davanju šuma u državnoj svojini u 2019. godini;
3.DOO „Bambis stolarija“ protiv rješenja o raskidu Ugovora i oduzimanju koncesije.Donijeta je presuda kojim se usvaja tužba koncesionara i poništava rješanje Ministarstva poljoprivrede i rulalnog razvoja kojim su se odbile žalbe punomoćnka koncesionara kao neosnovane podnijete protiv rješenja Uprava za šume kojim se raskida ugovor o davanju prava na korišćenje šuma i izgradnju i odražavanja šumskih saobraćajnica broj 3569 od 26.avgusta 2015. godine zaključen na

7 godina. Podnijete obostrane krivične prijave tužilac tražio prekid upravnog postupka zbog rješavanja prethodnog pitanja – odlučivanja po prijavama.

Sudski sporovi po tužbama za naknadu štete iz radnog odnosa

Pred nadežnim sudovima je vođeno 23 sudska spora po tužbama za naknadu štete iz radnog odnosa: po osnovu naknade za prekovremeni rad, naknade za neiskorišćeni godišnji odmor, naknada štete zbog umanjenje zarade i naknade materijalne štete zbog povrede na radu.

Tužbe trećih lica protiv Uprave za naknadu štete

1.T. M.- tužba kod Osnovnog suda u Nikšiću radi naknade štete nakon usvojenog tužbenog zahtjeva za utvrđivanje prava svojine. Vrijednost spora utvrdiće se vještačenjem od strane vještaka šumarske struke A. R., zaposlenog u Upravi za šume.
2.O. M.- tužba kod Osnovnog suda u Nikšiću radi naknade štete.

Sudski sporovi po tužbama za priznanje prava svojine

U toku 2021. godine pred nadležnim sudovima u kojima se kao procesna strana pojavljuje Uprava za gazdovanje šumama i lovišima (ranije Uprava za šume) po tužbama za priznavanje prava svojine vođeno je 33 spora.

Postupci su se vodili pred Osnovnim sudom u Pljevljima, Osnovnim sudom u Bijelom Polju, Osnovnim sudom u Nikšiću i Osnovnim sudom u Beranama u kojim fizička lica kao tužioci u tuženim zahtjevima traže od suda da obaveže državu da prizna prava svojine tužiocima na datim nepokretnostima – parcelama.

Upravu za gazdovanje šumama i lovištima, shodno članu 53 Zakonu o državnoj imovini („Sl list CG“, broj 21/09 i 40/11) pred sudovima i drugim državnim organima zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore jer je Uprava za šume organ uprave i nema svojstvo pravnog lica. Uprava za šume često nije u posjedu svih informacija o svim sporovima pokrenutim protiv Uprave a često izostaje dostava presuda.

Zaštitinik imovinsko pravnih interesa, prilikom podnošenja tužbe tužioca po raznim osnovima protiv subjekta revizije, traži pripremanje odgovora na tužbu i iznošenje činjenično- pravnih navoda subjekta revizije, a kasnije isti pred nadležnim sudovima zastupa interese Uprave za gazdovanje šumama i lovištima.

Po izjavi odgovornih lica, subjekt revizije nema sve predmetne spise sudskih sporova iz više godina, već se iste nalaze u sudu.

Preporuke

- **Preporučuje se subjektu revizije da, u cilju racionalizacije vođenja postupka, uspostavi još tješnjiju saradnju sa Zaštitnikom imovinsko pravnih interesa Crne Gore vezano za vođenje sudskih postupaka, kao i da se uspostavi sveobuhvatnija koorespodencija oko prikupljanja dokaza i dostavljanja spisa predmeta neopdodnih za efikasno vođenje sudskih postupaka.**

- **Preporučuje se subjektu revizije da izvši detaljnu analizu efektivnosti vođenja postupaka protiv fizičkih i pravnih lica po svim osnovima i da u cilju racionalizacije sudskih troškova i smanjenja izdataka razmotri mogućnost na alternativno rješavanje sporova sve u cilju skraćenja postupka ako je očigledno da će epilog po utuženju po pravosnažnosti sudske presude ići na štetu subjekta revizije ili dovesti do odugovlačenja postupka koje će stvoriti nesrazmjerne sudske troškove.**

- **Subjekt revizije treba da vrši planiranje izdataka za sudske sporove na osnovu realnih projekcija u skladu sa evidencijama o sporovima koji se vode protiv subjekta revizije radi uspostavljanja budžetske ravnoteže kao i da vrši isplatu po pravosnažnim rješenjima u zakonskom roku.**

Vlada Crne Gore je svojim zaključkom broj 04-1116/2 od 17. marta 2022. godine obavezala državne organe da vode evidencije sporova.

Subjekt revizije je protiv pravosnažno osuđenih lica za krivična djela šumska krađa podnosio imovinsko pravne zahjeve radi naknade materijalne štete pričinjene državnoj svojini.

Izvršna rješenja u kojima je izvršni dužnik Uprava za gazdovanje šumama i lovištima dostavljaju se na izvršenje Ministarstvu finansija i tako se vrši naplata iz budžeta Crne Gore.

Po izjavi odgovorinih lica subjekta revizije, Zaštitinik imovinsko pravnih interesa zastupa interese subjekta revizije jer on podnosi tužbe protiv pravnih i fizičih lica koji su obveznici ugovora o korišćenju i sječi šuma i naplate koncesionih naknada. Uprava nema podataka o broju tih sporova i ishodu postupaka.

Po izjavi odgovornog lica subjekta revizije sa sredstvima sa pozicije 463 upravlja isključivo Ministarstvo finansija a naplata se vrši na način što javni izvršilac preda izvršno rješenje na naplatu posredstvom Centralne banke putem trajnog naloga. Centralna banka šalje trajni nalog sa klauzulom izvršnosti i propratnom dokumentacijom Ministastvu finansija na izvršenje, odnosno plaćanje. Subjekt revizije od Ministarstva finansija dobija samo izvod sudskih izvršenja koja su realizovana sa ove pozicije bez ikakve propratne dokumentacije.

XII ZAKONSKA REGULATIVA

Kriterijumi kod vršenja finansijske revizije su zakoni i propisi sa direktnim i značajnim uticajem na finansijske izvještaje kako bi državni revizori izrazili mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji, u svim značajnim aspektima, prezentovani na objektivan način. Pogrešni iskazi takođe podrazumijevaju prilagođavanje iznosa, klasifikacije, prezentacije ili objave koji su po prosuđivanju državnih revizora, neophodni da bi finansijski izvještaji u svim značajnim aspektima bili objektivno prikazani.

Kriterijumi za finansijsku reviziju su:

- Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl. list Crne Gore", br. 20/14 , 56/14, 070/17, 004/18, 055/18, 70/21,);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2021. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 070/21);
- Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština ("Službeni list Crne Gore", br. 072/16, 106/20, 080/21);
- Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor prema gotovinskoj osnovi računovodstva i odgovarajuća računovodstvena načela;

Kod revizije pravilnosti kriterijumi mogu biti formalni, kao što je zakon ili propis, odluke ministra ili uslovi iz ugovora ili sporazuma odnosno svi zakoni i propisi bitni za predmetnu problematiku. Kriterijumi mogu biti i manje formalni, npr. Kodeks ili principi ponašanja, ili se mogu odnositi na očekivanja u pogledu ponašanja, na primjer, šta se smatra prihvatljivim kod pojedinih trošenja ukoliko ograničenja nijesu jasno propisana.

Kriterijumi za reviziju pravilnosti čine:

- Zakon o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18, 034/19, 008/21);
- Zakon o radu ("Službeni list Crne Gore", br. 074/19, 008/21, 068/21, 145/21);

- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01, …, 004/07, "Službeni list Crne Gore", br. 086/09, …, 146/21);
- Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 016/16, ..., 092/22);
- Zakon o doprinosima na obavezno socijalno osiguranje ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07, …, 145/21);
- Uputstvo o radu Državnog trezora ("Sl. list Crne Gore", br. 053/14, ..., 96/21);
- Zakon o državnoj upravi ("Službeni list Crne Gore", br. 078/18, 070/21, 52/22);
- Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 118/20, …, 085/21, 049/22, 056/22, 082/22);
- Zakon o javnim nabavkama ("Službeni list Crne Gore", br. 074/19);
- Zakon o državnoj imovini ("Sl. list Crne Gore", br. 21/09, 40/11);
- Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini ("Sl. list Crne Gore", br. 47/11);
- Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, ("Službeni list CG" broj 13/10);
- Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 075/18);
- Pravilnik o metodologiji sagledavanja kvaliteta rada unutrašnje revizije u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 001/20);
- Uredba o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 96/21);
- Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika ("Sl. list RCG", br. 32/03);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 040/16, 028/18, 108/20);
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na privremenu spriječenost za rad i ostvarivanja prava na naknadu zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad ("Službeni list Crne Gore", br. 36/22).

Pored navedenih zakonskih i podzakonskih akata kao kriterijuma za finansijsku i reviziju pravilnosti potrebno je u iste, posebno kod revizije pravilnosti koristiti i zakonska i druge propise koji tangiraju određene oblasti iz nadležnosti Uprave i to:

- Zakon o šumama ("Službeni list Crne Gore", br. 74/10, 40/11, 108/20);
- Zakon o koncesijama ("Službeni list Crne Gore, br.08/09, 73/19);
- Zakon o zaštiti prirode ("Službeni list Crne Gore, br.54/16, 18/19);
- Zakon o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore, br.52/16, 73/19);
- Pravilnik o visini naknade za doznaku stabala, premjer i žigosanje drvnih sortimenata i izradu izvođačkog projekta br. ("Službeni list Crne Gore", br. 074/16);

- Pravilnik o bližem sadržaju i načinu izrade programa i planova gazdovanja šumama i načinu obilježavanja granica u šumama ("Službeni list Crne Gore", br. 057/16);
- Pravilnik o načinu doznake stabala za sječu, prijemu i obilježavanju drvnih sortimenata ("Službeni list Crne Gore", br. 037/19 i 041/19);
- Pravilnik o kriterijumima i indikatorima za upravljanje i gazdovanje šumama i šumskim zemljištem na održiv i multifunkcionlani način ("Službeni list Crne Gore", br. 063/12);
- Pravilnik o listi šumskog drveća i ostale šumske vegetacije ("Službeni list Crne Gore", br. 03/12);
- Pravilnik o načinu projektovanja, tehničkim uslovima za izgradnju, održavanje i tehnički prijem šumske infrastrukture ("Službeni list Crne Gore", br. 038/12);
- Pravilnik o načinu vrednovanja funkcija i namjeni šuma ("Službeni list Crne Gore", br. 09/12);
- Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za čuvare šuma ("Službeni list Crne Gore", br. 050/12);
- Pravilnik o programu i načinu polaganja stučnog ispita i sticanje licence za vršenje stručnih poslova u šumarstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 051/12);
- Pravilnik o uslovima za formiranje šumskih područja, gazdinskih jedinica i nižih prostornih jedinica i načinu obilježavanja granica ("Službeni list Crne Gore", br. 051/12;)
- Pravilnik o sadržaju i načinu izrade programa i planova gazdovanja šumama i načinu obilježavanja granica u šumi ("Službeni list Crne Gore", br. 057/16);
- Pravilnik o bližem načinu sprovođenja postupka davanja nedrvnih šumskih proizvoda na komercijalno korišćenje ("Službeni list Crne Gore", br. 063/18);
- Tehnički elaborat za službenu uniformu čuvara šuma br. 591 od 13.02.2017. godine;
- Pravilnik o službenoj uniformi i legitimaciji čuvara šuma ("Službeni list Crne Gore", br. 030/17).

rukovodilac Kolegijuma

Zoran Jelić, član Senata DRI

_____